

VERGOOIDE VRIJHEID

Dirk-Jan Jansen

Vergooide vrijheid

Een vers voor vers uitleg van de brief van Paulus aan de Galaten

Vergooide vrijheid

Een vers voor vers uitleg van de brief van Paulus aan de Galaten

Copyright © Dirk-Jan Jansen

Vormgeving: Jan Paul Spoor

Eerste editie 2017

OudeSporen online uitgeverij

'tekst'

Verwijzing

Gebruikte afkortingen

De afkortingen van de Bijbelboeken zijn als volgt:

Am	Amos	Jd	Judas	Mt	Matteüs
Dn	Daniël	Jh	Johannes	Na	Nahum
Dt	Deuteronomium	1-3Jh	1-3 Johannes	Ne	Nehemia
Ea	Ezra	Jk	Jakobus	Nm	Numeri
Ef	Efeziërs	Jl	Joël	Ob	Obadja
Es	Ester	Jn	Jona	Op	Openbaring
Ex	Exodus	Jr	Jeremia	Pr	Prediker
Ez	Ezechiël	Js	Jesaja	Ps	Psalmen
Fm	Filemon	Jz	Jozua	1,2Pt	1,2 Petrus
Fp	Filippenzen	Kl	Klaagliederen	Ri	Richteren
Gl	Galaten	1,2Kn	1,2 Koningen	Rm	Romeinen
Gn	Genesis	Ko	Kolossenzen	Ru	Ruth
Hb	Hebreeën	1,2Ko	1,2 Korinthiërs	Sf	Sefanja
Hd	Handelingen	1,2Kr	1,2 Kronieken	1,2Sm	1,2 Samuël
Hg	Haggai	Lk	Lukas	Sp	Spreuken
Hk	Habakuk	Lv	Leviticus	1,2Tm	1,2 Timoteüs
Hl	Hooglied	Mk	Markus	1,2Ts	1,2 Tessalonicenzen
Hs	Hosea	Mi	Micha	Tt	Titus
Jb	Job	Ml	Maleachi	Zc	Zacharia

Inhoud

Voorwoord	11
Inleiding	13
Achtergrond	13
Thema	15
De dwalingen in de gemeenten van Galatië	15
Galaten 1:1-5	17
Galaten 1:6-14	23
Galaten 1:15-24	31
Galaten 2:1-10	37
Galaten 2:11-21	43
Galaten 3:1-10	53
Galaten 3:11-20	61
Galaten 3:21-29	69
Galaten 4:1-11	77
Galaten 4:12-20	85
Galaten 4:21-31	91
Galaten 5:1-12	101
Galaten 5:13-26	113

Galaten 6:1-10	125
Galaten 6:11-18	133

Voorwoord

Begonnen in 2009 en ten tijde van het najaar van 2015 een traditie geworden: de 'Bijbelpluscursus'. Het vers voor vers bestuderen van een Bijbelboek uit het Nieuwe Testament. Na Romeinen (2009-2011), Hebreeën (2011-2013) en 1 Korinthiërs en Judas (2013-2015) was het nu de beurt aan de brief van Paulus aan de Galaten. We zijn vijftien avonden bezig geweest om deze brief, in het licht van de Heilige Geest en door zorgvuldige studie, te gaan begrijpen. Want wat zit er toch veel 'wetticisme' in het menselijke hart! Dit is het denken dat onze prestaties enige indruk op God maken. Het wordt op talloze manieren aangewakkerd: het dragen van bepaalde kleding, het eten of niet eten van bepaald voedsel, het uitoefenen van bepaalde godsdienstige plichten etc.

De Galaten waren op het goede spoor gezet. Ze hadden het evangelie van Paulus gehoord, die hen Christus als gekruisigd voor ogen had geschilderd (3:1). De mens van nature, kan God niet behagen. Het kruis heeft dat bewezen toen zowel het Jodendom als het heidendom verenigd waren om de Zoon van God, de Mens zoals God Hem heeft bedoeld naar een kruis te verwijzen. Toch vergooiden de gelovigen uit Galatië hun vrijheid door hun oor te luister te leggen bij vreemde leringen die de oude mens weer aanspoorden om het godsdienstige vlees weer te laten gelden. Vandaar de titel van dit boek: 'Vergooid Vrijheid'. Het is een bewuste keuze om de genade van God aan te willen vullen met menselijke godsdienst. Ieder van ons loopt dagelijks dit gevaar. Op de meest subtiele manieren komt de 'werkheiliging' onze gemeenten binnen. Ik heb deze cursus en dit boek bedoeld voor mezelf en al die gelovigen die net als Paulus dit ene doel hebben: Hem te kennen en de kracht van zijn opstanding (zie Filippiëzen 3:10). De inhoud van dit boek bestaat uit de aantekeningen die iedere cursist heeft ontvangen tijdens de

lessen. Deze zijn voor deze uitgave aangepast, verbeterd en aangevuld om één en ander beter leesbaar te maken en oog te houden voor de grote lijn.

De opzet van dit boek is zoals de andere boeken die zijn ontstaan uit deze cursus. Ieder hoofdstuk bestaat uit twee of drie delen. Aan het eind van ieder gedeelte staan studievragen die u kunt gebruiken om het gedeelte dat volgt te kunnen voorbereiden.

Ik heb gebruik gemaakt van de NBG-vertaling van 1951. Teksten uit andere Bijbelboeken zijn opgenomen in een kleiner lettertype. Verder kort ik Oude Testament af als OT en Nieuwe Testament als NT. De kleiner weergegeven teksten uit het NT zijn meestal uit de Telosvertaling.

Tot slot een woord van dank aan de cursisten die iedere avond opnieuw er weer voor zorgden dat het levend, dynamisch en boeiend bleef. Dank aan W.J.Ouweneel voor zijn sublieme commentaar op de brief ('De vrijheid van de Geest', 1997) dat ik zeer veel heb geraadpleegd. Dit geldt ook voor de website stempublishing.com waar de commentaren op dit Bijbelboek (en andere) van een geestelijk inzicht getuigen dat ik zelden tegenkom. Ook dank ik de broeders die liever anoniem blijven voor hun bijdrage aan dit werk. Bovenal dank aan de Here Jezus Christus, die mij bijzonder heeft geïnspireerd om dit boek te schrijven. Dat het tot Zijn eer mag zijn!

Dirk-Jan Jansen

Augustus 2016

Inleiding

We gaan met elkaar een grote uitdaging aan. De brief van Paulus aan de Galaten is één van de meest krachtige en ook één van de minst begrepen brieven van het Nieuwe Testament. Hoewel het voor de meeste gelovigen toch wel duidelijk is dat men niet door middel van de besnijdenis behouden wordt, is de geestelijke achtergrond van wat het wetticisme in de kern nu precies is, en hoe het *vandaag* levens beïnvloedt, nog niet zo eenvoudig. Daar waar de toon van Paulus tegen bijv. de Korinthiërs nog redelijk mild was (zie mijn boek 'Ontspoord'), is deze tegen de Galaten ronduit fel. Als christenen hun morele positie verlaten, is er vermanende correctie nodig, maar als de waarheid van het evangelie wordt aangetast past een veel radicalere toon. Het werk van de Here Jezus Christus wordt namelijk in de essentie aangetast en daar waakte de apostel voor met alle ijver en strijd.

Achtergrond

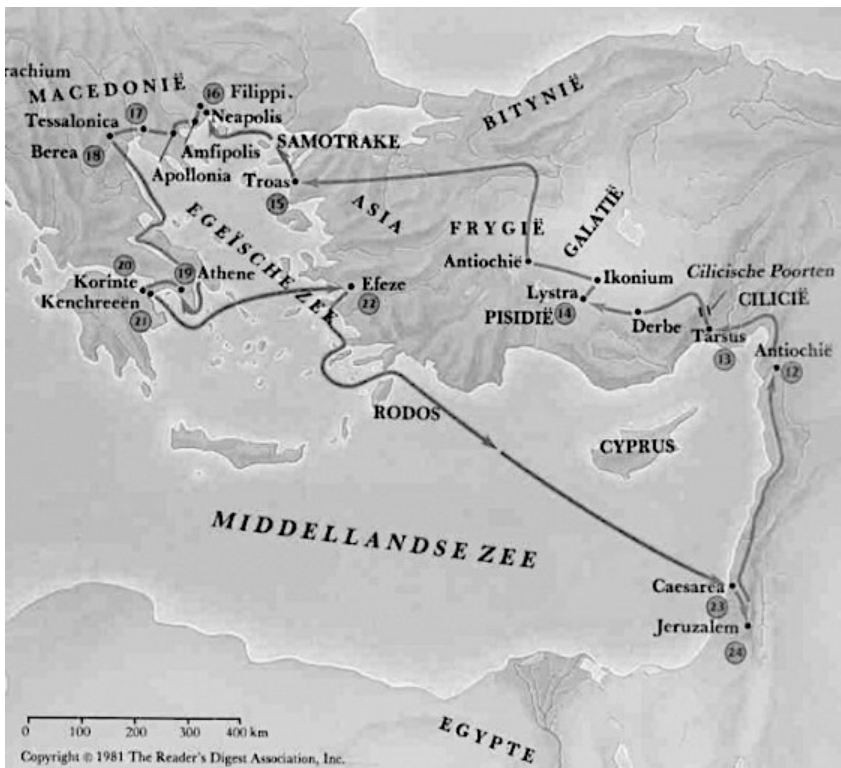
Deze brief is geschreven door Paulus na de *eerste* zendingsreis in het jaar 48/49 vanuit Antiochië (Hd14:26-28) aan de gemeenten in Zuid-Galatië (Hd13:14; 14:1,6).

Volgens anderen (waaronder ikzelf) is de brief geschreven na de *derde* zendingsreis (zie kaartje) rond het jaar 56 (of 54) vanuit Efeze (of kort daarna; zie Hd19:22; 20:1) aan de gemeenten in Zuid- of Noord-Galatië. Deze onduidelijkheden hangen samen met de vraag of de passage in 2:1-10 (Paulus' bezoek aan Jeruzalem) nu betrekking heeft op Hd15 (verdient de voorkeur) of op Hd11:30. Hd15 handelt over het apostelconvent in Jeruzalem waarbij de

centrale vraag moest worden beantwoord welke wetten uit de Thora men nu de heidenen moest opleggen die tot het geloof waren gekomen. De passage uit Hd11:30 luidt:

Naardat nu ieder van de discipelen daadkrachtig was, besloten zij dat elk van hen iets zou zenden ten dienste van de broeders die in Judéa woonden; wat zij ook deden door het te zenden aan de oudsten, door de hand van Barnabas en Saulus (Telosvertaling).

Paulus doelt met deze brief hoogstwaarschijnlijk niet op de gelovigen in de landstreek Galatië (we weten niet eens of daar wel christenen waren in die tijd), maar die in het zuiden van de toenmalige *provincie* Galatië, en wel in de streken Pisië en Lycaonië (zie het kaartje).

Thema

Hoe dienen joodse en heidense christenen nu met elkaar om te gaan? Als een heiden voorheen toe wilde treden tot het Jodendom onderging hij de proselietendoop en moest hij de joodse wetten gehoorzamen. Dat was geen optie meer volgens Hd15. Moest een Jood zijn identiteit opgeven en de wetten laten gaan? Ook dat was geen optie. Beide groepen moesten zonder reserve met elkaar om kunnen gaan. Als een Jood zich terughoudend opstelde, werd dit 'zwakheid' genoemd (Rm14). Nergens in het NT wordt het typische joodsgodsdienstige gedrag van joodse christenen ter discussie gesteld. Als de joodse gelovigen de heidenen wilde dwingen zich als joden te gedragen, werd dit 'dwaalleer' genoemd. Dat is nu precies wat Paulus in deze brief doet. Bovendien gaat het ten diepste over de gevolgen van het volbrachte werk van Jezus Christus aan het kruis. Als er voor de heidense gelovige nog iets bij moest, namelijk de besnijdenis, dan ondermijnt dat het werk van Christus!

De dwalingen in de gemeenten van Galatië

Vele vroegere heidenen waren in deze provincie tot geloof gekomen. Ze hadden de heilige Geest ontvangen (3:2) en waren gedoopt (3:27). Na het vertrek van Paulus kwamen er Judese christenen die deze gelovigen wijsmaakten dat zij van Paulus een verkeerde leer hadden ontvangen. Ze beweerden dat:

1. Paulus een tweederangs apostel was.
2. De heidenen, behalve door het geloof in Christus, ook moesten toetreden tot het Jodendom door zich te laten besnijden en zich aan de wet te onderwerpen.
3. De leer van Paulus tot een lichtzinnige en oppervlakkige levenswijze leidde.

Op al deze punten gaat Paulus in deze brief in. Omdat het bij de Galaten niet om onwetendheid ging, zoals bijv. bij de Korintiërs, maar om bewuste ontrouw aan het evangelie, is de toon van de brief fel. In de gemeente van God mag er geen ruimte zijn voor de vleselijke pogingen om de natuurlijke boosheid van het hart onder controle te brengen met behulp van het wetticisme. Het tast de genade van God op alle fronten aan!

Galaten 1:1-5

Aangezien de persoon van Paulus een centrale rol heeft in het begrijpen van deze brief én van het evangelie, gaan we wat dieper in op wie hij is. 'Saulus' is de Griekse vorm van het Hebreeuwse 'Saul' (*Sjaael*). Vanaf Hd13:9 neemt hij de naam 'Paulus' (de kleine) aan, alsof hij definitief afscheid neemt van zijn joodse verleden. Niet langer 'Saul' die een kop boven iedereen uitstak, maar 'de kleine'. In het noemen van zijn naam 'Paulus' en niet 'Saulus' direct aan het begin wordt al op een verborgen manier aangegeven dat de joodse invloeden worden veroordeeld.

Vers 1a

Paulus, een apostel

Daarbij noemt Paulus meteen dat hij een apostel is, een afgezant en een gezondene namens God. Het is van het grootste belang om te 'bewijzen' dat hij dat apostelschap niet via mensen (andere apostelen) heeft ontvangen. Hieronder een overzicht van de wijze waarop Paulus een apostel werd.

- Saulus van Tarsus kwam tot bekering doordat hij de verhoogde en verheerlijkte Jezus Christus ontmoette op weg naar Damaskus (Hd9).
- Na een kort verblijf in Damaskus vertrok hij naar Arabië voor een lange periode en keert weer terug naar Damaskus (Gl1:17). Daar gaf hij een krachtig getuigenis, waardoor hij uit de stad moet vluchten (H9:22-25). Hij had daar inmiddels discipelen gemaakt.

- Zo kwam hij in Jeruzalem als christen, waar hij door Barnabas in de kring van apostelen werd geïntroduceerd (Hd9:26-29). Volgens Gl1:18 zag hij van de apostelen alleen Petrus en Jakobus.
- Vervolgens bleef hij enige tijd in Tarsus in Cilicië, waar hij door Barnabas werd weggehaald om samen te werken in het Syrische Antiochië (Gl1:21; Hd9:30; 11:25).
- Nadat Saulus en Barnabas daar een jaar hadden gewerkt (Hd11:26) werden zij door de gemeente in Antiochië naar Jeruzalem gezonden met een collecte voor de noodlijdende Judese christenen (Hd11:30). Hier ontmoetten zij enkel de oudsten en waarschijnlijk geen apostelen.
- Vanuit Antiochië begon kort hierna de eerste zendingsreis van Saulus (met Barnabas). We lezen de roeping hiervoor in Hd13:2 waar de Heilige Geest hen afzondert 'voor het werk waarvoor Ik hen heb geroepen'. Zij stichtten o.a. de Zuid-Galatische gemeenten in het Pisidische Antiochië en het Lycaonische Iconium, Lystra en Derbe (Hd13,14).
- Teruggekeerd in Antiochië brachten de twee apostelen verslag uit aan de gemeente aldaar (Hd14:26v.). Kort daarop zond de gemeente de beiden weer naar Jeruzalem voor het apostelconvent vanwege de onstaande controverse met de joodse wetticisten.
- In Hd15 vinden we een verslag van dit zogenaamde 'apostelconvent.' Dit overleg van de belangrijkste leiders van die tijd ging over de vraag in hoeverre de joodse christenen de heidense gelovigen mochten belasten met de verplichtingen van de Mozaïsche wet. De uitkomst van dit overleg was dat de heidense gelovigen werd opgedragen zich te onthouden van datgene wat de wetsgetrouwe joodse christenen al te zeer zou kunnen schokken, zonder hen echter de besnijdenis, de spijswetten en de joodse ceremonies op te leggen (Hd15:19-26).
- Paulus en Barnabas brachten Titus met zich mee. Deze Griek werd niet gedwongen zich te laten besnijden (Gl2:3).
- Teruggekeerd in Antiochië brachten Paulus en Barnabas de boodschap over (Hd15:30,35). Kort daarop kwam Petrus daar op bezoek (Gl2:11), die eerst vrijelijk met de gelovigen uit de heidenen omging, maar toen wettisch-joodse christenen uit Jeruzalem op bezoek kwamen, trok eerst

Petrus, daarna Barnabas zich van deze omgang terug. Paulus moest Petrus ernstig vermanen (Gl2:11-14).

- Ondanks het besluit van het apostelconvent uit Hd15 bleven er joodswettische dwaalleraars werkzaam, die, horend van Paulus' zegenrijke werk onder de heidenen, het niet konden verdragen dat de toeloop van de gelovigen uit de volken het onderscheid tussen Joden en heidenen uitwiste. Zij leerden de heidenen zich aan de Mozaïsche wet en de besnijdenis te houden, anders konden zij niet behouden worden (zie Hd15:1). Hierop schreef Paulus deze brief om de gelovigen in Galatië ernstig te waarschuwen voor de valse leer van de wettische judaïsten. De brief kan geschreven zijn in Korinthe (Hd18:1-17), Antiochië (Hd18:2), Efeze (Hd19), Macedonië of Achaje (Hd20:1-3).

Vers 1b

niet vanwege mensen, noch door een mens, maar door Jezus Christus, en God, de Vader, die Hem opgewekt heeft uit de doden,

De dwaalleraars beweerden dat Paulus geen echte apostel was. Hij was immers niet bij Jezus' selecte groep van volgelingen geweest. Om zijn geschreven boodschap te laten 'landen' moest Paulus aantonen dat hij niet door mensen, maar door de opgestane Heer Zelf was aangesteld. Hiermee staat Paulus op hetzelfde niveau als de twaalven die grote aanzien en gezag hadden. Dit zou de monden snoeren van zijn tegenstanders. Paulus noemt Jezus en de Vader als de goddelijke Personen die hem hebben aangesteld. Door te noemen dat de Vader Hem uit de doden heeft opgewekt legt Paulus gelijk in het eerste vers al een belangrijk fundament voor de latere leer. Het is de opgestane Heer die hem heeft aangesteld. Dit is dezelfde Jezus als uit de evangeliën. Dit geeft een bijzondere 'lading' aan het apostelschap van Paulus. Het is een bediening die heeft te maken met de opstanding. De verheerlijkte Heer in de hemel is het centrum van Gods gedachten. Daar is geen wetticisme, maar het nieuwe leven in Christus, waarmee hij zijn tegenstanders indirect laat zien waar het om gaat: nieuw leven tegenover het oude.

Vers 2

en al de broeders, die bij mij zijn, aan de gemeenten van Galatië:

Sommigen beweerden dat Paulus' leer alleen bij hem vandaan kwam (een visie die we vandaag vinden bij de aanhangers van de ultra-bedelingenleer). Daarom noemt hij 'alle broeders die met mij zijn'. Hieruit blijkt dat Paulus meerdere gelijkgestemden om zich heen had. Geen enkele bediening is een eenmanszaak. Er is altijd verbinding met meerdere broeders en zusters, zodat het duidelijk is dat het om het lichaam van Christus gaat. Hier zegt Paulus niets over de gelovigen die hij aanschrijft dan: gemeenten in Galatië. Niet zoals in Korinthe 'geheiligden in Christus Jezus, geroepen heiligen'. Dit geeft al meteen aan dat de apostel geestelijk een afstand bewaart vanwege de ingeslopen dwalingen en de positie die de Galaten daardoor hadden ingenomen.

Vers 3

genade zij u en vrede van God, onze Vader, en van de Here Jezus Christus,

Paulus wenst de gemeente de genade van God eerst toe, precies dat waarvan ze dreigden te worden afgetrokken. Vrede is het gevolg van het leven uit genade. Wie zich weer onder de wet stelt, of onder wettische principes, vervalt van de genade (5:4) en verliest zijn innerlijke vrede. Zodra wettisch denken ons hart binnenkomt, is de omgang met de Vader en de Zoon in onze ervaring weg. Het draait immers om wat wij moeten doen en dus om onszelf! Hier noemt Paulus de Vader eerst omdat Hij zijn kinderen opvoedt in de genade. Zowel de Vader als de Here Jezus zijn de bron van genade en van vrede. Paulus noemt Jezus subtiel 'Heer' om aan te geven dat wettisch leven niet hetzelfde is als een leven waarin Christus de Heer van het leven is.

Vers 4

die Zichzelf gegeven heeft voor onze zonden, om ons te trekken uit de tegenwoordige boze wereld, naar de wil van onze God en Vader,

Ook in deze zin legt Paulus direct een fundament voor zijn latere uiteenzetting over de genade van God. Christus heeft Zich gegeven voor onze zonden. Dit

heeft Hij gedaan met een doel: om ons te trekken uit de tegenwoordige boze wereld. Dit woord 'wereld' is hier 'aioon' wat meer de betekenis heeft van een tijdvak dat wordt beheerst door bepaalde geestelijke kenmerken. De 'tegenwoordige eeuw' (zie 1Tm6:17; 2Tm4:10; Tt2:12) wordt beheerst door satan:

...overeenkomstig de tijdgeest van deze wereld, overeenkomstig de overste van de macht der lucht, van de geest die nu werkt in de kinderen van de ongehoorzaamheid, Ef2:2

Hij wordt ook de 'god van deze eeuw' genoemd in 2Ko4:4. Deze huidige 'eeuw' zal worden gevolgd door de 'toekomstige eeuw' d.i. het koninkrijk van Christus, het 1000-jarige rijk (zie Ef1:21 waar Paulus beide noemt). Die eeuw duidt niet alleen op een tijdvak, maar juist ook op de *morele leefwijze* die kenmerkend is voor dat tijdvak. Nu is het typische dat de tegenwoordige eeuw, de 'wereld' met diens morele verval juist ook op het godsdienstige vlak zichtbaar is. Later in Gl4:9 noemt Paulus het wetticisme 'zwakke en arme elementen' waarbij het woord 'elementen' duidt op het ABC, of de grondkenmerken van deze eeuw. De dwaalleraars wilden de Galaten dus weer onder de beginselen brengen van de tegenwoordige eeuw, terwijl het offer van Christus er juist voor is bedoeld gelovigen daaruit te trekken! Hoewel dit naar het joodse geloof zal zijn bij het aanbreken van de toekomstige eeuw, is dit bij Paulus nu al een feit! Het is de wil van onze God en Vader dat wij heilig leven (zie 1Ts4:3), als schijnende lichten in deze duistere wereld (Fp2:15). Er bestaat geen vermenging tussen beide systemen. Een gelovige is verlost van de macht van de boze, maar hij kan zich weer laten 'betoveren' (3:1) zodat hij gaat leven onder diens macht door wetten, regels en al wat dies meer zij te gaan onderhouden.

Vers 5

aan wie de heerlijkheid zij in alle eeuwigheid! Amen.

Het gevolg van wetticisme is dat de mens wordt geëerd. Maar het is de Vader aan wie alle heerlijkheid zij in alle eeuwigheden omdat Hij alles heeft volbracht om ons een leven te laten leiden dat vrucht draagt voor Hem, doordat Christus in ons openbaar wordt (2:20; 4:19).

Vragen over Galaten 1:6-14

1. Wie is 'degene' in vers 6 (NBG)?
2. Wat is een 'ander evangelie' (vs7)?
3. Welk evangelie was er door Paulus en de zijnen verkondigd (vs8)?
4. Waarom zou het evangelie aan gelovigen worden verkondigd?
5. Hoe test je of iets een 'ander' evangelie is (zie vs10)?

Galaten 1:6-14

De brief van Paulus aan de Galaten is, zoals we ook bij de bespreking van het eerste deel gezien hebben, van *essentieel* belang voor ons geloofsleven. Het is één grote afrekening met het wetticisme, dat in het hart van iedere gelovige te vinden is. Zodra de christen God gaat dienen vanuit regels, een systeem van 'moeten', dan is hij slachtoffer geworden van de 'Galatische' dwaling. De Here Jezus is gekomen om ons te trekken uit dit systeem, dat hoort bij de 'tegenwoordige boze eeuw' (vs5). Helaas zijn er vele valse leraars die massa's gelovigen bij de genade van God wegtrekken. De genade van God is 'Christus leeft in mij' (2:20) en is een systeem van 'willen' i.p.v. 'moeten'. De denkwereld van de geestelijk volwassen gelovige is de verheerlijkte Heer en niet zijn eigen prestaties. Dit is het evangelie, ook voor gelovigen. Omdat de gelovigen in Galatië dreigden af te vallen van het evangelie, schrijft Paulus deze indringende brief.

Vers 6

Het verbaast mij, dat gij u zo schielijk van degene, die u door de genade van Christus geroepen heeft, laat afbrengen tot een ander evangelie,

Paulus beschrijft zijn verbazing over het gedrag van de gelovigen in Galatië. Ze waren toch door zijn prediking op het fundament gezet (zie 1Ko3:10), dat is de naam van Christus. Ze waren bij God Zelf gebracht, geroepen 'door de genade van Christus', maar liepen over naar een 'ander evangelie'. Ze verlieten dus de God die hen geroepen had! Er staat letterlijk niet 'laat afbrengen' (passief), maar 'laat overlopen', 'bezig zijn over te lopen' (=preasens, actief). Ze waren in

het *proces* van bewust overlopen naar de vijand! (Vandaar ook de titel van dit boek: 'Vergooide Vrijheid'. Het is een bewuste keuze.) Het woord laat zien dat het op het moment van Paulus' schrijven nog gaande was, dus er was nog een mogelijkheid tot een weg terug! Maar ze waren in gevaar Hem te verlaten die hen geroepen had! 'Schielijk' is 'snel.' Het proces van afvallen gebeurde snel. Het toont ons hoe snel we kunnen afdwalen als we niet waakzaam zijn. Ze hingen een 'ander (*heteros*=andersoortig) evangelie' aan. Dit andere evangelie kwam van 'sommigen' die het ware evangelie verdraaiden en zo de Galaten in verwarring brachten. Dit vers bewijst hoe snel satan ingang krijgt in de gemeente van God. Paulus was nog maar net weg en gelovigen gaan van het ene naar het andere evangelie. Als dit toen al zo snel ging, hoeveel temeer niet vandaag?

Vers 7

en dat is geen evangelie. Er zijn echter sommigen, die u in verwarring brengen en het evangelie van Christus willen verdraaien.

Paulus haast zich om te zeggen dat dit andere evangelie helemaal geen evangelie is (lett: 'dat geen ander is')! Er is maar één evangelie, en dat is het evangelie van de genade van God (Hd20:24). Zoals altijd in de gemeente van God zijn er 'sommigen' die verwarring zaaien. Dit gebeurt vandaag op grote schaal waardoor er veel onrust wordt gezaaid onder gelovigen. De 'sommigen' van toen zijn de 'velen' van nu:

Geliefden, geloof niet iedere geest, maar beproeft de geesten of zij uit God zijn, want vele valse profeten zijn uitgegaan in de wereld. 1Jh4:1 Telosvertaling

Het evangelie van Christus (met Christus als onderwerp en doel) wordt voortdurend verdraaid. Deze dwaalleraars 'willen' het verdraaien, dat houdt in dat er sprake is van opzet!

Vers 8

Maar ook al zouden wij, of een engel uit de hemel, [u] een evangelie verkondigen, afwijkend van hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt!

Er is één evangelie. Dit evangelie werd verkondigd door de apostelen. Al zouden zij, zelfs Paulus of een 'engel uit de hemel' nu ineens iets anders verkondigen, dan zijn die vervloekt. Misschien zinspeelt Paulus op de bewering van de dwaalleraars dat de wet door engelen was beschikt, dus de hoogste vorm van Gods openbaring. Wel is duidelijk dat vandaag de dag er binnen de christenheid nogal eens wordt beweerd dat er boodschappen van engelen ontvangen zijn. De leer van de mormonen is afkomstig van een engel, maar ook de Islam. Volgens Mohammed verscheen de engel Gabriël aan hem die de openbaringen gaf die later de Koran vormde. De uitgesproken vervloeking betekent de eeuwige verdoemenis (zie ook 1Ko16:22). De boodschapper is niet eens belangrijk. Sommigen brengen een leer van demonen (1Tm4:1v.). Het gaat om de boodschap; deze is dat er geen andere naam gegeven is onder de hemel door wie wij moeten worden behouden dan door Jezus (Hd4:12) en dat het leven van het geloof ook rond de persoon en het werk van Jezus gecentreerd is. Deze boodschap hadden de Galaten ook daadwerkelijk 'ontvangen' (aangenomen).

Vers 9

Gelijk wij vroeger reeds gezegd hebben, zeg ik thans nog eens: indien iemand u een evangelie predikt, afwijkend van hetgeen gij ontvangen hebt, die zij vervloekt!

Kennelijk had Paulus de gelovigen al eerder gewaarschuwd. Bij evangelisatie hoort ook waarschuwing! De persoon van Christus was in het geding. Vandaar dat de vervloeking herhaald wordt. Iedere valse leraar is vervloekt. Als de Galaten doorgaan met dit andere evangelie en het ware evangelie de rug toekeren, zullen zij ook onder deze vervloeking vallen. Het evangelie wordt ontvangen, men omarmt het door het geloof en staat daarin (zie 1Ko15:1; Gl5:1). De opdracht aan gelovigen is om vast te blijven staan in dit evangelie (zie ook Ko1:23).

Vandaag vinden we in veel kerken en gemeenten de prediking van de morele wet. We moeten betere mensen worden. Zodra we ons houden aan morele principes, zullen we voor God aanvaardbaar zijn. Dit is een ander evangelie en ieder die dit brengt is vervloekt omdat de persoon van Christus wordt

vervangen door de mogelijkheden van de mens zelf. Het kruis heeft de mens zoals die uit Adam is, weggedaan (Rm8:3).

Vers 10

Tracht ik thans mensen te winnen, of God? Of zoek ik mensen te behagen? Indien ik nog mensen trachtte te behagen, zou ik geen dienstknecht van Christus zijn.

Het 'andere' evangelie is naar het hart van de mens. Het zal mensen 'winnen'. De mens wil een pakket voorwaarden om aan te kunnen voldoen. God heeft ons geopenbaard dat de natuurlijke mens een zondaar is waarin niets goeds woont (Rm7:18). Aan het kruis vond de mens zijn einde in Christus' dood. Het ware evangelie behaagt God en niet de mens. Als Paulus mensen wilden strelen in hun ego, dan zou hij geen dienstknecht van Christus zijn (zie ook 1Ts2:4). Voor zijn bekering was vleien van mensen toch één van Paulus' (als farizeeër) motieven geweest, zoals de Here Jezus duidelijk maakte in Mt6. Juist het evangelie stuit mensen tegen de borst. Er stond in dagblad Trouw van een dominee:

'Dat verhaal dat God zich alleen kon verzoenen met mensen krachtens het vergoten bloed van Christus, daar kan ik niet in geloven (...). De offergedachte is een menselijke gedachte. De grootheid van God is dat hij zo'n offer niet nodig heeft'. Rob Visser, Trouw, 29 september 2015

Vers 11

Want ik maak u bekend, broeders, dat het evangelie, hetwelk door mij verkondigd is, niet is naar de mens.

Paulus wil dat de broeders en zusters heel duidelijk wisten dat het evangelie, zoals hij dat aan hen had geëvangéliseerd, niet naar de mens is. Zoals de dominee hierboven denkt dat de 'grootheid van God' geen offer nodig heeft, maar niet in de gaten heeft dat dit maar menselijke redeneringen zijn. Het evangelie is niet naar de mens. Paulus moet hen dit opnieuw bekend maken (licht ironisch), ze waren het kennelijk vergeten. Het komt niet uit de gedachten van de mens en het is ook niet volgens de logica of morele waarden

van de mens. Het evangelie is precies dat wat mensen nooit hadden kunnen bedenken. Het stuit hen zelfs tegen de borst (zie 1Ko1:23; 2:14 waar het 'dwaasheid' is voor de volken en voor de natuurlijke mens). Het 'evangelie' van de dwaalleraars was juist wel 'naar de mens.' Dat wilden mensen wel horen; eigen inspanning die bijdraagt tot onze redding. Dit stelt de mens centraal en dat is precies wat velen, ook vandaag, maar al te graag doen.

Vers 12

Want ik heb het ook niet van een mens ontvangen of geleerd, maar door openbaring van Jezus Christus.

Het evangelie is niet door mensen aan Paulus geleerd. Het bijzondere van zijn evangelie (zie Rm16:25) is dat het door rechtstreekse openbaring van Jezus Christus tot hem gekomen is. Sterker nog: de verheerlijkte Christus IS het evangelie. Jezus zei tegen Paulus: 'Waarom vervolg je Mij?' (Hd9:4), waarmee het evangelie in de kern werd verkondigd: Christus en zijn gemeente zijn één. De gelovigen zijn in de hemelse gewesten gezet (Ef2:6) en bezitten een volmaakte heiligheid alsook een volmaakte plaats. De Galaten hadden dit evangelie ontvangen van Paulus, maar hij had het zelf ook ontvangen, en wel van Christus zelf. De openbaringen van Christus aan Paulus kunnen in Arabië hebben plaatsgevonden, bovenop degenen die we beschreven vinden in Hd9, 23 en 26. Jezus Christus is hem geopenbaard en Deze heeft hem het evangelie van Jezus Christus geopenbaard. Voor ons geldt ook: Jezus moet ons worden geopenbaard door de Heilige Geest, anders blijft het theorie in plaats van een zaak van het hart.

Vers 13

Want gij hebt gehoord van mijn vroegere wandel in het Jodendom: ik heb de gemeente Gods bovenmate vervolgd en getracht haar uit te roeien,

De Galaten moesten heel duidelijk weten wie Paulus was aan wie Christus zich had geopenbaard, zodat het evangelie ontegenzeggelijk van Christus zelf kwam en niet uit de gedachten van mensen, of vanuit Paulus zelf. Op verschillende plaatsen gaat Paulus in op zijn verleden (1Ko9:1; 15:8-10; Ef3:8;

Fp3:4-7; 1Tm1:12v.). Als godsdienstige Jood gedroeg hij zich overeenkomstig de toenmalige joods-wettische godsdienst. Paulus laat hier alweer een hint vallen over dit systeem dat niet te verenigen is met het christendom: het woord 'Jodendom' betekent hier 'judaïsme', het systeem dat mensen van het originele Jodendom gemaakt hadden. Dit menselijke systeem (evenals alle religie) heeft altijd een haat naar Christus en dus naar de gemeente van God. De Heer had voorspeld:

Zij zullen u uit de synagoge bannen; ja, het uur komt, dat ieder die u doodt, zal menen God een dienst te bewijzen. Jh16:2

Vers 14

en in het Jodendom heb ik het verder gebracht dan vele van (mijn) tijdgenoten onder mijn volk, als hartstochtelijk ijveraar voor mijn voorvaderlijke overleveringen.

Het Jodendom, dat was verworden tot Judaïsme, was juist die invloed die het christendom wilde binnendringen. Deze brief is één grote waarschuwing tegen deze invloed. Paulus was niet alleen een aanhanger van dit systeem vroeger, hij was ook nog eens één van de meest vergevorderde farizeeërs van zijn tijd. 'Naar de wet onberispelijk' zegt hij in Fp3:6. Hij noemt zichzelf 'farizeeër, zoon van farizeeën' (Hd23:6). Hij was een 'hartstochtelijk ijveraar voor zijn voorvaderlijke overleveringen', een 'ijveraar voor God' (Hd22:3). Deze overleveringen waren een hele godsdienst op zichzelf geworden, wat Jezus ook afwijst in de Bergrede (Mt5-7). Nadat Christus zich aan hem had geopenbaard, is Paulus radicaal uit dit systeem van overleveringen gestapt. Het heeft hem veel vervolging en strijd opgeleverd, maar het kruis heeft een einde gemaakt aan de vroegere Saulus (Gl6:14). Er is geen enkele verbinding tussen Judaïsme en christendom.

Vragen over Galaten 1:15-24

1. Wat betekent de uitdrukking: 'Zijn Zoon in mij te openbaren'? vers 15
2. Wat zegt vers 16 over evangelisatie en prediking?

3. Hoe past vers 17 in het verhaal van Lukas in Hd9?
4. Waarom vindt Paulus het belangrijk om te zeggen dat hij 'geen ander van de apostelen' zag dan alleen Kefas en Jakobus? Vers 18-19
5. Paulus verkondigde 'het geloof'. Wat bedoelt hij daarmee? Vers 23

Galaten 1:15-24

Paulus schrijft deze brief aan de gemeenten in Galatië vanwege een ernstige bedreiging van buitenaf. Dwaalleraars waren, na het vertrek van Paulus, de gemeenten binnengedrongen en brachten er de judaïstische leer dat men zich moest laten besnijden om aangenaam voor God te staan. Paulus gaat hier fel tegenin en moet vanuit zijn eigen leven laten zien dat er in het judaïsme (wetticisme) geen goeds te vinden is. Hij was zelfs door deze invloed een vervolger van de gemeente geworden (1:13, zie ook Fp3:6). Omdat de tegenstanders Paulus' apostelschap in diskrediet brachten, moest hij aantonen dat zijn brief aan hen goddelijk gezaghebbend was en dus ook zijn apostelschap. Vandaar dat hij uitgebreid ingaat op zijn aanstelling door de Heer zelf en laat zien dat mensen geen invloed hebben gehad op zijn apostelschap.

Vers 15

Maar toen het Hem, die mij van de schoot mijner moeder aan afgezonderd en door zijn genade geroepen heeft, behaagd had,

God heeft in het leven van Paulus ingegrepen. De Vader wilde (het 'behaagde' Hem) dat de Zoon zou worden geopenbaard in Paulus (zie volgende vers). Hiervoor had Hij hem 'afgezonderd' vanaf zijn geboorte. Dit is een toespeling op Jr1:5:

Eer Ik u vormde in de moederschoot, heb Ik u gekend, en eer gij voortkwaamt uit de baarmoeder, heb Ik u geheiligd; tot een profeet voor de volkeren heb ik u gesteld.

Zie ook Js49:1-6 voor dezelfde gedachte. God heeft Paulus van zijn jeugd af voorbereid op zijn taak. Het farizeeërschap paste in deze voorbereiding. Paulus moest dit systeem door en door leren kennen voordat hij de genade leerde kennen. Geschoold in de Hebreeuwse geschriften, de Griekse wijsheid en de Romeinse cultuur was Paulus perfect geschikt om de volken te bereiken. Door de genade van God is Paulus geroepen voor deze speciale bediening. Zo werkt God ook in onze levens bepaalde patronen uit die weer tot nut kunnen zijn in onze latere dienst voor Hem.

Vers 16a

zijn Zoon in mij te openbaren,

De parallel met Js49:1-6 is bijzonder sterk:

De HERE heeft mij geroepen van moeders lijf aan, van de schoot van mijn moeder aan heeft Hij mijn naam vermeld. (...) Gij zijt mijn knecht Israël, in wie Ik Mij zal verheerlijken. Js49:1,3

God roept Israël om Zichzelf in te openbaren. Het behaagde God om zijn Zoon in Paulus te openbaren. Er was allereerst een openbaring van de Zoon *aan* Paulus.

...want daartoe ben Ik je verschenen, om je voor te bestemmen tot een dienaar en getuige zowel van wat je <van Mij> hebt gezien als van dat waarin Ik je zal verschijnen...Hd26:16

Petrus ontving een diepere openbaring betreffende Jezus in Mt16 als Hij zegt: *'U bent de Christus, de Zoon van de levende God'* (Mt16:16). Hij 'zag' doordat de Vader hem dat had geopenbaard (Mt16:17), dat Jezus meer was dan de aardse Messias. Hij was tevens de eeuwige Zoon van de Vader, de mens die God de Zoon is, door de Vader gezonden. De openbaring aan Paulus gaat nog verder. De Zoon werd niet alleen aan, maar ook in hem geopenbaard. De eeuwige Zoon is zijn leven geworden en wordt in zijn ziel gekend. Paulus 'aanschouwt' Hem (2Ko3:18) in de innerlijke mens (zie ook Ef3:16-17). Daarbij spreekt hij van 'het evangelie van de heerlijkheid van Christus' (2Ko4:4) omdat deze Zoon van God als mens is verheerlijkt aan de rechterhand van God en wij zijn daar met Hem verbonden, als zijn lichaam. 'Zoon' is Hij bewezen te zijn

door dodenopstanding (Rm1:4). Tenslotte is Hij ook in ons, wat een belangrijk onderdeel is van 'het geheimenis' (Ko1:27).

Vers 16b

opdat ik Hem onder de heidenen verkondigen zou, ben ik geen ogenblik te rade gegaan met vlees en bloed;

Paulus' innerlijke openbaring van de Zoon is noodzakelijk om Hem te verkondigen onder de heidenen. Het onderwerp van Paulus' prediking was voortdurend een Persoon, geen leer of een systeem.

Hem verkondigen wij, terwijl wij iedere mens terechtwijzen en iedere mens leren in alle wijsheid, om iedere mens volmaakt te stellen in Christus. Ko1:28

Het verkondigen van de naam van Christus betekende een einde aan Saulus de farizeeër. Ook wij hebben nodig dat de Zoon in ons wordt geopenbaard opdat wij Hem zouden bekendmaken. Toen Paulus deze roeping ontving is hij 'geen ogenblik te rade gegaan bij vlees en bloed.' Hij voerde geen overleg met andere mensen (ook niet de 'twaalf') over de vraag wat hij nu moest doen. Dit om aan de tegenstanders overduidelijk te maken dat zijn apostelschap, en dus zijn gezag, bij God vandaan kwam en niet bij mensen. Het verkondigen van de Zoon heeft niets gemeen met wat mensen vinden of doen.

Vers 17

ook ben ik niet naar Jeruzalem gereisd tot hen, die reeds vóór mij apostelen waren, maar ik ben naar Arabië vertrokken en vandaar naar Damascus teruggekeerd.

Jeruzalem was (en is) het centrum van het judaïstische denken, de hoofdstad van de Joodse religie. Maar toen Paulus door Gods genade de Zoon geopenbaard kreeg, ging hij juist niet naar Jeruzalem. Mensen hebben een stad, een plek waar hun godsdienst moet worden uitgeoefend. Paulus niet. Hij hoefde ook geen goedkeuring van de apostelen, zijn gezag rustte bij de roeping van God alleen. 'Die vóór mij apostelen waren', dus Paulus stelt zich op één lijn met hen. Hij ging naar Arabië. Dit land lag direct oostelijk van de Jordaan.

Het was niet een verre reis dus. Waarschijnlijk was dit zijn ‘woestijnperiode’, waar hij voorbereid werd op zijn zware taak als apostel en waar hij meerdere openbaringen ontving van Jezus.

Vers 18

Daarop ging ik drie jaar later naar Jeruzalem, om Kefas te bezoeken, en ik bleef vijftien dagen bij hem;

Na drie jaar keerde hij terug naar Jeruzalem waar hij Kefas (Petrus) ontmoette en Jakobus. Van een officiële aanstelling was geen sprake. Er staat dat hij met Petrus ‘kennis maakte’. Paulus’ leven was niet meer veilig in Damaskus, waar hij het evangelie bracht:

Toen er nu vele dagen verlopen waren, beraadslaagden de Joden samen om hem te doden. Hd9:23

Nadat Paulus was geholpen door ‘zijn discipelen’ (Hd9:25), vertrok hij naar Jeruzalem. Hij bleef vijftien dagen. Dit om aan te geven dat deze tijd veel te kort was om een soort opleiding tot apostel te hebben ontvangen van Petrus.

Vers 19

en ik zag geen ander van de apostelen dan Jakobus, de broeder des Heren.

Ook Jakobus ontmoette Paulus. Hij was de broer van Jezus (Mk6:3). Hij behoorde niet tot de twaalf, maar wordt hier mogelijk in een wijdere zin een apostel genoemd, namelijk een ‘gezondene’. Toch kan Paulus ook hebben bedoeld: ‘Ik zag niemand van de apostelen, maar ik zag wel Jakobus’. Juist Petrus en Jakobus waren getuigen van de opstanding van de Heer, zoals Paulus dat schrijft in 1Ko15:5,7. In Hd9:26-30 zien we hoe Paulus door Barnabas wordt geïntroduceerd in de kring van de apostelen.

Barnabas echter nam hem mee en bracht hem bij de apostelen en vertelde hun, hoe hij onderweg de Heer had gezien, en dat Deze tot hem had gesproken en hoe hij in Damaskus vrijmoedig had gesproken in de naam van Jezus. En hij ging met hen in en uit in Jeruzalem, terwijl hij vrijmoedig sprak in de naam van de Heer. Hd9:27-28

Deze Jakobus werd later de leider van de gemeente in Jeruzalem (zie Gl2:9,12) en schreef de brief die wij in onze Bijbel hebben. Deze 'steunpilaar' (2:9) in het Joodse Jeruzalem had kennelijk geen enkel bezwaar Paulus te ontvangen, hetgeen de Galaten wel iets moest zeggen. De Joodse dwaalleraars hadden immers wel moeite Paulus te 'ontvangen'. Ze stelden zich lijnrecht tegenover hem op.

Vers 20

Wat ik u schrijf, zie, voor het aangezicht van God, ik lieg niet.

Paulus refereert hier of aan zijn hele betoog tot nu toe, of aan zijn bezoek aan de apostelen. In ieder geval is het van het grootste belang dat ook wij zijn woorden geloven. In hoeveel kerken en gemeenten wordt vandaag niet getwijfeld aan het gezag van de brieven van Paulus?

Vers 21

Daarna ben ik gegaan naar de streken van Syrië en van Cilicië.

Na zijn verblijf van twee weken in Jeruzalem, bereisde hij de streken van Syrië en van Cilicië. Paulus wil koste wat het kost aantonen dat hij geen contact heeft gehad met de apostelen. Zijn roeping en evangelie was 'van de Heer' en niet van de apostelen afkomstig. Deze periode zou rond de veertien jaar geduurd hebben.

Vers 22

En ik was aan de gemeenten van Christus in Judea van aanzien onbekend.

Paulus was niet persoonlijk bekend in de gemeenten van Judea, hoewel er wel geruchten over hem verspreid waren (Hd9:26). Judea is hier waarschijnlijk de Romeinse provincie, waar de stad Jeruzalem buiten lag, want daar was Paulus wel bekend bij de gelovigen.

Vers 23

Alleen hoorden zij telkens: hij, die ons vroeger vervolgde, verkondigt nu het geloof, dat hij tevoren trachtte uit te roeien.

Het enige wat de gemeenten in Judea van hem wisten, was dat hij die vroeger een vervolger van de gemeente was, nu een verkondiger was van het geloof in Jezus Christus. Dit is indirect een waarschuwing voor de tegenstanders die beweerden dat Paulus geen echte apostel was. Zelfs de gemeenten in Judea zagen in dat hij hetzelfde geloof predikte als zij van de andere apostelen hadden ontvangen. 'Geloof' is hier de inhoud van dat wat werd gepredikt. 'Het geloof dat geloofd wordt'. Toch is er ook een subjectieve kant. De persoon en het werk van Christus moest worden geloofd om er deel aan te krijgen. 'Het geloof waardoor geloofd wordt'.

Vers 24

En zij verheerlijkten God in mij.

Juist de gemeente uit de Joden, het van oorsprong judaïstische centrum in Judea, waar de Galaten zich naar uitstrekten, verheerlijkten God in Paulus. Dit terwijl de Galaten zich juist van hem afkeerden! Maar de gelovigen in Judea erkenden dat het geloof dat Paulus verkondigde, hetzelfde geloof was als dat zij hadden! Het zou wat zijn als dat van ons gezegd kon worden, dat God in ons verheerlijkt wordt.

Vragen over Galaten 2:1-10

1. Wat bedoelt Paulus met 'een openbaring' in vers 1?
2. Waar slaat de toevoeging 'opdat ik niet vruchteloos liep' op in vers 2?
3. Vergelijk vers 4 een met het vierde vers van de brief van Judas. Wat valt op?
4. Welke vrijheid bedoelt Paulus in vers 4?
5. Over welke armen heeft hij het in vers 10?

Galaten 2:1-10

De brief aan de Galaten vormt een belangrijk fundament voor ons geloofsleven. Het toont ons dat de Here Jezus niet alleen onze Redder is, maar ook ons leven. Wij hoeven niet in eigen kracht allerlei geboden te onderhouden, maar in geloof ons verbinden met Christus. Het kruis heeft een einde gemaakt aan onze oude mens (Rm6). Nu woont Christus in ons en leeft Hij in ons. Paulus werd enorm aangevallen om deze boodschap, vooral door de jудаїsten die de wet wilden invoeren onder heidense gelovigen. Volgens hen schoof Paulus de hele wet opzij die toch door God zelf gegeven was! Zij brachten Paulus dus in diskrediet bij de Galatische gelovigen zodat zijn boodschap werd ondermijnd. Paulus schrijft hen als antwoord deze brief en begint met aan te tonen, zoals we hebben gezien, dat zijn autoriteit als apostel van de Heer zelf komt.

Vers 1

Daarna ging ik na verloop van veertien jaar weder naar Jeruzalem met Barnabas en nam ook Titus mede;

In verband met 1:21 concluderen we dat Paulus vanuit de streken van Syrië-Cilicië naar Jeruzalem moet zijn gereisd. Het woordje 'daarna' bevestigt dit. In Hd15:1-2 staat:

En sommigen, uit Judea gekomen, leerden de broeders: Indien gij u niet besnijden laat naar het gebruik van Mozes, kunt gij niet behouden worden. En toen er van de zijde van Paulus en Barnabas geen gering verzet en tegenspraak tegen hen ontstond, droegen zij Paulus en Barnabas en nog enigen van hen op zich tot de apostelen en oudsten te Jeruzalem te begeven naar aanleiding van dit geschil.

In Hd14:26-28 zien we dat Paulus in het Syrische Antiochië verbleef. Van daaruit vertrekt hij dus naar Jeruzalem. De veertien jaar waar hij hier over schrijft is een lastig probleem. Veertien jaar sinds zijn eerste bezoek aan Jeruzalem of sinds zijn bekering? Barnabas (of eigenlijk Jozef, een Cyprioot, zie Hd4:36) was de trouwe metgezel van Paulus, die hem ook had geïntroduceerd tot de kring van de apostelen (Hd9:26v.). Titus, die ook meegenomen werd, wordt nooit in Hd genoemd. Hij was een bekeerling van Paulus (Tt1:4). Deze onbesneden heidense gelovige nam Paulus misschien mee om te zien hoe de wetticisten op hem zouden reageren.

Vers 2

en ik ging op grond van een openbaring. En ik legde hun het evangelie voor, dat ik onder de heidenen verkondig, afzonderlijk echter aan hen, die in aanzien waren, opdat ik niet vruchteloos liep of gelopen had.

Paulus noemt 'een openbaring' als reden voor zijn komst naar Jeruzalem. Zo drukt hij de gedachte de kop in dat hij door de twaalven gesommeerd zou zijn. Er werd weliswaar 'bepaald' dat hij zou gaan (Hd15:2, zie boven), toch was er ook sprake van een openbaring. De Heer zelf heeft (via een profeet of rechtstreeks) aan Paulus duidelijk gemaakt dat hij moest gaan (vgl. Hd22:17-21). Let ook op dat hij hier niet over uitweidt. Vandaag horen we ellenlange 'getuigenissen' van allerlei bijzondere ontmoetingen met de Heer of andere ervaringen. De apostel Paulus deed dit nooit.

Paulus legde 'hun' het evangelie voor, d.w.z. óf de christenen in het algemeen (zie Hd15:4) of de leiders, 'hen die in aanzien waren', in Jeruzalem. Paulus wilde zeker weten dat zij samen hetzelfde evangelie zouden verkondigen tegenover de tegenstanders. De gelovigen uit de Joden en die uit de heidenen moesten samen in één gemeente kunnen blijven functioneren, hetgeen door de dwaalleraars werd ondermijnd. Paulus strijdt voor eenheid van de Geest (niet hetzelfde als algemene uiterlijke eenheid) en dat moest door de twaalven worden onderkend zodat ze samen voor dezelfde zaak streden. Het is hier dus geen kwestie van mandaat, maar van meewerking. Zouden de apostelen in Jeruzalem niet mee hebben gewerkt, dan was zijn bediening vruchteloos geweest.

Vers 3

Maar zelfs Titus, die bij mij was, werd, ofschoon hij een Griek was, toch niet gedwongen zich te laten besnijden;

De judaïsten wilden de wet van Mozes en met name de besnijdenis invoeren onder de heidense gelovigen. Zij hadden nooit geaccepteerd dat Titus onbesneden zou zijn gebleven. Maar de leiders van Jeruzalem, de twaalfen, hadden zulke opvattingen niet. Hiermee 'bewijst' Paulus aan de lezers in Galatië, dat de dwaalleraars op een ander spoor zaten dan de twaalf apostelen die nota bene als voorbeelden dienden voor de dwaalleraars. Later werd, zoals we lezen in Hd15:10,19 deze opvatting ook openlijk verkondigd als leefregel voor de gemeenten.

Vers 4

en dat met het oog op de binnengedrongen valse broeders, lieden, die waren binnengeslopen, om onze vrijheid, die wij in Christus Jezus hebben, te bespieden, en zo ons tot slavernij te brengen.

Een groot probleem waren de 'valse broeders', 'pseudo-broeders' (zie 2Ko11:26) die waren binnengeslopen (eigenlijk: 'heimelijk geïntroduceerden', zie ook Jd:4 achterin dit boek!) en beweerden dat zonder de besnijdenis er geen behoud kon zijn. De gelovigen uit de volken werden daarom gedwongen door hen om zich d.m.v. de besnijdenis aan te sluiten bij het volk Israël. Hier wordt in Hd15:24 over geschreven:

Daar wij hebben gehoord, dat enigen van ons <zijn uitgegaan en> u met woorden in verwarring hebben gebracht en uw zielen aan het wankelen hebben gemaakt, aan wie wij dat niet hadden geboden... Telos

Kijken we naar onze tijd waar we vaak gelovigen dwingen tot uiterlijkheden (dragen van een rok, niet fietsen op zondag, dopen, etc.) omdat ze anders niet in de gunst van God zouden staan, is deze brief uiterst actueel. Het doel van de valse broeders is altijd: om onze vrijheid, die wij in Christus Jezus hebben, te bespieden, en zo ons tot slavernij te brengen. Dit soort leringen wordt altijd op een heimelijke wijze binnengeloodst. Vandaar dat er 'binnengeslopen' bij staat. Maar we zijn vrij in Christus! Vrij van het hele bestel van de wet, van het beginsel 'moeten'. Alles is ons geoorloofd, hoewel niet alles nuttig of

opbouwend is (1Ko10:23). In de hele kerkgeschiedenis zijn er steeds mensen geweest die gelovigen onder slavernij wilden brengen. 'Doe dit, eet dat niet, houd je daaraan' etc. In hoofdstuk 5 gaat Paulus hier nog dieper op in. Werkelijk goeddoen komt van binnenuit, vanuit het leven van de Heilige Geest. Doordat hij zo sterk deze vrijheid in Christus predikte, zeiden er mensen: 'Ja, maar dan kun je zomaar raak leven zeker' (zie bijv. Rom6:1). Vandaar dat er van hem werd gezegd dat hij afval van Mozes en de wet van God predikte. Ook vandaag horen we 'dan kun je maar doen wat je wilt' wat aantoonde dat mensen niet hebben begrepen wat het evangelie inhoudt. Mensen hebben soms liever een stel uiterlijke regels die hen een veilige marge bieden om binnen te leven, dan een verheerlijkte Heer naar wie hun hele hart uitgaat.

Vers 5

Wij zijn voor hen geen ogenblik gedwee uit de weg gegaan, opdat de waarheid van het evangelie ook verder bij u zou blijven.

Paulus wilde dat de waarheid van het evangelie bij hen zou blijven, vandaar dat hij zich fel verzette tegen zulke valse broeders. Geen enkel moment was hij hen uit de weg gegaan, maar hij verzette zich, samen met de leiders uit Jeruzalem, tegen deze dwaalleraars. Soms moet men bepaalde invloeden negeren, zoals 'dwaze twistvragen' (Tt3:9). Maar hier, als het gaat om de kern van het evangelie, moet men optreden. 'Opdat de waarheid van het evangelie bij u blijft', dat is: dat de volle waarheid in het bezit blijft van de gelovigen zonder dat dergelijke dwaalleraars daar afbreuk aan doen.

Vers 6

Maar wat hen betreft, die in zeker aanzien waren – wat zij vroeger geweest mogen zijn, doet er voor mij niets toe: God ziet de persoon niet aan – mij immers hebben zij, die in aanzien waren, verder niets opgelegd.

Paulus spreekt weer over 'hen die in aanzien waren' in Jeruzalem, zoals in vs2. Dat waren zowel de twaalven als Jakobus. Hun afkomst doet er voor hem niet veel toe, het gaat om hun bediening. Er was dus geen enkele reden hen als meer dan zichzelf te beschouwen. De dwaalleraars hamerden op het feit dat

Paulus de Heer niet had gezien en dus geen echte apostel kon zijn. Hoewel de twaalf bijzondere dingen hadden meegemaakt, had Paulus de verheerlijkte Heer gezien, wat hem geestelijk op een hoger peil zette dan de twaalf. Zij hadden zijn evangelie aanvaard en niets daaraan bekritiseerd.

Vers 7

Maar integendeel: toen zij zagen, dat mij de prediking van het evangelie aan de onbesnedenen toevertrouwd was, gelijk aan Petrus die aan de besnedenen,

Deze mannen hebben Paulus niets opgelegd. Ze erkenden juist de geweldige bediening die hij had ontvangen van God. Er was wel een verschil tussen Paulus en Petrus. Het evangelie werd door Paulus voornamelijk aan de heidenen (letterlijk: 'voorhuid') gebracht en door Petrus aan de Joden ('besnedenen'). Hoewel dit niet strikt betekent dat Paulus niet ook aan Joden en Petrus niet ook aan heidenen evangeliseerde in sommige gevallen.

Vers 8

– immers Hij, die Petrus kracht gaf om apostel te zijn voor de besnedenen, gaf die kracht ook aan mij voor de heidenen,

Een tussenzin richt de aandacht op de bron van beide apostelen, de Heer zelf die hen beiden de kracht gaf ditzelfde evangelie te verkondigen, hoewel aan verschillende groepen. De vrucht van het werk van beide apostelen was het bewijs dat God de kracht gaf. Dit is weer een sterk argument van Paulus tegenover de dwaalleraars die zo graag zijn apostelschap in opspraak wilden brengen.

Vers 9

– en toen zij de genade, die mij geschonken was, opmerkten, reikten Jakobus, Kefas en Johannes, die voor steunpilaren golden, mij en Barnabas de broederhand: wij zouden naar de heidenen, zij naar de besnedenen gaan.

De drie 'steunpilaren' (zie Op3:12) reikten Paulus de broederhand toen zij deze genade zagen. Er werd dus ronduit door deze leiders gezegd: 'de bediening van Paulus is even waardevol als die van ons. Hij voert deze uit onder de onbesnedenen (volken), wij onder de besnedenen (de Joden)'. 'Aangezien Petrus een apostel is', zegt Paulus eigenlijk, 'ben ik het net zo'. Hij schrijft dat de drie apostelen 'voor steunpilaren golden', dat is dus hoe zij werden gezien door de anderen. Hier laat Paulus doorschemeren dat hij dat zelf niet direct overnam, maar dat hij zich aansloot bij hoe anderen over deze mannen dachten.

Vers 10

Alleen moesten wij de armen blijven gedenken, en ik heb mij dan ook beijverd dat vooral te doen.

De bediening van Paulus was wel onder de volken, zijn zorg ging altijd uit naar zijn volksgenoten, met name naar de armen. Dit verzoek van de twaalfen willigde hij van harte in. Hij heeft zich altijd ingezet voor hen (zie Rm15:25-27; 1Ko16:1-4; 2Ko8:7-9), juist ook onder de heidenen door daar collectes op te halen voor hen. Het Palestina van toen was door overbevolking, ontbossing, opstanden, plunderingen en vervolgingen een arm gebied geworden.

Vragen over Galaten 2:11-21

1. Waarom was Petrus' gedrag nu zo erg? Zie vs11-14
2. Zijn wij nog zondaars of juist niet meer? Zie vs17
3. Waarom stelt Paulus de vraag: 'Staat Christus dan in dienst van de zonde'? vs17
4. Hoe komt Paulus ertoe te zeggen dat hij 'door de wet' voor de wet is gestorven? Vs19
5. Is 'geloof' in vs20 het dagelijkse vertrouwen of het geloof in het volbrachte werk van Christus?

Galaten 2:11-21

De brief aan de Galaten bevat een aantal van de meest fundamentele waarheden over het christelijke geloof. In de voorgaande verzen heeft de apostel Paulus zijn autoriteit, als van de Heer ontvangen, moeten verantwoorden. Dit omdat er aan deze autoriteit werd getwijfeld door dwaalleraars die de Galaten hadden beïnvloed. Het wetticisme wordt in deze brief fel bestreden. Wetticisme stelt de mens en zijn prestaties voor God, terwijl voor Hem alleen waardevol is wat Christus heeft gedaan en wie Hij is.

Vers 11

Maar toen Kefas te Antiochië gekomen was, heb ik mij openlijk tegen hem verzet, omdat het ongelijk aan zijn kant was.

Paulus vertelt hier over een voorval met Petrus om aan te duiden dat zelfs één van de twaalf apostelen door hem moest worden vermaand. Eerst moeten we erachter zien te komen over welke gebeurtenis het hier gaat. Petrus was in Antiochië gekomen. Als dit ná het apostelconvent (Hd15) zou zijn geweest is het wel erg moeilijk te begrijpen hoe Petrus dan tot dit gedrag zou zijn vervallen. In ieder geval is het vóór Hd15:39 geweest, want toen scheidden de wegen van Paulus en Barnabas (zie vs13). Waar in vs9 nog sprake was van de 'rechterhand van de gemeenschap' tussen Petrus en Paulus, moest Paulus zich hier openlijk (in zijn gezicht) tegen Petrus verzetten. De vrijheid die er door het evangelie bestaat, werd door een ogenschijnlijk onschuldige handeling van Petrus in een groot gevaar gebracht. Petrus was 'te veroordelen' omdat hij zichzelf door deze daad (die in vs12 wordt beschreven) veroordeeld had.

Uitgaande van de datering na Hd15 was Petrus' gedrag helemaal verwerpelijk. Hier zien we dat Paulus dit voorval aanhaalt, omdat hij weer wil laten zien dat hij in geen geval minder was dan de twaalven. De Galaten, beïnvloed door Joodse dwaalleraars, hadden eerder gedacht dat Paulus door Petrus terecht zou worden gewezen, maar hier is het precies andersom. Dit toont het gezag van de apostel Paulus, waardoor indirect de dwaalleraars worden weggezet.

Vers 12

Want voordat sommigen uit de kring van Jakobus gekomen waren, at hij met de heidenen aan één tafel, maar toen zij kwamen, trok hij zich terug en zonderde zich af uit vrees voor de besnedenen.

Petrus at eerst met de heidenen aan één tafel en was zo een toonbeeld van de christelijke vrijheid, precies zoals hij altijd al had gedaan sinds zijn visioen van Hd10.

Toen nu Petrus was opgegaan naar Jeruzalem, twistten die uit de besnijdenis met hem en zeiden: U bent binnengegaan bij onbesneden mannen en hebt met hen gegeten. Hd11:3

Dit was volkomen volgens de openbaring van God in Hd10:10-16 wat Petrus ook uitlegt in Hd11 aan de Joden. Toen echter 'sommigen uit de kring van Jakobus' in Antiochië aankwamen, haastte Petrus zich om aan hun tafel 'koosjer' te gaan eten (waarschijnlijk om bij hen goed over te komen). Op deze manier was zijn gedrag een leugen tegenover de genade in Christus. Petrus, de leider van de apostelen, was bezig scheiding te maken tussen joodse en heidense gelovigen, terwijl de 'scheidsmuur van de omheining' (Ef2:13-16) tussen joden en heidenen in Christus was weggebroken en er één lichaam was gevormd door de Heilige Geest. Paulus zag de Joodse wet en besnijdenis niet langer als een leefregel:

*En ik ben de Joden geworden als een Jood, om de Joden te winnen; hun die onder de wet zijn, als onder de wet (**hoewel ik zelf niet onder de wet ben**), om hen die onder de wet zijn te winnen; hun die zonder wet zijn, als zonder wet (hoewel ik niet zonder wet voor God ben, maar aan Christus wettelijk onderworpen). 1Ko9:20-21*

Paulus zag het houden van deze leefregel (wet+besnijdenis) zelfs als 'zwakheid' (Rm14:1-15:7)! Als dan ook nog Joden die tot geloof zijn gekomen in Jezus

deze wet willen opleggen aan heidenen, is dit een regelrechte aantasting van Gods genade.

Vers 13

En [ook] de overige Joden huichelden met hem mede, zodat zelfs Barnabas zich liet medeslepen door hun huichelarij.

Andere aanwezige Joden deden in navolging van Petrus hetzelfde. Paulus noemt hen 'Joden' hoewel zij Christus hadden aangenomen. Hij gebruikt deze term om aan te geven dat zij zich aan de Joodse wet onderwerpen. Paulus noemt hun gedrag 'huichelarij'. Men wist heel goed welke weg de juiste was, maar men deed dit niet. Zelfs Barnabas, de trouwe metgezel van Paulus, werd meegesleept door deze huichelarij en ging ook aan de tafel met de afgezanten van Jakobus koosjer eten. Dit moet voor Paulus bijzonder zwaar zijn geweest. Zijn reisgenoot, met wie hij jaren lang in Antiochië samen met heiden-gelovigen had gegeten, viel hem in het openbaar af. Hier zien wij hoe een conflict geestelijk benaderd wordt. Paulus is niet bereid de vrede tegen elke prijs te bewaren, maar komt in opstand als het evangelie wordt aangetast, desnoods een bepaalde groep hierdoor tegen het hoofd stotend.

Vers 14

Maar toen ik zag, dat zij niet de rechte weg bewandelden naar de waarheid van het evangelie, zeide ik tot Kefas ten aanhoren van allen: Indien gij, die een Jood zijt, naar heidens en niet naar Joods gebruik leeft, hoe kunt gij dan de heidenen dwingen zich als Joden te gedragen?

Paulus bestraft Petrus in het bijzijn van de anderen. Het voortbestaan van de gemeente liep ernstig gevaar omdat er verdeeldheid was tijdens het 'liefdemaal' (zie Jd12). De leider wordt aan de kaak gesteld (zie 1Tm5:20). De zin die Paulus hiervoor gebruikt is bijzonder effectief:

*Indien gij die een Jood zijt – Petrus was van geboorte een Jood.

*naar heidens en niet naar Joods gebruik leeft – Petrus leefde niet voortdurend als een heiden. Zodra hij in omgang was met heidense gelovigen deed hij

dit wel. Zodra hij in Jeruzalem was, leefde hij als Jood, onderhoudende de Joodse wetten. 'Naar Joods gebruik' leven is hier niet leven zoals in het OT voorgeschreven, maar naar de invulling die het Joodse leven had in die tijd, het traditionalistische Jodendom.

*hoe kunt gij dan aan heidenen dwingen zich als Joden te gedragen? – Het is vreemd dat Paulus dit zo verwoord. Op welke manier had Petrus de heidenen 'gedwongen' zich als Joden te gedragen als hij alleen maar samen at met Joden in tegenwoordigheid van heidenen? Paulus bedoelt dat het gedrag van Petrus impliceert dat het Joodse gedrag het betere gedrag was zodat heidenen zich hieraan zouden moeten aanpassen.

Vers 15

Wij, geboren Joden, en geen zondaars uit de heidenen,

Is dit hele gedeelte (vs14-21) onderdeel van de toespraak van Paulus aan Petrus? Het is niet helemaal zeker. In ieder geval begint met vs15 een leerstellig gedeelte wat van zeer groot belang is. Iedere gelovige zou de verzen die nu volgen goed moeten kennen. Paulus stelt dat mensen die geboren zijn als Jood, en niet als heiden, op dezelfde manier gerechtvaardigd worden voor God als ieder ander mens, namelijk door het geloof (zie volgend vers). De tegenstelling is hier niet zomaar Joden tegenover heidenen, maar wetsgetrouwe Joden tegenover heidense zondaars. Heidenen hadden geen wet, laat staan dat ze die konden houden. Romeinen 2 maakt duidelijk dat een mens geen zondaar is omdat hij de wet niet kent, maar omdat hij de wet niet doet, of men haar nu kent of niet. Trouwens, iets van de werken van die wet wordt gekend in het geweten van ieder mens. Zie hierover verder hoofdstuk 3.

Vers 16a

wetende, dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit werken der wet, maar door het geloof in Christus Jezus, zijn ook zelf tot het geloof in Christus Jezus gekomen,

Het maakt uiteindelijk helemaal niets uit of men nu een wet bezit of niet. Een mens wordt op *geen enkele wijze* door welke vorm van wetsbetrachting (het doen van goede werken) dan ook gerechtvaardigd voor God. Het is door het *geloof* in Christus Jezus dat wij door God rechtvaardig worden verklaard (zie Rm3:23-26). ‘Wij Joden’ zegt Paulus, zijn zelf tot dit geloof gekomen, Petrus en de anderen insluitend. Elders schrijft hij:

Opdat ik Christus mag winnen en in Hem bevonden word, niet in het bezit van mijn gerechtigheid die uit de wet is, maar van welke door het geloof in Christus is, de gerechtigheid die uit God is, gegrond op het geloof. Fp3:9 Telosvertaling

Deze tekst uit Fp3 zal in dit boek nog vaker voorbij komen omdat het de kern zo goed verwoord van de theologie van Paulus. Hier staat dat het de ‘gerechtigheid uit God’ is, die ons rechtvaardigt. Wij ontvangen niet de gerechtigheid van Christus, omdat Deze de wet heeft gehouden, maar wij worden door God, uit God gerechtvaardigd, d.i. openlijk als rechtvaardigen aangeduid, op grond van *zijn eigen* gerechtigheid. Dit omdat ieder mens die zijn geloof op Christus stelt, de gerechtigheid van God ‘laat werken’. Onze zonden worden vergeven door het plaatsvervangende offer op het kruis én wij worden door God aangezien, als verlost zondaren, in Christus. *Alleen Hij is voor God welbehaaglijk*. Wij in Hem dus ook. Het feit dat wij uit God zijn gerechtvaardigd is één ding, het volgende is dat wij in Christus worden aangezien als volmaakt. Het hele evangelie van Paulus legt altijd de nadruk op onze verbinding, voor God, met Christus. Daarom ook gebruikt hij zeer vaak de uitdrukking ‘in Christus’.

Vers 16b

om gerechtvaardigd te worden uit het geloof in Christus en niet uit werken der wet. Want uit werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden.

Er staat geen lidwoord voor ‘wet’. Het gaat Paulus om iedere vorm van werken uit de mens. Petrus en de andere Joden hadden dit moeten weten. Zeker na de uitspraak in Hd15:8-9,11:

En God, die de harten kent, heeft getuigenis gegeven door aan hen de Heilige Geest te geven evenals ook aan ons; en Hij heeft geen enkel onderscheid gemaakt tussen ons en hen, daar Hij door het geloof hun harten heeft gereinigd. (...) Maar door de genade van de Heer Jezus geloven wij behouden te worden op dezelfde wijze als ook zij. Telosvertaling

Bovendien wisten zij uit het evangelie dat de wet nooit redding kan brengen (zie ook Hd15:10 waar de wet een juk wordt genoemd ‘dat nog onze vaders nog wij, in staat zijn geweest te dragen’). De wet *veroordeelt* mij alleen, maar redt niet. De wet (Thora) verkondigd trouwens zelf dat een mens niet door werken der wet kan worden gered.

ga niet in het gericht met uw knecht, want niemand die leeft, is voor U rechtvaardig. Ps143:2

Toch doet David in vers 1 van deze Psalm een beroep op de gerechtigheid van God:

O Here, hoor mijn gebed, neem mijn smekingen ter ore; antwoord mij naar uw trouw, naar uw gerechtigheid;

Geen mens zal door zijn best te doen voor God gerechtvaardigd worden. De mens zoals deze van nature is, een zondaar, heeft zijn einde gevonden op het kruis. Hier is de oude mens door God veroordeeld tot de dood. In Christus zijn wij een nieuwe schepping (2Ko5:17) niet alleen vergeven, maar als rechtvaardigen verklaard, doordat Christus nu ons leven is (Ko3:4). Wij moeten leren dat God voor zichzelf alles wat Hij in een mens zocht, heeft gevonden in Christus en in Hem alleen! Niemand kan in eigen staat God behagen (Rm3:23).

Vers 17

Maar indien wij, trachtende in Christus gerechtvaardigd te worden, ook zelf zijn gebleken zondaars te zijn, staat Christus dan in dienst der zonde? Volstrekt niet.

Dit zijn de moeilijkste verzen van dit hoofdstuk. Kennelijk verweten de tegenstanders van Paulus dat hij ‘Christus een dienaar van de zonde’ maakte. ‘Wij’ zegt hij, de Joden, hebben ook ontdekt dat er alleen in Christus rechtvaardiging is. Hiermee geven zij te kennen, dat ondanks dat ze de wet hebben, ze toch zondaars zijn net als de heidenen. Door toe te geven dat de wet niet tot rechtvaardiging leidt, werd Paulus verweten dat hij wetteloosheid predikte door zich negatief over de wet uit te laten en dus Christus in dienst stelde van de zonde. Het krachtige ‘volstrekt niet’ laat zien dat het om een fundamenteel punt gaat: De Joden die tot geloof in de Messias waren gekomen, hadden in geen enkel opzicht de gewoonte om zich ‘wetteloos’,

zoals de heidenen te gaan gedragen, slechts omdat zij de wet beschouwden als niet toereikend voor het leven naar Gods gedachten. Zie ook Rm6:1-3, 15.

Vers 18

Immers, indien ik hetgeen ik afgebroken heb, weder opbouw, bewijs ik daardoor, dat ik zelf een overtreder ben.

Paulus zegt echter: De mens (Jood) die tot geloof komt, schuift de wet niet aan de kant omdat hij/zij een wetteloos leven wil, maar erkent dat die wet hem/haar niet verder helpt als het gaat om de eeuwige redding! De gelovige heeft de scheidsmuur tussen Jood en heiden (Ef2:14vv.) 'afgebroken' in deze belijdenis. Door weer scheiding te maken in het eten, bouw je deze scheiding weer op en ben je een overtreder die van de genade van God vervalst (zie5:4).

Vers 19

Want ik ben door de wet voor de wet gestorven om voor God te leven.

Het ligt in de geest van de wet om mij uit te drijven naar een Redder. De wet eist volmaaktheid en veroordeelt mij dus. We zien dit op talloze plaatsen in het OT. In bijv. Ex20 waar de wet aan het volk wordt gegeven vinden we er direct achteraan:

Een altaar van aarde zult gij voor Mij maken en daarop offeren uw brandoffers en uw vredeoffers, uw kleinvee en uw runderen. Op elke plaats waar Ik mijn naam doe gedenken, zal Ik tot u komen en u zegenen. Ex20:24

Hiermee duidt de wet (Thora) aan dat de plaats waar God zegent, ondanks het onmogelijk te dragen juk van de wet, het altaar is! Dit is een type van het kruis. Paulus is voor de wet gestorven:

Dus bent ook u, mijn broeders, voor de wet gedood door het lichaam van Christus (...) opdat wij voor God vrucht dragen. Rm7:4

Voor God leven is voor Paulus door de Geest van God. Hij roemt in Christus en vertrouwt niet meer op het vlees. Zie Fp3:3

Vers 20a

Met Christus ben ik gekruisigd, en toch leef ik, (dat is), niet meer mijn ik,

Dit is één van de bekendste en krachtigste teksten van het hele NT. Het toont ons in één vers het model van het christelijke leven voor iedere individuele gelovige. Laten we de tekst daarom stap voor stap doornemen:

- *Met Christus ben ik gekruisigd* - Elk systeem van menselijke dwang en regels brengt ons weer onder de wet. Nee, zegt de apostel, met Christus ben ik gekruisigd. De mens uit Adam, ook de wetsgetrouwe Jood, maar ook de godsdienstige christen, is op het kruis voor God weggedaan in de dood. Iedere gelovige moet weten dat qua positie, de oude mens, die door werken van de wet goed wilde leven uit eigen kracht, voor God gekruisigd is. Hij bestaat niet meer. God kan geen welbehagen hebben in de mens uit Adam wat zijn godsdienstige werken ook zijn. Hij heeft maar één bestemming voor hem: de dood. Dit moeten wij 'rekenen' als waarheid (Rm6:11, zie onder). Bovendien is ook de vijandschap 'gedood' door het kruis, die er bestond tussen Joden en heidenen (zie Ef2:14-16).
- *En ik leef niet meer* (Telosvertaling). *En toch leef ik, dat is niet meer mijn ik.* NBG. Ik leef niet meer als iemand die naar een wet leeft (alleen naar de wet van Christus Gl6:2). Ik leef niet meer, dat is mijn oude mens die door de zonde werd beheerst. Toch leef ik voor God, ik ben namelijk in Christus levend gemaakt:

Zo ook u, rekent het ervoor ten opzichte van de zonde dood te zijn, maar voor God levend in Christus Jezus. Rm6:11 Telosvertaling

Er is een nieuwe mens opgestaan, een nieuwe schepping in Christus. Deze rekent zichzelf (het vlees regerend in hem) dood te zijn voor de zonde, maar levend voor God. De Saulus die moord en doodslag blies bestond niet meer. In plaats daarvan was een nieuwe Saulus (Paulus) opgestaan: een liefhebbende, nederige, godvrezende man die steeds meer ging lijken op de Here Jezus.

Vers 20b

maar Christus leeft in mij.

- *Maar Christus leeft in mij* – Ik leef niet alleen voor God, qua positie, maar ook in de praktijk. Er is nu een ander principe van leven dan onder de wet: Christus leeft *in* mij door de Heilige Geest. Niet een wet buiten mij, maar een Persoon binnen in mij. Paulus is niet meer de wetsijverige farizeeër Saulus die de gemeente verwoestte (oude mens), maar de christen die Christus kent, volgt, dient, vertrouwt en verkondigt (nieuwe mens). Hiermee zegt hij: Ik was net als jullie vroeger, ijverig in het onderhouden van de wet (zie Fp3:6), maar nu is er een nieuwe Paulus, waarin Christus leeft. Het leven van Jezus (2Ko4:10) wordt zichtbaar in hem en daarom streeft hij eenheid na tussen Joodse en heidense gelovigen. Het hele christelijke leven, de vrucht van de Geest (Gl5:22v.) is niets anders dan het leven van Christus dat wordt volbracht door de kracht van de Geest. Dit leven dat in ons door de Heilige Geest werkt, vervult de wet in ons (Rm8:4) als wij ‘naar de Geest wandelen’ (zie daarover onder 5:16). Daarom zei de Here Jezus: *Omdat ik leef, zult ook u leven*’ (Jh14:20).

Vers 20c

En voor zover ik nu (nog) in het vlees leef, leef ik door het geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en Zich voor mij heeft overgegeven.

- *En voor zover ik nu (nog) in het vlees leef* - Toch ben ‘ik’ op aarde en leef ik (in het vlees; lichaam, dus een andere betekenis dan zondige natuur) hier het leven. De grote vraag is hoe ik dat christelijke leven leef. Door de wet? Nee!
- *leef ik door het geloof in de Zoon van God* – Het antwoord is: niet door de wet, maar alleen door het geloof (vertrouwen) in de Zoon van God. Paulus was in alles afhankelijk geworden van Christus. Hier staat ‘Zoon van God’ om een bepaalde afstand uit te drukken tussen ons mensen hier op aarde, en de eeuwige Zoon in de hemel. Deze vertrouwde Paulus, terwijl hij zich uitstreckte om Hem beter te leren kennen (Fp3:10).
- *die mij heeft liefgehad* - Hij heeft *mij* lief, de Zoon van God, heel persoonlijk. Hoe groot is Hij en hoe groot zijn liefde.

- *en Zich voor mij heeft overgegeven* - en heeft Zich overgegeven voor mij op het kruis van Golgotha. Daar op dat kruis blijkt zijn liefde voor ons mensen.

Vers 21

Ik ontnem aan de genade Gods haar kracht niet; want indien er gerechtigheid door de wet is, dan is Christus tevergeefs gestorven.

Paulus stelt de genade van God niet terzijde, zoals Petrus en de andere huichelaars wel deden. Hij is fel tegen iedere vorm van wetsbetrachting ('Je best doen'), omdat het daardoor niets wordt. Was dat wel zo, dan is Christus zonder reden gestorven. Als er op de één of andere wijze gerechtigheid voor God zou bestaan in onze eigen pogingen, dan zou Christus voor niets gestorven zijn. Er was dan immers toch 'goed' in de mens aanwezig.

Vragen over Galaten 3:1-10

1. Is er sprake van werkelijke betovering of is het beeldspraak in vs1?
2. Wat is 'eindigen met het vlees' vs3?
3. Welke voorwaarde is er dat God krachtig werkt in de gemeente? Vs5
4. Wat heeft het geloof van Abraham met deze zaak van de Galaten te maken? Vs6-9
5. Hoe wordt in vs10 duidelijk dat de wet een bediening van de dood is?

Galaten 3:1-10

Paulus brengt een revolutionaire boodschap in deze brief: God heeft ons gerechtvaardigd en vrijgemaakt van de wet door het geloof in zijn Zoon Jezus Christus. Geen vlees zal roemen voor God, want Hij heeft het Zelf volbracht in zijn Zoon. Iedereen die aan deze boodschap weer een vorm van prestatie toevoegt, is vervloekt.

Vers 1a

O, onverstandige Galaten, wie heeft u betoverd,

De gelovigen in Galatië waren onverstandig want ze hadden zich laten misleiden. Hoewel ze niet dom waren, hadden ze denkfouten gemaakt en zich laten meeslepen door misleiders. Ze waren op het fundament gezet van het volbrachte werk van Jezus Christus, maar hadden zich er weer vanaf laten praten (zie ook 5:1). Niet 'broeders', maar het afstandelijke 'Galaten' gebruikt Paulus voor hen. Hij noemt hier het woord 'betoverd', wat verband heeft met zwarte magie over iemand uitoefenen. Door de woorden van de misleiders waren deze gelovigen in hun denken gehypnotiseerd en zagen ze de waarheid van het evangelie niet meer. Er is wel degelijk een demonisch element hierin (zie 1Tm4:1, zie straks Gl4:3,9). Hoe vaak komt dit niet in onze tijd voor? Voortdurend gaat het over wat wij moeten doen om aanvaard te worden i.p.v. over Hem die alles heeft volbracht. Er zijn vandaag vele misleiders (zie 2Tm3:13). De Statenvertaling voegt een tekst toe: 'om de waarheid niet te gehoorzamen' (zie 5:7) uit de *Textus Receptus*, maar deze is niet terug te vinden in de oudere handschriften hoewel inhoudelijk hier niets mis mee is.

Vers 1b

wie Jezus Christus toch als gekruisigde voor de ogen geschilderd is?

Het evangelie dat Paulus bracht was een levendige schildering van een gekruisigde Christus (zie ook 1Ko2:2). Paulus verkondigde deze boodschap zó duidelijk, dat deze niet gemist kon worden. 'Gekruisigd' is hier niet een gebeurtenis in het verleden, maar verwijst naar de doorwerking van zijn kruisdood in het heden. Hij is de Gekruisigde, ook in de eeuwigheid (zie Op5:6 waar Johannes een Lam ziet, staande als geslacht in de hemel). Dit gekruisigd zijn betekent dat:

1. Wij op basis van dit kruis van nature veroordeeld zijn.
2. Wij op basis van dat kruis gerechtvaardigd zijn voor God, volkomen rein, zuiver en onberispelijk als we geloven.
3. Wij op basis van dat kruis gestorven zijn voor de wet (2:19) en wij door geloof leven voor God.
4. Wij op basis van dat kruis voor de wereld zijn gestorven (6:14).

Door ons geloof dagelijks te richten op deze Gekruisigde zijn wij gezegend en kunnen wij voor God leven. De aanvallen van de boze richten zich voortdurend tegen dit kruis omdat het de plek is van de overwinning.

Vers 2

Dit alleen zou ik van u willen weten: Hebt gij de Geest ontvangen ten gevolge van werken der wet, of van de prediking van het geloof?

Paulus stelt aan de misleide Galaten een eenvoudige vraag die diep doordringt: Om welke reden heeft God jullie de Heilige Geest gegeven? Was dat vanwege jullie fantastische prestaties als mensen? Was dat omdat jullie zulke trouwe wetsdienaren waren? Omdat de prediking van de wet werd gehoorzaamd? Moesten jullie daar iets voor doen? Welnee, dat was uit en door het geloof op dat wat Christus volbracht heeft! De Geest wordt ontvangen door te geloven in de Here Jezus:

Dit nu zei Hij van de Geest, die zij die in Hem geloven, zouden ontvangen...Jh7:39

Geloof is altijd de ENIGE weg tot iedere zegen van God. Er is geen andere weg. De prediking moet gericht zijn op geloof en niet op werken. Geloof ziet op Hem die alles volbracht heeft en verheugt zich in Hem (zie 1Pt1:8). De prediking van de wet ziet op onszelf, en dat brengt uiteindelijk de dood voort (zie Rm7:9-11).

Vers 3

Zijt gij zó onverstandig? Gij zijt begonnen met de Geest, eindigt gij nu met het vlees?

Door logisch na te denken moet iemand toch tot de conclusie komen dat als de *basis* van een gelovige door geloof is, de *weg* van een gelovige ook door geloof is? Als men de Geest ontvangt door het geloof, is de geestelijke groei dan ook niet door het geloof? Zijn jullie dan zó onverstandig? Als jullie zijn begonnen in de Geest, d.w.z. vanuit dat wat *God* doet, hoe kun je dan eindigen ('volmaakt worden', 'volwassen') bij wat de *mens* moet doen? 'Het vlees heeft geen enkel nut', zei de Heer al in Jh6:63. In de mens, d.w.z. in zijn vlees, zijn natuurlijke hart, woont niets goeds, ook niet na zijn bekering. Als men joodse wetten weer invoert, is dat niets meer dan 'vlees'. Het is de Heilige Geest die in ons is, Christus Zelf, waaruit de zegen komt. Dat is dan ook het grote geheimenis (Ko1:27): 'Christus in u, de hoop der heerlijkheid'. In Fp3:12-14 zien we dat Paulus jaagt naar het kennen van de Here Jezus. Dat was zijn doel, er kwamen geen uiterlijke wetten aan te pas. Het was een innerlijk leven, de Geest die op 'vlezen tafelen van de harten' Christus schreef (zie 2Ko3:3).

Vers 4

Was het dan tevergeefs, dat gij zoveel hebt ondervonden? Ware het slechts tevergeefs!

Paulus doet nu een beroep op hun ervaringen van het verleden. Hierbij kan worden vertaald: 'meegemaakt', 'ondervonden', of 'geleden'. In het eerste geval zou Paulus zeggen: Herinneren jullie je dan niet wat jullie hebben ondervonden toen jullie tot geloof kwamen, de blijdschap hierover hebben ervaren, de Geest hebben ontvangen, jullie hebben bekeerd, etc.? In het tweede geval zou

hij hen herinneren aan hun lijden om het evangelie (Hd13:45,50; 14:2,5,19), vooral van de kant van de jудаїsten, die hen nota bene nu misleidden! Was dit allemaal tevergeefs? Als jullie je bekeren niet, zegt Paulus als het ware, maar anders zal de Heer dit straks tegen jullie gebruiken als jullie voor Hem verschijnen.

Vers 5

Die u de Geest schenkt en krachten onder u werkt, (doet Hij dit) ten gevolge van werken der wet, of van de prediking van het geloof?

De basis voor iedere zegen is het *geloof*. Niet een supergeloof, maar gewoon: geloof. Dan ontvang je alles! Zwak zien op Hem is al voldoende. Hij schenkt je de Heilige Geest op die grondslag. Hij doet allerlei krachten die 'onder u werken' op die grondslag. 'Krachten' zijn wonderwerken. Paulus en de overige apostelen verkondigden het evangelie onder begeleiding van krachten, tekenen:

De tekenen van de apostel zijn onder u met alle volharding verricht, door tekenen, wonderen en krachten. 2Ko12:12

Zie ook Rm15:19; 1Ko12:10,28v.; Hb2:4. Dit zijn de 'krachten van de toekomstige eeuw', die begeleidende tekenen vormden in de verkondiging van het evangelie. De vraag is of deze krachten, volgens dit vers, een voortdurende werking zouden moeten hebben in de gemeente ook vandaag. Dit betwijfel ik ten zeerste, hoewel ik geloof dat God wonderen en genezende krachten kan laten gelden. Dit zijn m.i. de uitzonderingen. Het terug willen gaan naar de tijd van Handelingen waar massale wonderen (soms!) gebeurde lijkt me ongezond en niet gefundeerd in de Schrift. Let op dat er staat dat de krachten het gevolg zijn van de 'prediking van het geloof'. Hier ligt de nadruk op de verkondiging van het evangelie, niet op het functioneren van een bestaande gemeente. Ik hoop daar in een later boek over de tweede brief aan Timotheüs D.V. uitvoeriger op in te gaan. Op mijn site dirkjanjansen.nl staan wat artikelen over deze kwestie ('Bijbelse onderwerpen' > 'misleiding').

Vers 6

Op dezelfde wijze heeft ook Abraham God geloofd en het is hem tot gerechtigheid gerekend.

Paulus brengt nu een geheel nieuw element in zijn argumentatie in. Hij gebruikt Abraham als voorbeeld, wat op zichzelf opmerkelijk is. Dit voorbeeld van Abraham zal de komende hoofdstukken het bovenliggende thema zijn. Het is dus van het grootste belang dat we begrijpen wat de apostel nu precies duidelijk wil maken. De heiden-christenen in Galatië worden verondersteld enige kennis te hebben van het Oude Testament. Het is heel goed mogelijk dat Paulus, ook als hij predikte aan heidenen, de Schriften van het OT gebruikte om hen te onderwijzen. Bovendien woonden er tamelijk veel Joden in Zuid-Galatië, zodat de heidenen van hen over Abraham gehoord moeten hebben. Toch zal vooral via de dwaalleraars Abraham bij hen zijn onderwezen als ‘vader’ van de besnijdenis. Men zou dan ‘zonen’ van Abraham kunnen worden door zich te laten besnijden. Paulus toont aan in dit gedeelte, dat de zegen die aan Abraham werd verleend, enkel was gebaseerd op zijn geloof (zoals hij dat ook doet in Rm4). De tekst die hij hier citeert is uit Gn15:6. Toen Abraham God geloofde op zijn Woord, aangaande een toekomstige zoon, werd dit hem ‘gerekend als gerechtigheid’. Zo geloven wij ook God op zijn Woord aangaande zijn Zoon. ‘Op dezelfde wijze’ slaat terug op het voorgaande gedeelte uit Gl2.

Vers 7

Gij bemerkt dus, dat zij, die uit het geloof zijn, kinderen van Abraham zijn.

‘Erken dan’ (Telosvertaling), ‘begrijp dan toch’ (HSV), zegt Paulus nu, ‘op grond van de Schriften, dat de basis voor de zegen het geloof is’. Abraham, zelf van heidense afkomst, ‘zag’ dat hij zelf onmachtig en onwaardig was en stelde zijn vertrouwen op God. Ieder die op deze manier zijn vertrouwen volkomen stelt op God die zijn Zoon voor ons heeft overgegeven, is geestelijk gezien ‘kind’ van Abraham. De besnijdenis heeft geen enkele plek in de rechtvaardiging van Abraham in Gn15. Dus kan het ook geen enkele plek hebben in de rechtvaardiging van zijn geestelijk nageslacht.

Vers 8

En de Schrift, die tevoren zag, dat God de heidenen uit geloof rechtvaardigt, heeft tevoren aan Abraham het evangelie verkondigd: In u zullen alle volken gezegend worden.

Hier gebruikt Paulus een opmerkelijke vergelijking: het was de Schrift die van tevoren 'zag', alsof de Schrift een Persoon is. Christus is het Woord van God (Jh1:1) en in die zin is dat wat de Schrift 'zegt' hetzelfde als wat God zegt, of wat Christus de eeuwige Zoon zegt. Het gezag dat de Schrift heeft is precies hetzelfde als het gezag dat God heeft! De Schrift verkondigde al eeuwen geleden dat heidenen door het geloof tot rechtvaardiging komen, door het voorbeeld van Abraham. Hoewel Abraham dit niet uit de Schrift heeft vernomen, maar mondeling van God Zelf. Maar Abraham is ook een 'vader' van vele kinderen. Niet alleen is hij het hoofd van het fysieke Israël én van de Arabieren, hij is ook de geestelijke vader van allen die hebben geloofd in God en in zijn Woord. In Gn12:3, 18:18 en 22:18 wordt aan Abraham gezegd dat alle volken der aarde in zijn nageslacht zullen worden gezegend. Dit zijn alle mensen die geloofd hebben, ook de heidenen. In die zin werd aan Abraham al het evangelie, het goede nieuws, verkondigd.

Vers 9

Zij, die uit het geloof zijn, worden dus gezegend tezamen met de gelovige Abraham.

Ieder die gelooft in het volbrachte werk van Christus, ontvangt dezelfde zegen als Abraham: rechtvaardiging door het geloof. Er is voor de gemeente van God nog een veel grotere zegen dan die Abraham ten deel viel, want de gemeente is gezegend met 'alle geestelijke zegeningen in de hemelse gewesten' (Ef1:3). Zij zullen de heerlijkheid van Christus ontvangen (2Ts2:14) en voor eeuwig wonen in het huis van de Vader (Jh14:3), terwijl de drie-ene God nu al woning in hen heeft gemaakt! (zie Jh14:23). In het verband van ons gedeelte is de zegen de rechtvaardiging uit het geloof, welke voor iedere gelovige van alle tijden dezelfde is. Dit houdt in dat iedere gelovige, Jood of niet, een rechtvaardige plaats heeft voor God en dit op basis van het volbrachte werk van Christus.

Vers 10

Want allen, die het van werken der wet verwachten, liggen onder de vloek; want er staat geschreven: Vervloekt is een ieder, die zich niet houdt aan alles, wat geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.

Zodra iemand die zegt een gelovige te zijn, het verwacht van zijn eigen prestaties, is hij onder de vloek.

Zo zegt de Here: Vervloekt is de man die op een mens vertrouwt en vlees tot zijn arm stelt, wiens hart van de Here wijkt; hij toch zal zijn als een kale struik in de steppe, die het niet merkt, als er iets goeds komt, maar staat in dorre oorden in de woestijn, een ziltachtig, onbewoond land. Jr17:5-6

Wij kunnen niets voor God betekenen. De Enige die wat kan betekenen voor Hem is Christus. Paulus citeert hier Dt27:26. God plaatste Israël onder deze wet. Er was zegen verbonden aan het onderhouden van de geboden van de wet, vloek aan het verbreken van deze wet (zie ook Dt28). God gaf hen ook de uitkomst, namelijk dat door geloof in het offer (Ex20:24; Dt30:14) men aangenaam was voor Hem. Hij schonk een ieder die zich vernederde voor Hem een nieuw leven dat het verlangen had Hem te dienen. Paulus citeert dit vers en past dit toe op een absolute manier: ieder die het verwacht van de werken der wet, is vervloekt. Dit terwijl de Farizeeën zeiden: ‘Deze menigte die de wet niet kent, is vervloekt’ (Jh7:49). Juist de grootste farizeeër van zijn tijd, Saulus van Tarsus, schrijft na zijn bekering:

...opdat ik Christus mag winnen en in Hem bevonden wordt, niet in het bezit van mijn gerechtigheid die uit de wet is, maar van die welke door het geloof in Christus is, de gerechtigheid die uit God is, gegrond op het geloof. Fp3:9

Hier zet Paulus de ‘gerechtigheid die uit de wet is’ (en dat voor de ogen van de mensen) tegenover de ‘gerechtigheid die uit God is’. Dit laatste is ‘gegrond op het geloof’.

Vragen over Galaten 3:11-20

1. Van elke vloek zijn wij bevrijd? Zie vers 13
2. Waarom spreekt Paulus over de ‘belofte’ van de Geest? Vs14

3. Waarom maakt Paulus onderscheid tussen enkel- en meervoud van het woord 'zaden'? vs16
4. Over welk testament heeft Paulus het in vs17?
5. Wat is de betekenis van vs20?

Galaten 3:11-20

De gelovigen in Galatië waren bezig van de vrijheid van de genade in Christus over te stappen naar het systeem van werken van de wet. Hiermee vergooiden ze hun vrijheid. Dwaalleraars hadden hen daartoe overgehaald. De apostel Paulus reageert furieus en schrijft deze brief om hen weer terug te brengen bij de vrijheid in Hem. De wet spreekt het vlees aan en dat roemt in eigen prestaties. Ieder die het verwacht van zichzelf is onder een vloek. Dit laat Paulus in vers 10 van dit hoofdstuk zien door een citaat uit de wet zelf (Thora), namelijk Dt27:26.

Vers 11

En dat door de wet niemand voor God gerechtvaardigd wordt, is duidelijk; immers, de rechtvaardige zal uit geloof leven.

Er staat hier geen lidwoord voor 'wet' zodat de betekenis is: Door het systeem 'wet', prestaties in de kracht van de mens zelf, wordt niemand voor God rechtvaardig. Weer citeert Paulus, net als in vers 10, het Oude Testament, deze keer Habakuk 2:4. Voor het verband hieronder vanaf vers 1:

Ik wil gaan staan op mijn wachttorens en mij stellen op de wal, ik wil uitzien naar wat Hij tot mij spreken zal, en wat ik moet antwoorden op mijn klacht. Toen antwoordde de Here mij: Schrijf het gezicht op en zet het duidelijk op tafelen, opdat men het in het voorbijlopen zal kunnen lezen. Want wel wacht het gezicht nog tot de bestemde tijd, maar het spoedt zich zonder falen naar het einde; als het vertoeft, verbeid het, want komen zal het gewis; uitblijven zal het niet. Zie, opgeblazen, niet recht, is zijn ziel in hem, maar de rechtvaardige zal door zijn geloof leven.

Hoewel de bedoeling van Habakuk is de nadruk te leggen op het geloofsvertrouwen in een tijd van oordeel, past Paulus dit Woord toe op de rechtvaardiging door het geloof. Paulus citeert vaak het OT om algemene beginselen te laten zien. Hier wordt iemand een 'rechtvaardige' genoemd. Dit geldt ook voor hen in de tijd van het OT omdat iemand geloofde in God en niet vertrouwdde op zijn eigen prestaties. Geloof is de energie waardoor iemand met God wandelt. Dit geloof is voor ons het zien van een verheerlijkte Heer in wie God al zijn plannen en gedachten openbaar heeft gemaakt.

Vers 12

Doch bij de wet gaat het niet om geloof, maar: wie dat doet, zal daardoor leven.

De twee 'systemen' wet en geloof staan lijnrecht tegenover elkaar. Het systeem 'wet' heeft als uitgangspunt: prestaties. Hier citeert Paulus een derde tekst uit het OT en wel Lv18:5:

Ja, gij zult mijn inzettingen en mijn verordeningen in acht nemen; de mens die ze doet, zal daardoor leven: Ik ben de Here.

De passage uit Leviticus betekent daar niet dat iemand zal leven die de hele wet houdt, maar dat een Israëliet die, zoals de psalmist in Ps119, de wet naleeft vanuit een verbroken hart en vanuit een levende verbinding met God, het leven zal vinden. Paulus citeert dit vers om een algemeen beginsel aan te tonen: De wet vraagt gehoorzaamheid en beloont dan pas. Anders gezegd: het systeem wet vraagt eerst iets van de mens waarna de zegen volgt op de prestaties van de mens. De genade geeft eerst vanuit liefde aan de mens en daaruit volgen de prestaties. Hierbij is de wet in zichzelf niet verkeerd, maar een mens kan alleen aan de normen van God voldoen doordat het leven van Christus in hem/haar is.

Vers 13

Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek der wet door voor ons een vloek te worden; want er staat geschreven: Vervloekt is een ieder, die aan het hout hangt.

De wet is een vloek voor ons geworden omdat wij haar niet kunnen onderhouden vanwege de zonde. Christus heeft ons van deze vloek van de wet vrijgekocht. Dit vers zegt niets over 'vloek' in het algemeen, maar over de vloek van de wet. Dit omdat, vooral in charismatische kringen, dit vers wordt gebruikt om een leer van bevrijding van vloeken te ondersteunen. Wij waren onder de vloek (van de wet), maar Christus werd voor ons tot een vloek. Voor de vierde keer citeert Paulus het OT. Nu is dat Dt21:23. Hier het gedeelte vanaf vs22:

Wanneer iemand een zonde begaat, waarop de doodstraf staat, en hij wordt ter dood gebracht en gij hangt hem aan een paal, dan zal zijn lijk gedurende de nacht niet aan de paal blijven, maar gij zult hem dezelfde dag nog begraven, want een gehangene is door God vervloekt en gij zult het land dat de Here, uw God, u als erfdeel geven zal, niet verontreinigen.

Paulus citeert vaak niet letterlijk, zo ook hier niet. Dt heeft 'paal' waar Paulus 'hout' schrijft. De gehangene is niet vervloekt omdat hij aan een paal hangt, maar hangt aan een paal omdat hij vervloekt is. De betekenis is helder: De vloek die toekomt aan hen die de wet overtreden (zie vs10) is op Christus gekomen. Hij onderging de toorn van God alsof Hij de grootste wetsovertreder was. Hij werd 'tot zonde gemaakt' (2Ko5:21).

Vers 14

Zo is de zegen van Abraham tot de heidenen gekomen in Jezus Christus, opdat wij de belofte des Geestes ontvangen zouden door het geloof.

Doordat Christus voor ons, wetsovertreders, de vloek heeft gedragen, zijn wij gezegend met de beloften die aan Abraham waren gedaan. De heidenen die formeel niet onder de wet waren, maar toch ook onder de vloek vanwege hun eigen zonden, ontvangen de zegen van Abraham. Ze zijn rechtvaardig verklaard (vs6) en hebben nu toegang tot God in Christus Jezus. Daarbij ontvangen de heidenen de belofte van de Geest. Dit is door het geloof (zie ook Ef1:13) en dus niet door een Jood te worden. Hiermee haalt Paulus de grond onder de voeten van de dwaalleraars vandaan. Alle zegen is gegrond op de basis van het geloof.

*En op de laatste, de grote dag van het feest, stond Jezus en riep, zeggende: Indien iemand dorst heeft, hij kome tot Mij en drinke! Wie in Mij **geloof**t, gelijk de Schrift zegt, stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien. Dit zeide Hij van*

de Geest, welke zij, die tot geloof in Hem kwamen, ontvangen zouden; want de Geest was er nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was. Jh7:37-39

Het ontvangen van de Heilige Geest is niet een onderdeel van de ‘zegen’ van Abraham, omdat in die tijd nog helemaal niet werd gesproken over de Geest. Gelovigen uit het OT werden wel gerechtvaardigd door het geloof zoals wij, maar zij ontvingen niet de Heilige Geest zoals wij. Dit om de eenvoudige reden, zie de tekst hierboven uit Jh7, dat Christus nog niet was verheerlijkt. De verheerlijkte Heer deelt de Geest uit welke ons met Hem, een Mens aan de rechterhand van God, verbindt.

Vers 15

Broeders, ik spreek op menselijke wijze: zelfs het testament van een mens, dat rechtskracht verkregen heeft – niemand kan het ongeldig maken of er iets aan toevoegen.

Er begint nu een nieuwe onderwerp, dat van het testament. Paulus begint met ‘broeders’ waarmee hij aangeeft de Galaten nog niet te hebben afgeschreven. Hij gaat een voorbeeld gebruiken uit de alledaagse praktijk, vandaar ‘ik spreek op menselijke wijze’. Er is niemand die een testament van een mens zomaar ongeldig zal verklaren of er iets aan zou kunnen toevoegen. Het staat gewoon vast wat er in dat testament staat. Het heeft rechtskracht verkregen, het bevat autoriteit naar de wet. Het is een juridische schikking of overeenkomst. Later zal Paulus dit met het verbond van de HERE vergelijken.

Vers 16

Nu werden aan Abraham de beloften gedaan en aan zijn zaad. Hij zegt niet: en aan zijn zaden, in het meervoud, maar in het enkelvoud: en aan uw zaad, dat wil zeggen: aan Christus.

Paulus wil aantonen dat de belofte van God voorafgaat aan het geven van de wet. Er is dus eerst een belofte en pas veel later een wet. De beloften die God (of is ‘Hij’ de Schrift?) deed aan Abraham waren ook aan zijn zaad (Gn12:7; 13:15; 17:7; 24:7). Er is hier sprake van beloften waar het eerder belofte was. Er waren immers meerder momenten van beloften en ook de inhoud bevatte

meerdere zegeningen: een rijk nageslacht, het land, de zegen voor alle volken. Het is ook aan het 'zaad' van Abraham. Hier gebruikt Paulus het enkelvoud om een geestelijke toepassing te maken. Normaal gesproken betekent het woord 'zaad' uiteraard niet één enkele nakomeling, maar meerdere. Paulus pakt het woord 'zaad' op als een geestelijke duiding van een enkelvoudige nazaat: Christus. Wet of geen wet, zolang de Christus nog niet was gekomen, bleef de belofte nog volop van kracht.

Immers, zovele beloften van God als er zijn, die zijn in Hem ja en in Hem amen, tot verheerlijking van God door ons. 2Ko1:20 HSV

Hiermee onderstreept de apostel dat de wet niets heeft toegevoegd of afgenomen van de beloften van God. Zij heeft er niets mee te maken. Pas toen Christus kwam konden de beloften inhoud krijgen, hoewel er op grond van die beloften al wel mensen gerechtvaardigd waren voordat Christus kwam. In onze tijd geloven relatief slechts weinigen in Christus en worden op grond van dat geloof gerechtvaardigd en dus zonen van Abraham. Uiteindelijk zal letterlijk in vervulling gaan dat de 'aarde vol zal zijn van de kennis van de HERE, zoals de wateren de bodem van de zee bedekken' (zie Js11:4-9). Dan zullen *alle geslachten* van de aarde door het Zaad van Abraham, Christus, gezegend worden in het duizendjarig rijk.

Vers 17

Ik bedoel dit: de wet, die vierhonderd dertig jaar later is gekomen, maakt het testament, waaraan door God tevoren rechtskracht verleend was, niet ongeldig, zodat zij de belofte haar kracht zou doen verliezen.

Paulus legt hier zijn redenering uit. De wet, die pas 430 jaar na de belofte aan Abraham kwam, heeft het testament (verbond bestaand uit de beloften) niet ongeldig verklaard. De belofte heeft haar kracht niet verloren doordat de wet kwam en de mens faalde. God doet wat Hij heeft beloofd, maar Hij doet dat door die ene Mens, Jezus Christus. Als de mens al niet een testament terzijde kan stellen dat door een mens is opgesteld (vs15), hoeveel te meer zal het testament van God dan rechtskracht hebben?

Vers 18

Immers, als de erfenis van de wet afhangt, dan niet van de belofte; en juist door een belofte heeft God aan Abraham zijn gunst bewezen.

Er wordt weer een nieuw begrip ingevoerd door Paulus. Het testament bevat een *erfenis*: de rechtvaardiging door het geloof en de zegen naar de volken. Dit is door God beloofd aan Abraham. Als de vervulling van deze dingen af zou hangen van de wet, van de prestaties van de mens, dan heeft dit niets te maken met een belofte. Maar het is juist de belofte die aan Abraham gegeven is, waaruit blijkt dat er 'om niet' zegen wordt gegeven die vanuit God gegarandeerd is. Zodra leraars prestaties van de mens gaan vragen opdat de zegen van God zou worden genoten, brengen zij de gelovigen af van de grondslag van de belofte die door het geloof is.

Vers 19

Waar toe dient dan de wet? Om de overtredingen te doen blijken is zij erbij gevoegd, totdat het zaad zou komen, waarop de belofte sloeg, en zij is op last van (God) door engelen in de hand van een middenlaar gegeven.

Na al het voorgaande zou de lezer misschien de gedachte krijgen dat de wet niet erg belangrijk is. dit was ook het argument dat de tegenstanders gebruikten tegen Paulus: hij zou de wet niet meer belangrijk vinden. De wet, die juist wel zo belangrijk is in Gods Woord, is toch niet voor niets gegeven. Waar toe is dat dan gebeurd? Paulus stelt duidelijk: om aan te geven wat wel en wat niet een overtreding is. De zonde was er al, maar doordat er een wet is gegeven, blijkt nu ook haarscherp wanneer een mens een overtreding begaat. De wet is bij de belofte gevoegd om het bankroet van de mens te onderstrepen. De wet is een juk dat niemand kan dragen (zie Hd15:10).

...want wet doet zonde kennen. Rm3:20

Maar de wet is er bijgekomen, zodat de overtreding toenam; Rm5:20

Gods oordeel in gerechtigheid over zondaren wordt door de wet helderder en ook het besef van zonde bij mensen. Hierdoor wordt het een mens duidelijk dat hij het alleen van de genade van God moet verwachten. De wet is niet 'afgeschaft', maar wordt door hen die door Gods Geest worden geleid

vervuld (Rm8:3). De wet werd door engelen beschikt en in de handen van een middelaar, Mozes, gegeven aan het volk. De belofte echter was rechtstreeks door de HERE aan Abraham gegeven.

Vers 20

Een middelaar is niet (de vertegenwoordiger) van één; God echter is één.

Dit is misschien wel de moeilijkste tekst uit het Nieuwe Testament. Er zijn honderden uitleggingen van. We proberen het in het verband van dit betoog zo goed mogelijk te interpreteren. Een middelaar, Mozes in dit geval, is niet een rechtstreekse schakel tussen God en de mens. Er zijn twee schakels, God, dan de middelaar en dan de mens. God echter is één en heeft rechtsreeks aan Abraham de belofte gegeven. Ook mogelijk is dat DE Middelaar Christus wordt bedoeld. Hij is één in de zin van rechtstreeks van God uit naar mensen toe, terwijl Mozes, die de wet gaf, een 'tussenpersoon' was. Beide uitleggingen zouden goed in het betoog passen.

Vragen over Galaten 3:21-29

1. Wat bedoelt Paulus met 'alles' in vs22?
2. Hoe kan Paulus het over 'wij' hebben in vs23 als de Galaten nooit onder de wet zijn geweest?
3. Wat bedoelt Paulus met 'verzekerde bewaring' in vs23?
4. Wat betekent 'tot Christus' in vs24?
5. Wat heeft de doop te maken met zonen van God? Vs26-27?

Galaten 3:21-29

We hebben gezien dat Paulus de tegenstelling tussen de rechtvaardiging door het geloof en werken van de wet uitwerkt. Een mens, Jood of niet, wordt door het geloof rechtvaardig voor God. Zij die het verwachten van hun onderhouden van de wet liggen onder de vloek, want geen mens kan dit. Er was trouwens al een belofte voor zegen ver voordat er een wet was. Waarom zou God dan een wet hebben gegeven? Hier gaat Paulus dieper op in.

Vers 21

Is de wet dan in strijd met de beloften [Gods]? Volstrekt niet! Want indien er een wet gegeven was, die levend kon maken, dan zou inderdaad uit een wet de gerechtigheid voortgekomen zijn.

Spreekt God Zichzelf tegen door eerst een belofte te geven en daarna een wet die er in strijd mee zou zijn? Volstrekt niet! Paulus gebruikt deze uitdrukking wel vaker als een bepaalde gedachte hem tegen de borst stoot (zie Rm3:31, 9:14). Zowel de belofte als de wet zijn door God gegeven, maar beide met een ander doel. De wet is niet gegeven om 'levend te maken' in de zin van rechtvaardig voor God, zonder smet voor Hem en nieuw leven bezittend. Dit *lijkt* op het eerste gezicht wel zo, maar is het niet (vs11).

...dat door Deze u vergeving van zonden wordt verkondigd en dat van alles waarvan u niet kon worden gerechtvaardigd in de wet van Mozes, in Deze ieder die gelooft, gerechtvaardigd wordt. Hd13:39

Was het wel mogelijk dat de wet dit leven kon geven, dan zou de gerechtigheid (voor God) door middel van de wet mogelijk zijn. De waarheid is dat beide, de belofte en de wet met een verschillend doel zijn gegeven.

Vers 22

Neen, de Schrift heeft alles besloten onder de zonde, opdat ten gevolge van het geloof in Jezus Christus de belofte het deel zou worden van hen, die geloven.

Het probleem zit 'm niet in de wet, die is rechtvaardig en goed (Rm7:12,14), maar in ons. De zonde in ons zorgt ervoor dat wij de wet niet kunnen volbrengen.

Want wat voor de wet onmogelijk was, doordat zij door het vlees krachteloos was...Rm8:3

De Schrift (let op, wordt hier weer gelijk gesteld met God) verkondigt in zijn geheel dat de mens onwaardig is. Dit is de geest van de Schrift (1Jh5:19). Alles wordt besloten onder de zonde. Dit woord is 'ingesloten', zoals gevangenen in de gevangenis zijn ingesloten. De cipier is de zonde die alle mensen gevangen houdt. Zij komen daar zelf niet onderuit. Dit is het getuigenis van Gods Woord. Toch heeft dit negatieve een positief doel: De wet drijft de mens uit naar de belofte. Dit is het geloof in de Here Jezus. 'Door de wet komt kennis van zonde' (Rm3:20) en de zondaar wordt Christus verkondigd.

Vers 23

Doch voordat dit geloof kwam, werden wij onder de wet in verzekerde bewaring gehouden met het oog op het geloof, dat geopenbaard zou worden.

Er was altijd al geloof, ook in het Oude Testament. Maar hier wordt gesproken over 'het', 'dit' geloof, namelijk in een gestorven en opgewekte Christus. 'Het geloof' is hier hetzelfde als 'het christendom' (zie bijv. in 1Tm4:1; 6:10). Zie onder in Gl4:4 waar Paulus dit nader toelicht. Het zou 'geopenbaard' worden, verkondigd door de apostelen en profeten. Voordat Christus het werk aan het kruis had volbracht en voordat dit evangelie werd verkondigd, had de wet

een bepaald doel. Er zijn dus twee verschillende periodes die hier worden beschreven, ook wel 'bedelingen' genoemd. Er is een 'bedeling' van de wet en er is een 'bedeling' van het geloof (om het nog ingewikkelder te maken: in de bedeling van de wet was er geloof, en in de bedeling van het geloof is er ook een wet, zie verder uitleg onder vers 25). Voordat de bedeling van het geloof begon, dus het tijdperk dat mensen in staat werden gesteld op een verheerlijkte Heer te zien, werden gelovige Joden 'in verzekerde bewaring' of 'als gevangenen bewaard' onder de wet. Er was toen nog geen Heer in de hemel die het werk had volbracht. Dus moest er een bewaring zijn. Wat betekent dit? Alle mensen, Joden en heidenen, stonden voordat Christus kwam van nature onder het beginsel van Gods geopenbaarde wil in de Thora. Hierdoor wordt de mens aangeklaagd en gevangen genomen onder de wet. Hierdoor wordt de mens voortdurend herinnerd aan wat hij had moeten doen.

*Nu weten wij, dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot hen die onder de wet zijn, opdat elke mond gestopt en de hele wereld strafschuldig wordt voor God.
Rm3:19*

De Jood was onder de wet, de heiden niet. Toch leert de Schrift dat het geweten van de heiden zonder wet, toch een wet voor hemzelf is. De wet is dus de gevangenbewaarder en de aanklager die werkt door de *geschreven wet* bij de Joden en door het *geweten* bij de heidenen (zie Rm2:14-16). Hoewel Paulus hier 'wij' schrijft en misschien de Joden speciaal op het oog heeft, is er dus een algemeen geldend principe voor de hele mensheid. Strikt genomen was Israël onder de wet. Maar ieder mens kan in zijn geweten erkennen dat er schuld is tegenover God. Hierdoor kan de Heilige Geest iemand op Christus wijzen als deze persoon, vanwege zijn toestand onder de wet (of geweten), op zoek is naar verlossing. Maar de betekenis van dit vers is dat het gelovige deel (zie vers 22) van het Joodse volk al die tijd voordat Christus kwam, door de geschreven wet 'in toom' werd gehouden met het oog op de komende Christus. Er was een zekere mate van richting (Psalm 119) onder de wet, maar het was zwak vergeleken bij de Heer die zou komen. Naar Hem verwijzen de geschriften van het OT namelijk voortdurend. Als gelovige Joden de Christus zouden ontvangen, was er geen wet, een 'tuchtmeester' of 'opvoeder' (zie volgende vers) meer nodig.

Vers 24

De wet is dus een tuchtmeester voor ons geweest tot Christus, opdat wij uit geloof gerechtvaardigd zouden worden.

Hier wordt het nog eens samengevat: De wet is een 'kinderoppasser', een *paidagogos* (GR). Dit heeft de betekenis van 'oppasser'. In de oudheid was dit meestal een slaaf die, nadat de moeder een kind de basisopvoeding had gegeven, het kind naar school te begeleidde en toezag op zijn/haar gedrag. Dit werd aan de vader/moeder gerapporteerd om het kind te beschermen tegen moreel schadelijke invloeden. Op deze manier beteugelde de wet de mens in zijn hartstochten en begeerten en gaf de godvrezende Jood enige richting in de wil van God. Zodra Christus, het licht van de wereld verscheen, was deze functie van de wet vervallen, omdat de gelovige Jood nu onder een verheerlijkte Heer functioneerde. Paulus spreekt hier over een tijdperiode zonder Christus, vandaar dat 'tot Christus' niet moet worden opgevat alsof de wet heden ten dage iemand tot Christus leidt, maar als in de tijd, de geschiedenis, totdat Christus kwam. Er was een periode voordat Hij kwam. Toen was de wet de leidraad voor de Jood. Toen Hij kwam, zegt Paulus, konden wij (let op: niet 'jullie', maar Paulus en zijn broeders/zusters uit Israël) uit het geloof gerechtvaardigd worden, net zoals Mozes. Het verschil is alleen dat de inhoud van het evangelie wezenlijk verschillend is. Ons wordt vandaag Christus verkondigd, Abraham had destijds een belofte. Het licht van Gods genade scheen al sinds de zondeval, maar toen het geloof (Christus) kwam, kreeg dit licht zijn vaste lichtdrager: Christus die zegt: 'Ik ben het licht der wereld' (Jh8:12). Al deze redeneringen van de apostel hebben tot doel de Galaten (en ons) ervan te overtuigen dat de wet geen zegen brengt, maar alleen Christus Zelf! Hiermee gaf hij een zoveelste bewijs dat de leringen van de dwaalleraars niet deugden en zeer gevaarlijk waren.

Vers 25

Nu echter het geloof gekomen is, zijn wij niet meer onder de tuchtmeester.

Voor de duidelijkheid nogmaals: Er is altijd 'geloof' geweest en geloof is ook het enige middel om tot God te naderen (Hb11:6). We zien o.a. in Hb11 dat de schrijver dit illustreert met vele voorbeelden van geloof in het Oude

Testament. Het geloof waar het hier in onze tekst over gaat en dat 'gekomen' is, is de persoon van Christus. Het is dus iets anders! Hij is het geloofsobject waarin wij als christenen weten gerechtvaardigd te zijn. Paulus vereenzelvigd zich hier met zijn volk Israël waarvan een groot deel, de gelovigen, ooit onder een tuchtmeester was. Hij was zelf onder de wet, wat negatief uitwerkte in zijn leven in Fp3, maar hier juist niet. Hier wil hij aantonen dat er een naast een negatieve (in toom houden), ook een bepaalde positieve invloed van de wet uitging, namelijk als 'kinderoppasser'. Het gaf enige houvast en richting. Het zorgde ervoor dat de onmondige kinderen niet bandeloos ronddoelden. Maar, zegt hij, nu hebben wij Christus. Wij hebben daarom geen enkele 'kinderoppasser' meer nodig. Het zien op en het kennen van Hem is de volmaakte vervanging en vervulling van dat wat de wet deed. Paulus gebruikt deze hele argumentatie om de dwaalleraars en de misleide Galaten erop te wijzen dat iedere band met het oude is doorgesneden. Er is geen enkele zegen meer te verwachten van de (uiterlijke) wet als bringer van zegen. Een christen is nu verbonden met de Zoon van God en weet dat de wet wel betekenis heeft, maar dan verbonden met de Heilige Geest als een *innerlijk* beginsel (daarover meer in G15).

Vers 26

Want gij zijt allen zonen van God, door het geloof, in Christus Jezus.

Paulus gaat nu over van het 'wij' naar het 'gij'. Alle gelovigen, Joden en heidenen, zijn nu zonen van God en niet meer onmondige kinderen zoals in vs24v. Heidenen zijn nooit onder de tuchtmeester geweest, hoewel in indirecte zin men wel het principe kan herleiden, zoals ik heb uitgelegd onder vers 23. Maar de *facto* gold het de Joden. Nu, door het geloof, is de heiden net zoals de Jood tot iets veel en veel beters gekomen dan een 'oppasser'. Een kind heeft een oppasser nodig, maar een zoon heeft een intieme band met zijn ouders. Een zoon van God heeft *alles* in het volbrachte werk van Christus. De wet kan daar niets meer aan toevoegen of afnemen. De wet hoeft een zoon van God niet meer 'onder de duim' te houden of 'richting te geven', want hij heeft de Geest inwonend die hem/haar op Christus wijst. Mondige zonen staan hier dus tegenover onmondige kinderen. Het zoonschap is hier niet een zaak van geestelijke volwassenheid (zoals wel in Rm8), maar een bezit van alle gelovigen in deze periode. Hier ligt de nadruk niet op groei, maar op positie.

Dit is 'door het geloof'. Christus is het verkondigde object, de inhoud van het geloof, de zoon is de gelovige (man en vrouw) die hierdoor in de volle zegen komt te staan.

Vers 27

Want gij allen, die in Christus gedoopt zijt, hebt u met Christus bekleed.

Paulus gebruikt nog een pijl op zijn boog van de redenering. Het is niet alleen zo dat jullie, Galatische gelovigen, innerlijk geloofd hebben en dus verbonden zijn met Christus. Het is ook zo dat jullie dit uiterlijk hebben beleden in de doop. Hierdoor gaven jullie uitdrukking aan iets heel bijzonders: je stierf met Hem en stond weer op (symbolisch). Door deze doop te ondergaan gaf je dus aan dat je alles van Christus wilde verwachten, je 'bekleedde' je met Christus. Dit betekent dat je in en door Hem wilde leven. Je hebt Hem als het ware 'aangedaan' zoals men een kledingstuk aantrekt. Dit 'uiterlijke', de praktische levensstijl, van de doop wordt in meerdere Schriftplaatsen bevestigd:

Wij zijn dan met Hem begraven door de doop tot de dood, opdat (...) zo ook wij in nieuwheid van leven zouden wandelen. Rm6:4

Hier zien we ook dat de doop niet gaat over de innerlijke vernieuwing door het geloof, maar over de nieuwe leefwijze. Over de doop wordt in 1Pt3:21 gezegd:

...die niet is een afleggen van onreinheid van het vlees, maar een vraag voor God van een goed geweten, door de opstanding van Jezus Christus.

De doop is dus een gebed om voortaan met een goed geweten te leven. In het boek Handelingen komt de doop vaak voor. In 2:40 zegt Petrus:

Laat u behouden van dit verkeerde geslacht.

De mannen die aan deze oproep gehoorzaamden, werden gedoopt en veranderde hun *uitwendige* positie in het Jodendom. Hetzelfde zien we in 22:16 waar Ananias tegen Paulus zegt:

En nu, waarom aarzelt u? Sta op, laat u dopen en uw zonden afwassen onder aanroeping van zijn naam.

De vergeving van zonden had Paulus al ontvangen door zijn innerlijke geloof, maar hier gaat het om zijn uiterlijke verhouding tot het Jodendom. Gedoopt

worden 'tot' Christus betekent je voegen (uiterlijk) bij zijn volgelingen (Mt28:19; Hd8:16; 19:5). Geloof is dus een innerlijke daad waarbij iemand een relatie met Christus aangaat, terwijl de doop een uiterlijke daad is waarbij men van levensstijl verandert. Het heeft alles te maken met discipelschap, het volgen van Christus op aarde, gescheiden van het terrein van de wereld/zonde. De doop verandert (symbolisch) de praktische plaats van leven van de gedoopte. Eerst was het de wereld, nu is het met Christus, gescheiden daarvan.

Ik weet dat diverse uitleggers niets willen weten van een waterdoop in bovenstaande teksten en dus ook niet in Gl3:27. Voor hen is het woordje 'dopen' of 'gedoopt' altijd het geestelijk eengemaakt zijn met Christus. Zo wordt ook het 'met Christus bekleed' gelezen. Ik kan daar niet in meegaan. De uiterlijke kant, het verantwoording nemen door een bepaalde handeling te verrichten voor het oog van de wereld, is een zeer belangrijk onderdeel voor de volgeling van de Here Jezus op aarde. Het heeft niets te maken met zijn eeuwig behoud, maar alles met zijn wandel op aarde. Hij moet met Christus bekleed zijn in zijn belijdenis. Vandaar ook in Hd5:14: 'Er werden steeds meer gelovigen de Heer toegevoegd'.

Vers 28

Hierbij is geen sprake van Jood of Griek, van slaaf of vrije, van mannelijk en vrouwelijk: gij allen zijt immers één in Christus Jezus.

'Hierin', dat is in de doop, is er geen onderscheid tussen mensen. Allen die zich hebben laten dopen leven nu vanuit de opstanding van Christus. Er is geen onderscheid tussen Joden en heidenen hierin, of mannen en vrouwen, slaven en vrijen. Alle gelovigen zijn één in Christus en dus ook allemaal (uiterlijk) bekleed met Hem na hun doop. Iedere gelovige heeft dezelfde positie in Christus. Het betekent niet dat in de uitoefening van de gaven er geen verschil zou zijn tussen bijv. man en vrouw (want zie 1Ko11:11:2-6; 14:34v.; en 1Tm2:11v.). Helaas wordt dit vers vaak misbruikt om aan te tonen dat er in de uitoefening van gaven in de gemeente geen onderscheid is tussen mannen en vrouwen. Dit is niet zo. Het vers spreekt hier van het feit dat in positie, voor God, er geen onderscheid meer is in identiteit en eenheid in Christus. Onder de wet waren deze verschillen juist wel heel uitdrukkelijk aanwezig, maar nu is

er één lichaam van Christus, één nieuwe mens, een totaal nieuwe positie voor ieder die gelooft.

Vers 29

Indien gij nu van Christus zijt, dan zijt gij zaad van Abraham, en naar de belofte erfgenamen.

Nu we van Christus zijn, volgt daaruit dat we dan, dus juist 'zaad' van Abraham zijn, in Hem. De belofte heeft de erfenis aan het zaad van Abraham beloofd, en dus zijn wij erfgenamen. De erfenis is hier (anders dan in Ef1:11) de rechtvaardiging, het leven uit God en de belofte van de Geest. Zij die in Christus zijn, vallen nu onder het nageslacht van Abraham en niet zij die zich lieten besnijden, zoals de dwaalleraars beweerden. Het 'zoon van Abraham'-argument, door de besnijdenis en onderhouding van de Thora, van de tegenstanders, is door Paulus in dit hoofdstuk onderuit gehaald. Een gelovige heiden was meer 'zoon van Abraham' dan een Jood die Jezus afwees. Dit was een revolutionaire boodschap en deze heeft Paulus daarom ook veel lijden gekost.

Vragen over Galaten 4:1-11

1. Hoezo is een slaaf 'eigenaar van alles'? vs1
2. Wat betekent het woord 'wereldgeesten' in vs3?
3. God zond zijn Zoon uit, vs4. Wat betekent dit?
4. Waarom staat er in vs6 de Geest 'van zijn Zoon'?
5. Wat bedoelt Paulus met vs10? Wat deden de Galaten?

Galaten 4:1-11

In Gl3 heeft Paulus betoogd dat alleen door het geloof in Christus de deur geopend is naar de geestelijke zegeningen die aan Abraham waren beloofd. Paulus bestrijdt krachtig iedere menselijke kracht die deze erfenis of deze positie zou kunnen bewerken. Het is alleen door het geloof in verbinding met een Heer in de hemel. Hij herinnert de Galaten op verschillende manieren aan de 'vloek van de wet' en de zegen van het geloof. Geloof, zaligmakend geloof uit genade, was niets nieuws, maar het bestel, tijdperk, van het geloof, gegrond op het werk van Christus en staande tegenover het bestel, tijdperk van de wet, was wel iets totaal nieuws. De gelovige in de tegenwoordige bedeling is een mondige *zoon* van God geworden. Dit zoonschap heeft als gevolg dat er ook *erfgenaamschap* is; de zonen zijn ook erfgenamen (3:29; 4:7). God is de erflater, zijn zonen zijn de erfgenamen. Deze erfenis valt hen toe bij de dood van de erflater, maar hier in Gl4 wordt een andere metafoor gebruikt: Voordat de zoon in de volle rechten van de vader kan treden, moet hij eerst volwassen ofwel mondig worden. Voor de komst van Christus kon er van mondigheid nog geen sprake zijn; de onmondige (Joodse) gelovigen stonden nog onder toezicht van de 'tuchtmeester' of 'kinderoppasser' (de wet). Nu kunnen gelovigen (Joden maar ook de heidenen) pas in het volle bezit en genot van de erfenis komen!

Vers 1

Ik bedoel dit: zolang de erfgenaam onmondig is, verschilt hij in niets van een slaaf, al is hij ook eigenaar van alles;

Paulus zegt: 'Ik bedoel dit' en legt hetzelfde principe op weer een andere manier uit. Nog even in herhaling: Alle mensen werden onder het beginsel van Gods eeuwige Thora gesteld dat hen aanklaagt op hun zonde, hetzij door de geschreven wet (Jood), hetzij door het geweten (heiden). De wet houdt de natuurlijke mens onder de duim door hem constant te herinneren wat hij had moeten doen en waarin hij dus jammerlijk gefaald heeft. Maar als er Joden waren die God zochten met een verbroken geest (Js66:2) dan was er de wet die een tuchtmeester voor hen was. De wet bewaarde hen op deze manier in afwachting van een nieuwe levenswijze. Dit hadden we ook in Gl3:23-24. Hij vergelijkt dit met een erfgenaam die 'onmondig' is. Dit duidt op het hele kleine kind dat nog geen eigen mening heeft en open staat voor allerlei invloeden. De Joden beschouwden zichzelf als leermeesters en de heidenen als kleine kinderen. Paulus draait het hier als het ware om: iedere (gelovige) Jood onder de wet is nog een klein kind. De erfgenamen die onmondig zijn, zijn gelijk aan de slaven. Juridisch gezien is er wel verschil, want de erfgenaam is 'eigenaar van alles', maar zolang de onmondige erfgenaam nog niet *meerderjarig* is, heeft hij net zo weinig vrijheid van handelen als de slaaf. Hij heeft in praktijk nog geen beschikking over de erfenis. Er is hier nog steeds sprake van twee bedelingen: de tijd van de onmondigheid, de tijd 'onder de wet' en de tijd van het 'zoonchap' of de mondigheid, de volwassenheid. Dat is de tijd dat Christus geopenbaard is. In Fp3 zien we hoe Paulus de kenmerken vertoont van een mondige zoon. Hij is met zijn hele wezen gericht op het kennen van Christus.

Vers 2

maar hij staat onder voogdij en toezicht tot op het tijdstip, dat door zijn vader tevoren bepaald was.

Paulus gebruikt dit beeld om één bepaalde waarheid aan te duiden. Een minderjarige, onmondige erfgenaam, staat onder *toezicht*. Hij wordt niet 'automatisch' meerderjarig, maar er is een moment, dat door zijn vader is bepaald, dat hij de erfenis in bezit zal krijgen. Tot die tijd staat hij onder toezicht van 'voogden en rentmeesters' (Telosvertaling). Dit is de wet (ofwel het wetticisme, wat in vs3 wordt uitgewerkt) zoals we al hadden gezien in 3:24. Het moment dat dit toezicht stopt in de toepassing zal in vers 4 worden beschreven, namelijk toen God zijn Zoon zond.

Vers 3

Zo bleven ook wij, zolang wij onmondig waren, onderworpen aan de wereldgeesten.

‘Wij’ is hier ‘de Joden’. Onder het bestel van de wet bleven zij onmondig. Ze geloofden in God, maar hadden nog geen helder licht. Ze hadden voortdurend een dreiging van veroordeling over hun zielen. Er was geen absolute vreugde voordat ‘het geloof’ kwam. Dit is Christus, maar die was nog niet gekomen. Hoewel dit ook gold voor heidenen, wordt hier specifiek op de Joodse godsdienst gedoeld. Zij waren ‘onderworpen aan de wereldgeesten’ (‘elementen van de wereld’ Telosvertaling). Dit woord (*stoicheia*) betekent: het ‘ABC’ van iets, zoals van een leer, de eerste beginselen, de ‘elementen’ als oercomponenten van de materie. Dit woord komt ook in Ko2:8,20 voor:

Kijkt u uit, dat er niemand is die u tot prooi maakt door de wijsbegeerte en door ijdel bedrog volgens de overlevering van de mensen, volgens de elementen van de wereld, en niet volgens Christus. Ko2:8

Als u met Christus aan de elementen van de wereld bent afgestorven, waarom onderwerpt u zich, alsof u in de wereld leeft, aan inzettingen: raak niet en smaak niet en roer niet aan? Ko2:20

Dit woord ‘wereldgeesten’ kan duiden op geestelijke machten die ‘achter’ het wetticisme en de afgoden (zie vs9) schuilgaan. God heeft Israël onder de wet gesteld, maar de geestelijke machten hebben Israël onder de leugen van het wetticisme gebracht. Van ‘onder de wet’, was het Jodendom onder de kinderoppasser vervallen tot wetticisme en ritualisme. En dat is altijd onder de invloed zijn van de machten in de geestelijke wereld die de wereld op deze manier beheersen. De vraag is echter of Paulus hier zo ver gaat. De onmondige Joden waren dus, omdat zij in de wet een tuchtmeester hadden, onderworpen aan iets dat vele malen inferieur was dan de bedoeling is. Het was het ABC van deze wereld, terwijl de gelovige nadat Christus is gekomen, in de hemelse gewesten is geplaatst (Ef2:6).

Vers 4

Maar toen de volheid des tijds gekomen was, heeft God zijn Zoon uitgezonden, geboren uit een vrouw, geboren onder de wet,

Nu komt Paulus tot het beschrijven van het moment dat het nieuwe bestel intrad, de 'volheid van de tijd' dat hij eerder 'het geloof' noemde in 3:23. 'Maar toen', dat is dus op het moment dat het tijdperk van de wet, de tijd van de tuchtmeester, de tijd van de onmondigheid ten einde kwam. Hier spreekt de Here Jezus ook over:

De wet en de profeten zijn tot op Johannes; sindsdien wordt het evangelie gepredikt van het Koninkrijk van God verkondigd en ieder dringt er met geweld binnen. Lk16:16

God zond zijn Zoon uit. Let op dat deze Zoon er al was en werd uitgezonden (lett: wegzenden (van)uit). De eeuwige Zoon is van de Vader uitgegaan (Jh16:28) en werd als mens geboren uit een vrouw. De vrouw was het begin van het probleem van de zonde en Christus 'begon' ook uit een vrouw. Hij werd ook geboren 'onder de wet' welke de dood en de veroordeling bewerkten. Alle schepselen zijn God gehoorzaamheid verschuldigd en zijn onder 'wet'. Israël is onder *de* wet, en zo was Christus het beide.

Vers 5

om hen, die onder de wet waren, vrij te kopen, opdat wij het recht van zonen zouden verkrijgen.

God zond zijn Zoon uit in deze wereld zodat mensen konden worden vrijgekocht van de vloek van de wet (3:13) en van de elementen van deze wereld en zo, gerechtvaardigd van zonde en schuld, het 'recht' van zonen konden verkrijgen. De gelovige Joden uit het OT, maar ook de discipelen in de tijd dat ze met Jezus wandelden waren nooit dichtbij het hart van de Vader. Er was altijd een angst 'neem uw heilige Geest niet van mij' (Ps51:13). Er was vertrouwen, er was geloof, maar er was geen intimiteit met de Vader die een volmaakte rust voor het geweten heeft aangebracht door het kruis. Dit is het zoonschap (zie Ef1:5), de positie van zonen, rechthebbend op en praktisch de erfenis bezittend. De mens (specifiek: de Jood, ook al was hij/zij godvrezend) was een slaaf van de wereldgeesten, maar is vrijgekocht om een zoon te worden met alle daarbij behorende rechten. Zo is ieder mens in zekere zin 'onder wet', want onder de druk van zijn geweten dat hem aanklaagt. Door het geloof mogen wij weten niet alleen vrijgekocht te zijn van deze schuld, maar te zijn geplaatst in de positie van zonen.

Vers 6

En, dat gij zonen zijt – God heeft de Geest zijns Zoons uitgezonden in onze harten, die roept: Abba, Vader.

Dit vers gaat over onze ervaring van het geloof. We weten dat we het zoonschap hebben ontvangen, dat we mondige zonen zijn. Maar het kennen van de Vader doordat de Geest van zijn Zoon in onze harten 'Abba, Vader' roept, dat is wat anders! Wij zijn in de intimiteit met de Vader gebracht *zoals de Zoon deze kent!* Vandaar de Geest van zijn Zoon.

...opdat de wereld erkent dat U Mij hebt gezonden en hen hebt liefgehad zoals U Mij hebt liefgehad. Jh17:23

...opdat de liefde waarmee U Mij hebt liefgehad in hen is...Jh17:26

Door deze Geest leren wij de Vader lief te hebben, te aanbidden en met Hem om te gaan. God heeft ons hiertoe bestemd voor *Zichzelf* (zie Ef1:5)! Dit was naar het welbehagen van zijn wil.

Vers 7

Gij zijt dus niet meer slaaf, doch zoon; indien gij zoon zijt, dan zijt gij ook erfgenaam door God.

Paulus vat zijn betoog samen: De tijd van slavernij is voorbij. Hoewel niet alle gelovigen uiteraard letterlijk in de tijd van de wet hebben geleefd, is er toch een tijd geweest van slavernij van eigen goede bedoelingen en wettische pogingen om God te behagen. In die zin is de uitleg van het voorgaande gedeelte dat er een tijd was van onmondigheid. De toepassing is dat ieder mens dat in beginsel kent in zijn ervaring. Bovendien is ieder mens zonder een relatie met de Vader in slavernij. Paulus zegt: Nu zijn jullie, beste Galatische gelovigen, tot het zoonschap toegetreden. Jullie zijn geen slaven meer. Slaven waren deze heidense gelovigen in die zin dat zij afgoderij bedreven (zie vs8). Dus waren ze onder de macht van satan. De Jood was in slavernij vanwege de wet, die hem in de dood hield. Maar nu zijn ze zonen van God. Dit hield ook in dat de gelovige uit Galatië ook erfgenaam is, net zoals dit geldt voor alle gelovigen trouwens. De erfenis wordt in Ef1:11 nader toegelicht: het gezegend zijn met

alle geestelijke zegeningen doordat wij dezelfde positie hebben ontvangen als Christus boven alle dingen, met zijn heerlijkheid bekleed.

Vers 8

Maar in de tijd, dat gij God niet kent, hebt gij goden gediend, die het in wezen niet zijn.

Voordat de Galaten tot dit geloof kwamen, dienden zij andere goden, namelijk afgoden. Van nature zijn dit geen goden (1Ko8:4-6; 10:19v.). Dit zijn in werkelijkheid demonische machten! Paulus herinnert hen aan hun vroegere status om hen in het volgende vers te confronteren met een schokkend feit: terug onder de wet is terugkeren naar diezelfde afgoden! In feite geldt dit voor ieder mens. Als men God niet kent, dient met 'automatisch' andere goden: geld, macht, seks, etc. Uiteindelijk dient men 'via' de afgoden zichzelf, het eigen vlees. Men kan nog zo 'netjes' leven, zonder het kennen van God en het leven naar zijn wil is een dergelijk leven niets anders dan het dienen van het 'ik'.

Vers 9

Nu gij echter God hebt leren kennen, ja, meer nog, door God gekend zijt, hoe kunt gij thans terugkeren tot die zwakke en armelijke wereldgeesten, waaraan gij u weder van meet aan dienstbaar wilt maken?

Toen dienden zij de afgoden, maar nu kenden zij God en waren zij door Hem gekend. Er is een intieme band ontstaan tussen gelovigen en de Vader. Het kennen van God is hoog, maar het door God gekend worden is nog hoger. Er is geen hogere zegen dan dat een schepsel door God gekend en geliefd wordt. Paulus waarschuwt voor terugval. Het 'terugkeren' onder de wet is hetzelfde als terugkeren onder de macht van wereldgeesten! Paulus had al het vermoeden uitgesproken dat een engel uit de hemel (1:8) hen had betoverd (3:1). Hoe is het mogelijk dat jullie nu weer terugkeren naar de tijd van de slavernij? Juist die wereldgeesten die openlijk zijn ontmaskerd en ontwapend op het kruis (Ko2:15) krijgen in het christendom weer invloed doordat christenen terugkeren onder hun invloed via wettisch denken of afgoderij

(1Jh5:21). Het hele punt is ook nog dat zij dit *wilden*, zoals de tekst vermeldt. Er is in de Bijbel altijd een voortdurende waarschuwing aan gelovigen. Hoewel door het geloof geestelijk gezegend met alle geestelijke zegeningen, is er altijd het gevaar om weer terug te vallen in het vlees, of, zoals hier, weer onder verkeerde invloeden te gaan staan. Daarom is het van essentieel belang dat Christus het centrale punt blijft in ons denken en handelen.

Vers 10

Dagen, maanden, vaste tijden en jaren neemt gij waar.

Hier noemt Paulus het bewijs van hun terugkeer onder de wereldgeesten. Er werden bepaalde 'heilige' dagen onderscheiden van andere 'gewone' dagen. Er werden ook 'maanden' onderhouden, d.i. de vieringen van 'nieuwe maan' zoals in het Jodendom. 'Tijden' zijn feesten die langer dan een dag duren, zoals het Paasfeest, het Wekenfeest en het Loofhuttenfeest (Lv23). 'Jaren' zijn de nieuwjaarsvieringen (Lv23:24v.). Deze opsomming van Paulus sluit alle joodse hoogtijdagen in. In de Septuaginta (Griekse vertaling van het OT) vinden we exact deze uitdrukkingen 'dagen', 'tijden' en 'jaren'. Het lijkt erop dat de Galaten onder invloed van de dwaalleraars dit hele joodse kalenderjaar hadden overgenomen. 'Zwakke' Joodse gelovigen die nog niet los zijn van vroegere rituelen moeten worden verdragen (Rm14), maar gelovige heidenen die zich vrijwillig onder dit Joodse bestel stellen, moet worden verworpen. Is het niet heel zorgwekkend dat in ons land de aandacht toeneemt voor het invoeren van allerlei Joodse elementen in de gemeente? Denk aan het vieren van de Sabbat, Joodse feesten etc.

Vers 11

Ik vrees, dat ik mij wellicht tevergeefs voor u ingespannen heb.

Paulus leerde aan iedere gemeente overal de rijkdommen van Christus (Ef3:8; Ko1:27-28), maar vreest dat zijn inspanning onder de Galaten misschien wel tevergeefs is geweest. Ieder kind van God wordt behouden, maar als mensen zich openlijk afkeren van Christus, moet de conclusie worden getrokken dat er een weg is ingeslagen die naar het verderf leidt. Dit is een uiterst moeilijke

kwestie. Er zijn, vanuit God gezien, de ware, opnieuw geboren gelovigen. Hij kent ze (2Tm2:19). Wij weten niet wie wel of niet een echte gelovige is. Wij hebben te maken met belijdenis en met gedrag. Op grond van wat we zien hebben we een persoon aan te spreken. Paulus spreekt de Galaten hier aan naar hun gedrag: Het is misschien tevergeefs geweest.

Vragen over Galaten 4:12-20

1. Wat bedoelt Paulus met 'omdat ook ik ben zoals gij'? vs12
2. Waarom vermeldt Paulus dat hij ziek was? Vs13
3. Is vers 15 een bewijs dat orgaantransplantatie is toegestaan?
4. Wie zijn 'zij' in vs17?
5. Wat is 'Christus die gestalte in u krijgt'? vs19

Galaten 4:12-20

We hebben gezien dat er een groot gevaar dreigde voor de gelovigen in Galatië: het terugvallen in het systeem van de wet in plaats van dat van het geloof. Het eerste is een systeem van dode orthodoxie, eigengereidheid, eigen werken en eigendunk en het tweede een systeem van de genade van God. Paulus vat in hoofdstuk 4 in drie verschillende beelden de tegenstelling samen tussen deze twee beginselen. Hij gebruikt de termen 'slaven' en 'zonen' (4:1-7), 'Hagar' en 'Sara' (4:21-31) en 'vlees' en 'Geest' (5:16-26). De Galaten, die van oorsprong heidenen waren en afgoden dienden, dreigden nu weer in de handen van diezelfde wereldgeesten te vallen door het navolgen van wettische beginselen (4:9). Paulus' arbeid aan hen leek, vanuit menselijk standpunt, tevergeefs te zijn geweest.

Vers 12

Weest zoals ik, bid ik u, broeders, omdat ook ik ben zoals gij. Gij hebt mij in geen enkel opzicht verongelijkt.

Paulus was voor zijn bekering een farizeeër en in die zin een wetticist. Hij beschrijft dit in Fp3:5-6:

...besneden op de achtste dag, uit het geslacht van Israël, van de stam van Benjamin, een Hebreëër uit de Hebreëën; wat de wet betreft een farizeeër; wat de ijver betreft een vervolger van de gemeente; wat de gerechtigheid betreft die in de wet is, onberispelijk.

Toen hij Christus ontmoette, was dit hele systeem voor hem tot 'schade' geworden (Fp3:7) en was er nog maar één ding belangrijk: Het kennen van Christus (Fp3:10). Hij wenst dat de Galaten zoals hem zouden zijn door dit wettische systeem te verwerpen. Zo zegt hij dat hij ook zoals zij wilde zijn, namelijk tot het geloof in de genade van God gekomen. Paulus vat de keuze van de Galaten niet op als een persoonlijke aanval op hem als apostel.

Vers 13

Ja, gij weet, dat ik aan u de eerste maal, omdat ik ziek geworden was, het evangelie verkondigd heb,

Paulus herinnert hen aan hun liefde voor hem toen hij voor de eerste maal bij hen was om hen het evangelie te verkondigen. Paulus was toen ziek. Waarschijnlijk was de apostel door deze ziekte gedwongen langer bij hen te verblijven. Hoewel Paulus anderen had genezen door de kracht van Gods Geest wilde dit niet zeggen dat hij zelf niet ziek kon worden. De gaven van genezingen die door deze bijzondere dienstknecht van de Heer vertoond werden hadden een speciaal doel: het waren tekenen van een nieuwe periode van Gods handelen met de mens (Hb2:4). Deze tekenen en wonderen gebeurden door de handen van de apostelen of door mannen die door hen direct waren aangesteld. Hoewel er zelfs sprake is van 'buitengewone krachten' (Hd19:11) die God deed door de handen van Paulus, was dit nooit een altijd geldend principe in zijn persoonlijke leven. Hij was dus zelf ook ziek. Wat deze ziekte precies inhield, weten we niet. Sommigen denken aan een oogziekte (4:15, 6:11), anderen aan de gevolgen van de steniging in Lystra (Hd14:19) of aan de gevolgen van de zware voetreizen. Als we vertalen 'in zwakheid' kan dit ook duiden op een chronische ziekte. Wellicht is dit de 'doorn voor het vlees' waar hij over schrijft in 2Ko12:7, maar zeker is dit niet.

Vers 14

en toch hebt gij de verzoeking, die er voor u in mijn lichamelijke toestand gelegen was, niet als iets verachtelijks beschouwd of ertegen gespuwd, maar gij hebt mij ontvangen als een bode Gods, (ja), als Christus Jezus.

Wat betekent 'jullie verzoeking (in mijn vlees)? Het zou kunnen betekenen dat de gevolgen van de ziekte die Paulus had afstotelijk waren om te zien. De gelovigen hadden hierdoor Paulus veracht kunnen hebben of hem hebben verafschuwd, maar dit hadden zij niet gedaan. Misschien hadden deze heidense mensen de ziekte als een straf van de goden beschouwd (Hd28:4) en dachten ze dat hij bezeten was. Dan zou het 'spugen' letterlijk kunnen worden opgevat, omdat men toen dacht dat dit een verweer was tegen dergelijke bezetenen. Maar zo hadden ze Paulus dus juist niet tegemoet getreden. Sterker nog: ze hadden hem ontvangen en behandeld alsof hij een engel of zelfs de Heer zelf was. Dit was vanwege de boodschap die hij bracht van redding en genade. Beschouwden ze hem toen als een engel, nu ontvingen ze de dwaalleraars met dezelfde houding. We kunnen uit deze tekst ook leren dat we ons achter de oren moeten krabben als hedendaagse predikers zich zo mooi en aantrekkelijk mogelijk presenteren met de nodige show en vermaak. Paulus was krachtig in zijn woord, maar verachtelijk om te zien. Helaas is het vandaag vaak andersom.

Vers 15

Gij hebt u toen gelukkig geprezen; wat is daarvan over? Want ik kan van u getuigen, dat gij, ware het mogelijk geweest, uw ogen uitgerukt en ze mij gegeven zoudt hebben.

De blijdschap over Paulus en zijn boodschap was snel verflauwd. Er was niet veel meer van over. Zo snel kunnen mensen dus veranderen van instelling. Ook vandaag de dag zien we dat juist de boodschap van de apostel Paulus in veel kerken en gemeenten op de achtergrond is geraakt. Zijn leer is toch het fundament voor de gemeente van vandaag! Destijds hadden de Galaten zelf, als het mogelijk was geweest, hun ogen uitgerukt en aan hem gegeven. Zo enorm hadden ze hem en zijn boodschap gewaardeerd. Dit vers is volgens sommigen een duidelijke aanwijzing dat de apostel een oogziekte had. In Hd23:2-5 herkent hij de hogepriester niet, wat nogal merkwaardig is. Anderen menen dat Paulus hier een beeldspraak gebruikt die aangeeft dat de ware liefde het meest kostbare (namelijk: ogen) over heeft voor de ander. Ik zelf neig naar de gedachte van een oogziekte (zie ook 6:11). Hij gebruikt toch niet voor niets het woord 'ogen'. Er was in ieder geval iets aan Paulus dat afgrijzen opwekte en waar de Galaten garant voor wilden staan.

Vers 16

Ben ik dus een vijand van u geworden, nu ik u de waarheid zeg?

Nu Paulus hen met de waarheid confronteerde, waren zij ineens minder vriendelijk naar hem toe geworden. Het waren zelfs vijanden van hem geworden. 'De waarheid' slaat op het evangelie dat hij bracht tijdens zijn eerste bezoek. De vertaling moet zijn: 'Toen ik u de waarheid zei'. Ironisch genoeg is Paulus nu een vijand van hen, omdat zij de dwaalleraars volgden. Hij was dus van een engel, ja Christus zelf tot een vijand geworden.

Vers 17

Zij zijn vol ijver voor u, maar niet op de juiste wijze, want zij willen u buitensluiten, opdat gij vol ijver voor hen zoudt zijn.

Nu gaat Paulus vol in de aanval tegenover de dwaalleraars. Deze zijn vol ijver voor de Galaten, maar met verkeerde motieven. Vaak zien we dit vandaag ook: laten we ons niet misleiden door te letten op de hoeveelheid ijver die bepaalde leraren voor ons schijnen te hebben. De dwaalleraars waren waarschijnlijk enorm vriendelijk en behulpzaam. Maar ze wilden hen achter zichzelf aantrekken en niet achter Christus. Dit is wat Paulus al had voorspeld aan de oudsten van Efeze:

Ik weet, dat na mijn vertrek wrede wolven bij u zullen binnenkomen, die de kudde niet sparen; en uit uzelf zullen mannen opstaan, die verdraaide dingen spreken om de discipelen achter zich af te trekken. Hd20:29-30

Deze dwaalleraars wilden de Galaten buitensluiten van Paulus, zoals vandaag velen de gemeente willen beroven van zijn evangelie. Dit is het evangelie 'aangaande zijn Zoon' (Rm1:3) en het evangelie van 'de heerlijkheid van Christus' (2Ko4:4). Het is de boodschap van de rijkdommen die er in Christus zijn. De aandacht moet volkomen op Hem worden gericht. Maar vandaag gaat het over meningen, systemen, stappenplannen, leerstellingen en stokpaardjes. Op deze manier wordt de gemeente onwetend gehouden over de geestelijke zegeningen die er zijn in Christus. Zo worden de gelovigen vol ijver voor de leer van de misleiders, wat meestal neerkomt op het volgen van hun voorschriften. Iedere keer als er een prediker in een gemeente komt met de nadruk op een bepaalde zaak, en niet op Christus, is het altijd verkeerd. Denk aan: 'leren in

tongen spreken', 'genezingen', 'woorden over elkaar uitspreken', 'ervaringen in de Geest', 'Sabbat vieren', 'bevrijding', etc. Vaak wordt Christus wel genoemd als Middel om deze doelen te bereiken, maar het zijn onzuivere leerstellingen.

Vers 18

Nu is het goed, dat er ijver getoond wordt in het goede, mits te allen tijde en niet alleen, wanneer ik bij u ben,

Ijver in zichzelf is uiteraard heel goed (2Pt1:5) als het in het goede is, maar niet als het gaat om het navolgen van menselijke regels en leringen. De Galaten moesten niet alleen ijver betonen voor Paulus toen hij bij hen was (zie 4:15), maar juist ook toen hij van hen gescheiden was. Hij bedoelt dat zij dan een ijver moesten hebben voor zijn boodschap. In hoeverre ijveren wij voor de Heer Jezus? Paulus was 'gegrepen door Christus' (Fp3:12) alvorens hij, met alle ijver, joeg naar het doel. Deze ijver voor Christus wordt door de Heilige Geest in ons hart gelegd, maar wij hebben de verantwoordelijkheid om dit verlangen uit te voeren.

Vers 19

mijn kinderen, ter wille van wie ik opnieuw weeën doorsta, totdat Christus in u gestalte verkregen heeft;

Dit is een bekend en zeer belangrijk vers. Paulus toont hier zijn geestelijke strijd voor de gelovigen die hij hier aanduidt met 'mijn kinderen'. De 'weeën' die Paulus onderging waren vrees (4:11), radeloosheid (4:20), verwondering (1:6), ontzetting (3:1), verontwaardiging (5:12) en alle andere emotionele stormen die de apostel moest doorstaan. Hij onderging deze weeën, totdat er een Kind zou worden geboren uit de Galaten: Christus. Hij moet 'gestalte' krijgen in de gelovigen, wat altijd het doel is van de prediking van het evangelie. Dit is de vrucht van de Geest (5:22v.). Er kan ook bedoeld zijn dat de Galaten helder zicht op Christus zouden krijgen. De boodschap van genade in Christus moest gestalte in hen krijgen. Beide betekenissen liggen in elkaars verlengde, hoewel ik meer neig naar de eerste uitleg. Hoe meer we Christus aanschouwen, door het geloof, via de Schriften, hoe meer we veranderen naar Zijn beeld (2Ko3:18).

Vers 20

ik zou wensen, dat ik op dit ogenblik bij u was en op een andere toon kon spreken, want ik ben in zorg over u.

Paulus is ten einde raad. Hij zou willen bij hen te zijn om op een andere toon tot hen te spreken dan deze felle toon. Er was ernstige zorg t.a.v. de Galaten, zoals dit vandaag t.a.v. vele gelovigen geldt. Soms spreken we in liefde, soms in een geest van felle vermaning (zie 1Ko4:21). Het komt aan op fijngevoeligheid en geestelijk inzicht om te bepalen welke van de twee de beste aanpak is op dat moment.

Vragen over Galaten 4:21-31

1. Wordt het woordje 'wet' in twee betekenissen gebruikt in vs21?
2. Kun je met beroep op vs24 zeggen dat men typologische uitleg van het OT kan toepassen of is dit alleen het geval in dit genoemde voorbeeld?
3. Wie zijn de kinderen van Jeruzalem? Vs25
4. Wat is het hemelse Jeruzalem? Vs26
5. Wat is de zin van het citaat uit vs27?

Galaten 4:21-31

Paulus laat middels deze brief duidelijk zien dat hij in grote zorg was over de geestelijke toestand van de Galaten. Hij was 'ten einde raad' (4:20 Telosvertaling). De dwaalleraars hadden het voor elkaar gekregen een scheiding te brengen tussen hen en Paulus, beter gezegd, tussen hen en de door Paulus gepredikte vrijheid in Christus. Het gevolg was dat Paulus in 'barensnood' was (4:19) totdat Christus in hen gestalte zou krijgen. Om hen de ogen te openen gaat hij nu een gedeelte uit het Oude Testament gebruiken. Het toont het hart van de apostel dat hij het niet laat bij het voorgaande. Keer op keer, iedere keer met andere voorbeelden, probeert hij de Galaten te overtuigen van de verkeerde route die zij hadden gekozen.

Vers 21

Zegt mij, gij, die onder de wet wilt staan, luistert gij niet naar de wet?

De gelovigen wilden weer onder de wet gaan staan. Dit woordje 'wet' verschilt in betekenis met het tweede woordje 'wet' dat Paulus hier gebruikt. Het eerste 'wet' slaat op de wet van de Sinai, maar ook het beginsel van het hele denken van het wettische systeem. 'Onder de wet staan' houdt in dat men op grond van het doen van goede werken verwacht een beter mens te worden in de ogen van God. Het tweede 'wet' duidt op de eerste vijf boeken van Mozes, of nog ruimer, het hele Oude Testament, het 'boek van de wet' (3:10). Paulus zegt als het ware: 'Als je je dan zo graag onder de wet van de Sinai wilt stellen, luister dan ook naar wat de wet in bredere zin zegt, want deze onthult de ware betekenis van de wet'. De Galaten 'luisterden' niet naar de wet, omdat

zij de betekenis niet wilden zien die aan de wet werd gegeven in het Oude Testament.

Vers 22

Er staat immers geschreven, dat Abraham twee zonen had, één bij de slavin en één bij de vrije.

Alle vragen en moeilijkheden over het leven met God zouden moeten worden begonnen met: 'Er staat geschreven'. Gods Woord is de enige norm! Ik heb ooit een broeder gekend die werkelijk bij alle vragen op het geestelijk vlak zich afvroeg: 'Wat staat er geschreven'? Of als hij iets wilde uitleggen zei: 'Er staat geschreven'. We moeten daarbij wel bedenken dat er een geestelijke uitleg nodig is, die recht doet aan de geest van de hele Bijbel. Dit is nog niet zo eenvoudig, want er is vandaag veel verschil van inzicht over bepaalde zaken. Paulus gaat aan de hand van de twee zonen van Abraham bewijzen welk verschil er is tussen wet en genade en de twee verbonden. Hierbij gebruikt hij de volgende tegenstellingen in vs21-31:

Oude verbond	Nieuwe Verbond
Ismaël	Izaäk
Hagar	Sara
Slavernij	Vrijheid
Vlees	Belofte/Geest
Berg Sinaï	Berg Sion (vs27=Jes54:1)
Aards Jeruzalem	Hemels Jeruzalem
Kinderen van de slavin	Kinderen van de vrije

Het hele gedeelte dat nu volgt over deze tegenstellingen is uiterst moeilijk te verstaan. We hebben daarom Gods Geest nodig die laat zien wat de bedoeling van deze passage is.

Hagar baarde een zoon (Ismaël, de naam noemt Paulus nergens in dit gedeelte) van Abraham en zij was een slavin. Sara baarde een zoon van Abraham (Izaäk),

maar zij was 'vrij'. De nadruk ligt dus op de moeders. Zij brengen zonen voort, wat Paulus aangrijpt om twee tegengestelde systemen mee aan te duiden.

Vers 23

Maar die van de slavin was naar het vlees verwekt, doch die van de vrije door de belofte.

Zoals de feiten beschreven staan in de Bijbel, herhaalt Paulus ze hier om dadelijk aan te geven dat deze feiten niet zomaar in de Bijbel beschreven staan. Het kind van de slavin was 'naar het vlees verwekt'. Dit betekent dat het op een natuurlijke manier, door 'de wil van een man' (zie Jh1:13) is gebeurd. In het licht van de tegenstelling 'vlees-Geest' in Gl5, zit hier ook de lading in van 'vleselijk', ongehoorzaam, eigen werken. Het kind van Sara werd niet op deze manier geboren, want Abraham en Sara waren te oud om het via de natuurlijke weg te laten verlopen. Vandaar dat het kind door de belofte, dat is, vanuit Gods kracht, werd geboren. Dat wil uiteraard niet zeggen dat deze geboorte zonder voorafgaande geslachtsgemeenschap plaatsvond, maar dat God de hand had in het wonder van de verwekking ondanks de hoge leeftijden.

En Hij zeide: Voorzeker zal Ik over een jaar tot u wederkeren, en dan zal uw vrouw Sara een zoon hebben. Gn18:10

Abraham geloofde God in deze belofte en verwekte Izaäk weliswaar op de natuurlijke manier, maar toch door een wonderlijk ingrijpen van God.

Door het geloof ontving hij (...) kracht om te verwekken, en dat boven een bepaalde leeftijd, omdat hij Hem trouw achtte die het beloofd had. Hb11:11???

Dat wat mensen niet kunnen kan God wel: leven brengen. Hier gaat Paulus nu verder op in.

Vers 24

Dit is iets, waarin een diepere zin ligt. Want dit zijn twee bedelingen: de ene van de berg Sinai, die slaven baart, dit is Hagar.

Er ligt een diepere betekenis in deze geschiedenis van de twee vrouwen van Abraham. Zo is het altijd met de geschiedenis van het Oude Testament: het is ons gegeven omdat er diepere betekenissen in liggen, terwijl het ook daadwerkelijk geschiedenis is. Helaas zijn er vele uitleggers die alleen in de voorbeelden van het NT een typologische betekenis toelaten. Zij wijzen deze manier van Bijbeluitleg af als het gaat om de andere (en dat is het merendeel van het OT) gedeelten. Ik meen dat dit een verkeerde visie is. Alleen al het boek Hooglied, wat geen enkele keer wordt geciteerd in het NT, laat al zien dat het een diepere betekenis in zich heeft dan alleen een huwelijkse liefde tussen een man en een vrouw.

Paulus zegt: de twee vrouwen en hun kinderen stellen twee 'bedelingen', systemen of verbonden voor. Het ene is het systeem/verbond van de wet, getypeerd door de berg Sinai, dat alleen maar resulteert in slavernij. Het andere is het systeem/verbond van de genade van God, dat alleen maar resulteert in vrijheid. Hoewel de letterlijke nakomelingen van Hagar nooit en die van Sara juist wel de wet op de Sinai ontvingen, is het duidelijk dat Paulus het heeft over het geestelijke systeem waar iemand in/onder leeft. De Jood zonder Christus zit op de lijn Hagar/Ismaël, terwijl de heiden (maar ook de Jood) met Christus past bij de lijn Sara/Izaäk. Ismaël typeert tevens de eerste 'zoon' van God (zie Ex4:22) die in slavernij onder de wet heeft geleefd. Dit legt Paulus o.a. uit in Rm9:30-33.

Vers 25

Het (woord) Hagar betekent de berg Sinai in Arabië. Het staat op één lijn met het tegenwoordige Jeruzalem, want dat is met zijn kinderen in slavernij.

Paulus zegt dat Hagar een typologische voorstelling is van de berg Sinai. Hagar symboliseert Israël, maar ook de mens in het algemeen, die onder wet leeft. Deze wet werd op de Sinai gegeven (Ex20). Dit Israël dat onder deze wet tot slavernij kwam was gelijk met het Jeruzalem van Paulus' tijd. Deze stad was het symbool van het toenmalige Joodse wetticisme. Paulus gaat hier in tegen de opvattingen van de judaïsten als zouden de ware kinderen van Abraham (dus ook de heidenen die tot geloof komen) de lijn volgen: Sara-Izaäk-Sinai-aards Jeruzalem. De heidenen moesten immers (volgens de dwaalleraars) toch zeker

onder de wet gebracht worden, besneden worden én bovendien het aardse Jeruzalem erkennen. Paulus stelt er twee lijnen tegenover:

- a) Sara-Izaäk-Sion- hemels Jeruzalem en
- b) Hagar-Ismaël-Sinaï- aards Jeruzalem

Hiermee toont hij aan dat wetticisme wezenlijk de grond is waarop Judaïstische dwaalleraars staan. Ze zijn net zoals de Joodse godsdienst van Jeruzalem destijds in slavernij.

Jezus erkende de Joden niet als (geestelijke) kinderen van Abraham, hoewel ze dat wel naar het vlees waren (Jh8). Ze hadden namelijk niet dat geloof van Abraham dat alles verwachtte van de genade van God en niets van de werken van de wet. Dit bleek uit het feit dat ze Hem, het licht van de wereld, wilden doden. Zie ook Romeinen 4. Er is alleen rechtvaardiging door hetzelfde geloof dat Abraham had, en wel in de God die de goddeloze rechtvaardigt (Rm4:5).

Vers 26

Maar het hemelse Jeruzalem is vrij; en dat is onze moeder.

Paulus stelt tegenover het aardse Jeruzalem, het 'Jeruzalem dat van boven is'. Dit stelt voor het verbond van de genade, waaruit de gelovige is geboren en waardoor hij wordt opgevoed, vandaar het woord 'moeder'. 2Pt3:18: *'Groeit op IN de genade en in de kennis van onze Heer en Heiland'*. Titus 2:11-12:

Want de genade van God is verschenen, heilbrengend voor alle mensen, om ons op te voeden, zodat wij, de goddeloosheid en wereldse begeerten verzakende, bezadigd, rechtvaardig en godvruchtig in deze wereld leven...

De dwaalleraars brengen slavernij, zoals dat toen en nu regeert in Jeruzalem met zijn godsdienst van de wet. In zekere zin is iedere menselijke godsdienst, ook buiten het Jodendom, een vorm van slavernij. Wij zijn echter vrij doordat we zijn gestorven voor deze godsdienst en verbonden zijn aan de genade van God die voor en in ons doet, wat Hem welbehaaglijk is.

Vers 27

Want er staat geschreven: Verheug u, gij onvruchtbare, die niet baart, breek uit en roep, gij die geen weeën kent; want talrijker zijn de kinderen der eenzame dan van haar, die een man heeft.

Paulus citeert Js54:1 om zijn argument kracht bij te zetten. Wat in Js54 wordt geprofeteerd van het aardse Sion wordt hier toegepast op het hemelse Sion (zie Hb12:22). Straks zal het aardse Jeruzalem rijk aan kinderen zijn (Js55:12-13), een volk (Israël) dat geestelijk wordt herboren. Nu is het aardse Sion onvruchtbaar, vanwege de menselijke werken van de wet. Ze is de 'eenzame' omdat zij geen werkelijke huwelijksrelatie met God kent. Jezus zegt tegen de Farizeeën:

Als Ik de waarheid zeg, waarom gelooft u Mij niet? Wie uit God is, hoort de woorden van God; daarom hoort u niet, omdat u niet uit God bent. Jh8:47

Paulus past dit vers geestelijk toe, want Sara die onvruchtbaar was, kreeg toch een zoon, terwijl zij 'die een man heeft', Hagar, niet zulke kinderen baarde als Sara. Bovendien is het huidige Jeruzalem, hoewel zij 'een man heeft' (de verbondsrelatie met God) geestelijk gezien onvruchtbaar, terwijl de gelovigen, hoewel van nature 'onvruchtbaar', nu wel kunnen juichen vanwege de vrijheid in Christus.

Vers 28

En gij, broeders, zijt, evenals Isaak, kinderen der belofte.

Paulus komt nu tot de toepassing en vat samen wat hij in het voorgaande wilde zeggen: Jullie, Galatische gelovigen, zijn net zoals Izaäk (in de geestelijke toepassing) kinderen van de belofte. Jullie behoren niet tot het systeem van de wet, van het huidige Jeruzalem, tot slavernij, van wereldgeesten, maar tot het verbond van de genade, tot het Jeruzalem dat boven is. Straks zal hij dit uitwerken door te zeggen: Gods genade brengt jullie zelfs verder, dat is door de Geest die in jullie woont. Christus is het antwoord als het gaat om onze positie voor God, maar Hij is ook het antwoord als het gaat om het voortbrengen van vrucht. Dit zullen we nog nader uitwerken in het volgende hoofdstuk.

Vers 29

Maar zoals destijds hij, die naar het vlees verwekt was, hem, die naar de geest verwekt was, vervolgde, zo ook nu.

Paulus gaat nog even door met het zinnebeeldig toepassen van de geschiedenis van Ismaël en Izaäk. Want er was ook haat van de kant van de slaven naar de zoon van de belofte. De veertien jaar oudere Ismaël 'spotte' (Gn21:8v;) kennelijk met Izaäk (Septuaginta voegt dit toe). Deze was 'naar de Geest' (Telosvertaling). Deze haat openbaart zich in het hart van ieder mens die volhardt in het beginsel van werken van de wet tegenover hen die uit genade leven (zie Kaïn en Abel, Babylon in Op17:6). Het was overduidelijk aanwezig bij de Farizeeën:

Als u kinderen van Abraham was, zou u de werken van Abraham doen; maar nu tracht u Mij te doden...Jh8:39

U bent uit uw vader, de duivel, en wilt de begeerten van uw vader doen; die was een mensenmoordenaar van het begin af...Jh8:44

Zie wat Christus zegt tegen hen in Mt23:34v. Deze haat openbaarde zich ook voortdurend van de kant van de wettische Joden naar Paulus toe en naar de gelovigen van die tijd. Zo waren de dwaalleraars erop uit om de gelovigen in Galatië te misleiden en op die manier te vervolgen. De vrijheid die er is in de genade van God is in feite een aanklacht tegen de pogingen van de godsdienstige mens. Satan heeft twee tactieken om de mens bij deze genade weg te trekken. Of hij komt als een brullende leeuw en gebruikt vervolgers, of hij komt als een engel van het licht en komt met misleiders.

Vers 30

Maar wat zegt het schriftwoord? Zend de slavin weg met haar zoon, want de zoon der slavin zal in geen geval erven met de zoon der vrije.

Weer beroept Paulus zich (zie vs22) op 'wat er geschreven staat'. Sara drong er bij Abraham op aan de slavin met haar zoon weg te zenden. God zegt:

Maar God zeide tot Abraham: Laat dit niet kwaad zijn in uw ogen, om de jongen en om uw slavin; in alles wat Sara tot u zegt, moet gij naar haar luisteren, want door Isaak zal men van uw nageslacht spreken. Gn21:12

De twee type mensen, slaven en vrijen, konden niet in één tent (van Abraham) samenwonen. Zo kan nu ook niet het systeem wet met dat van de genade samengaan. Paulus roept de Galaten op om geen gehoor te geven aan dat wat de dwaalleraars onderwezen. Het judaïstische systeem van zelfrechtvaardiging wordt door de Schrift, dat is door God, verworpen. Het is niet de bedoeling dat er scheiding wordt gemaakt tussen Joden en heidenen in de gemeente, maar wel tussen de twee systemen waar we het in dit hoofdstuk uitvoerig over hebben gehad.

Het 'wegzenden' van Hagar en Ismaël is ook een voorzegging van het wegzenden van het Joodse volk later, onder de volken. Zolang de 'tent' van Abraham, de gemeente van God, op deze aarde is, is het Joodse volk 'weggezonden'. Als de gemeente van deze aarde wordt weggenomen, zal ook Israël zegen ontvangen. Dit zien we verderop in de geschiedenis van Abraham als hij vele kinderen verwekt bij Ketura (Gn25:1-4).

Vers 31

Daarom, broeders, zijn wij geen kinderen ener slavin, maar van de vrije.

Paulus vat het geheel nog eens kort samen en zegt 'wij'. Hij sluit zich in geestelijk opzicht aan bij deze gelovigen in Galatië. Hoewel zij zich op een gevaarlijk punt bevonden, noemt hij ze toch 'kinderen van de vrije'. Er is geen sprake van dat gelovigen in Christus kinderen zouden zijn van een slavin, dus van een wettisch systeem. Gelovigen zijn vrij (zie ook 5:1) wat hun positie betreft, omdat ze in Christus gerechtvaardigd zijn. Pas dan op dat je niet van het ene in het andere systeem overloopt en zo je vrijheid vergooit.

Vragen over Galaten 5:1-12

1. Wat is een slavenjuk vandaag de dag? vs1
2. Wat bedoelt Paulus met vers 2. Gingen ze dan verloren als ze zich lieten besnijden?
3. Wat impliceert vers 3?

4. Welke gerechtigheid beschrijft Paulus in vers 5?
5. Wat is het zuurdeeg van vers 9?

Galaten 5:1-12

Paulus zet twee systemen of bestellen lijnrecht tegenover elkaar. Enerzijds is er het bestel van de wet. Hier zijn de mensen in slavernij, zoals hij heeft aangetoond in de vorige hoofdstukken. Hoewel er in de periode van de wet ook gelovigen waren die door diezelfde wet onder een tuchtmeester waren, waren de meesten in slavernij vanwege hun eigen pogingen door die wet gerechtvaardigd te worden. Anderzijds is er het bestel van het geloof en de genade, waarin mensen zijn vrijgemaakt. Dit bestel is de tijdsperiode waarin wij nu leven en waar de Here Jezus als verheerlijkte Mens aan Gods rechterhand is. In de Here Jezus is nu volmaakte vrijheid. Wij als gelovigen zijn in Hem en dus voor God volkomen rein en zuiver. Toch is ook vandaag de meerderheid van de gelovigen niet bekend met deze vrijheid, wat blijkt uit hun leven dat wettische trekken vertoont. Het wetticisme is daarom een niet uit te roeien kwaad, zodat het komende hoofdstuk zeer actueel is!

Vers 1a

Opdat wij waarlijk vrij zouden zijn, heeft Christus ons vrijgemaakt.

Dit is een zeer belangrijke tekst en vat eigenlijk deze hele brief samen. De Telosvertaling heeft hier:

Voor de vrijheid heeft Christus ons vrijgemaakt; staat dan vast en laat u niet weer onder een slavenjuk binden.

Dus niet 'opdat wij waarlijk vrij zouden zijn' (NBG), maar 'voor de vrijheid'. We zijn daartoe vrijgemaakt, in die positie van vrijheid gebracht. Let op de

verleden tijd: Christus *heeft* ons vrijgemaakt! Vandaag zijn zeer veel gelovigen nog gebonden aan allerlei uiterlijke voorschriften, maar hier staat dat de gelovige *is* vrijgemaakt, en dat voor de vrijheid! We zijn vrij van de wet, maar ook van de macht van satan, schuld en van de dood. Er hoeft niets meer te gebeuren om een gelovige in deze positie te brengen. Maar over welke vrijheid gaat het nu precies in dit vers? Het is de vrijheid die een gelovige heeft in het volbrengen van dat wat God van hem/haar vraagt, omdat het nu iets is wat in overeenstemming is met de wil van die gelovige. Geen uiterlijke regels, maar een vernieuwde, innerlijke wil, gedreven door nieuw leven van de Heilige Geest. Het gaat hier dus om de specifieke christelijke vrijheid *tegenover* de wettische leefwijze. Hoewel ik persoonlijk ook geloof dat een gelovige niet meer onder macht van satan is (zie Ko1:13) en dus ook niet 'bevrijd' hoeft te worden, gaat dit vers niet over dat soort vrijheid.

De Here Jezus zegt tegen de Joden die volgens hun eigen wet een vrouw wilden stenigen nadat zij betrapt was op overspel:

Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: ieder die de zonde doet, is een slaaf van de zonde (...). Als dan de Zoon u zal vrijmaken, zult u werkelijk vrij zijn. Jh8:34,36

Werkelijke vrijheid is doen wat ik zelf wil. Door de Heilige Geest die in ons woont willen wij graag God dienen, en door onze aandacht en gebedsomingang voortdurend op de Here Jezus te richten groeien wij naar Hem toe. Er zijn geen uiterlijke regels of voorschriften van mensen die ons werkelijk kunnen veranderen. Het is alleen de geloofsverbinding met Christus die dit mogelijk maakt. Laten wij ons hier toch meer en meer van bewust worden! Wat is er veel wetticisme in de christenheid. En wat is er weinig praktische vrijheid doordat er te weinig over de Here Jezus wordt gepreekt.

Vers 1b

Houdt dus stand en laat u niet weder een slavenjuk opleggen.

Een gelovige moet niet streven om in de vrijheid te *komen*, maar moet juist *vaststaan* in die vrijheid die hij al heeft! De positie waarin wij zijn gebracht moet ons wezen gaan beheersen. Christus *heeft* ons vrijgemaakt van iedere verplichting van de wet. Sta daarin vast, houd stand en blij in die vrijheid

staan! Dit is het evangelie dat Paulus verkondigde, zoals hij op een andere plaats zegt:

Ik maak u bekend, broeders, het evangelie dat ik u heb verkondigd, dat u ook hebt aangenomen, waarin u ook staat, waardoor u ook behouden wordt (als u vasthoudt aan het woord dat ik u heb verkondigd)...1Ko15:1-2

Ook in deze tekst spreekt hij over het vasthouden aan het woord, het vaststaan aan wat er is geleerd. Wij worden opgeroepen te staan in de vrijheid die in Christus is. 'Staat vast in de Heer' zegt Paulus in Fp4:1. Dit is het voortdurend op Christus gericht zijn en op zijn volbrachte werk, door het geloof, gaan staan. Anderen zullen altijd weer proberen ons onder een of ander slavenjuk te brengen door te vertellen dat we iets moeten *doen* zodat we betere mensen worden. Nee, zegt Paulus, we zijn volmaakt in Hem (Ko2:10), groei dan ook op in Hem (Ko2:6-7) en wees daarbij waakzaam. Gelovigen worden altijd opgeroepen om stand te houden (Ef6:14), nooit om iets te doen om een bepaalde vrijheid te bereiken. We moeten er wel voor waken dat we de *ervaring* van deze vrijheid, de vreugde in de Heer niet kwijtraken. Maar we zijn vrij door het volbrachte werk van Christus. Dat is onze positie. Nu geldt:

Want de wet van de Geest van het leven heeft mij vrijgemaakt van de wet van de zonde en de dood (...) opdat de rechtvaardige eis van de wet vervuld wordt in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest. Rm8:2,4

Hoe actueel is dit! In plaats van mensen te leren aangaande de Here Jezus en de vrijheid in Hem, worden gelovigen vaak onder het juk geplaatst van de wet. Men 'moet' evangeliseren, men 'moet' actief worden in de gemeente, men 'moet' bevrijd worden van allerlei problemen etc. Dit zorgt voortdurend voor bezwaarde gewetens als men niet kan of wil voldoen aan dit soort eisen.

Vers 2

Zie, ik, Paulus, zeg u: indien gij u laat besnijden, zal Christus u geen nut doen.

De dwaalleraars wilden dat de Galaten zich lieten besnijden. Dit was nog niet gebeurd waarschijnlijk, maar de Galaten overwogen dit. Hierdoor werden zij in het bestel van de wet getrokken. Vroeger dienden ze de afgoden, nu werden ze weer in de slavernij van de zonde getrokken, maar nu via de wet. Paulus zegt heel formeel: 'Zie, ik, Paulus, de geroepen apostel, zeg tegen jullie'. Het

Woord van God zegt tegen ons, middels DE apostel voor de gemeente: Als wij ons inlaten met verkeerde leer aangaande ons geestelijk leven, zal Christus ons niets baten. We zullen geen nut ondervinden van Hem. Veel gelovigen leven vandaag onder de wet. Ze zijn teleurgesteld in zichzelf en ondervinden geen enkel nut van Christus. Hun eigen 'ik' is de baas, alles draait om het 'ik' dat moet presteren, maar dit niet kan. Daardoor raakt men verbitterd over het eigen falen. Hun aandacht is niet gericht op Christus, maar op zichzelf. En zo doet Christus hen geen nut.

Vers 3

Nogmaals betuig ik aan ieder, die zich laat besnijden, dat hij verplicht is de gehele wet na te komen.

Vanwege de ernst van de situatie en het grote gevaar herhaalt Paulus zijn waarschuwing. Ieder die zich laat besnijden om op die manier bij God in de gunst te komen is verplicht de hele wet te houden. Er is geen los onderdeel van het bestel van de wet. Als iemand zijn leven inricht op een onderdeel van de wet, dan is hij/zij ogenblikkelijk onder de hele wet. Het hele punt van het evangelie is nu: een gelovige is gestorven voor de wet, het kruis heeft een radicaal einde gemaakt aan de natuurlijke mens en zijn pogingen tot God te komen. Dit is ook wat de besnijdenis uitbeeldt: het vlees van de mens doet geen nut (zie ook Jh6:63), het mes (oordeel van God) moet erin. Er is nu door God een nieuwe mens aan zijn rechterhand gezet: Christus. Door de Heilige Geest woont Hij in de gelovigen, en dáár rekent God nu mee. Er zijn nu twee wegen: Of een mens richt zich op Christus en op Hem alleen, of men richt zich op het zelf doen, de wet. Er is geen tussenweg. Het eerste leidt tot vrede, blijdschap en gerechtigheid, het tweede tot slavernij, teleurstelling en geestelijke dood.

Vers 4

Gij zijt los van Christus, als gij door de wet gerechtigheid verwacht; buiten de genade staat gij.

Dit vers maakt de bedoeling duidelijk van hen die zich lieten besnijden: ze verwachtten door de wet gerechtigheid. Anders gezegd: Ze wilden d.m.v.

uiterlijke handelingen zichzelf een beter mens maken in de ogen van God. Op het moment dat iemand dit doet is hij 'los' van Christus. Dat wat Christus heeft volbracht op het kruis wordt voor die persoon buiten werking gesteld. Er is geen enkele zegen meer van Christus. Men plaatst zichzelf buiten de genade. Men stapt over van de sfeer van de genade naar de sfeer van het wetticisme. De hele brief aan de Hebreëen richt zich tot gelovige Joden die op het punt stonden deze stap te nemen. Als zij los van Christus waren, zijn ze dan alsnog verloren? Paulus zegt niets over het eeuwige behoud van de Galaten, maar benadrukt dat er onder het bestel van de wet geen vrucht, geen zegen en geen eer voor God is in ons leven. De weg van de wet eindigt in het eeuwige verderf. De weg van de genade in het eeuwige leven. Als een ware gelovige zich op deze dwaalweg begeeft, dan is het aan God deze te tuchtigen en terug te brengen, maar dat doet niets af aan de route zelf. Die eindigt altijd in de dood (Rm8:13). Als een kind te dicht bij het water komt, kan een vader zeggen: 'Pas op, als je te dichtbij komt, verdrink je'. Hoewel dit nooit zou kunnen gebeuren, aangezien de vader het kind er ogenblikkelijk uit zou halen, geldt zijn waarschuwing toch als waarheid.

Vers 5

Wij immers verwachten door de Geest uit het geloof de gerechtigheid, waarop wij hopen.

Paulus stelt nu 'wij' tegenover de Galaten. Hij maakt duidelijk dat hijzelf en zijn medewerkers door de Geest en uit het geloof gerechtigheid verwachtten en niet door het onderhouden van zelf bepaalde voorschriften. 'De gerechtigheid waarop wij hopen' is de hoop van de gerechtigheid. Hoewel een gelovige nu al volmaakt in Christus gesteld is, zijn er ook zegeningen die straks pas openlijk zichtbaar zullen worden. Er zit dus in het geloof een element van hoop, omdat het daadwerkelijk bezitten van deze gerechtigheid, voor het oog van alle mensen, nog geen realiteit is. Zo zegt Paulus het ook in Fp3:9 als het gaat om dat waar hij naar joeg:

...opdat ik Christus mag winnen en in Hem bevonden wordt, niet in het bezit van mijn gerechtigheid die uit de wet is, maar van die welke door het geloof in Christus is, de gerechtigheid die uit God is, gegrond op het geloof.

Hier beschrijft Paulus niet, zoals in Rm3, het feit dat hij nu al gerechtvaardigd is, maar zijn hoop dat wanneer hij bij Christus is voor het oog van allen, zijn gerechtigheid zichtbaar wordt die niet uit de wet is, maar uit God. De joodse hoop ook op gerechtigheid, zoals vandaag veel christenen 'hopen' dat ze straks de hemel in mogen. Maar dit op grond van hun eigen werken. Hoe vaak hoor je iemand niet zeggen over een overledene: 'Deze is vast in de hemel, want hij heeft zo goed geleefd'. De gelovige die Gods Woord kent *heeft nu* de gerechtigheid al in Hem én zal deze straks ten volle ontvangen voor het oog van de hele wereld. Dit vers lijkt ook op Fp3:3:

Want wij zijn de besnijdenis, wij die God dienen door de Geest van God en in Christus Jezus roemen en niet op vlees vertrouwen...

Ten diepste is het bestel van de wet het vertrouwen op 'vlees', dat is op de menselijke vermogens. Dit is een gruwel in de ogen van God.

Vers 6

Want in Christus Jezus vermag noch besnijdenis iets, noch onbesneden zijn, maar geloof, door liefde werkende.

Paulus' favoriete uitdrukking 'in Christus' geeft perfect aan wat zijn bediening inhield: gelovigen leren wie ze zijn door het geloof, namelijk 'in Christus'. Ze worden gezien door God zoals Hij Christus ziet. In Hem zijn ze volmaakt aanvaard, dus wel of niet besneden zijn voegt helemaal niets toe (zie 6:15)! Het enige dat nu telt is geloof en dat is: het hart volkomen richten op de Here Jezus (niet eens op onze zegeningen, wel een subtiel verschil. Let eens op hoe vaak er vandaag wordt gezegd dat onze kracht onze identiteit in Christus is, terwijl het juist alleen Christus Zelf is) via Gods Woord zodat er vrucht is en de liefde die werkzaam wordt. De goddelijke liefde is enkel mogelijk door het geloof. Hij woont in ons en heeft lief door ons heen. De mensen onder de wet hebben niet lief, maar veroordelen en scheiden zich af (4:17). Paulus zegt in 1Ko7:18-19:

Is iemand als besneden geroepen, dan moet hij het niet laten verhelpen; is iemand als onbesneden geroepen, dan moet hij zich niet laten besnijden. De besnijdenis is niets, en het onbesneden zijn is niets, maar de onderhouding van Gods geboden.

Het gaat in het leven als gelovige om het dragen van vrucht. Dit is hetzelfde als het onderhouden van Gods geboden, die zijn samengevat in de liefde. De vrucht legt meer de nadruk op het 'zijn', terwijl de geboden meer de werken die uit dit 'zijn' voortkomen aanduiden. Dus toch de wet? Paulus spreekt immers over 'geboden'? Ja en nee. Ja als het gaat om de eisen van de wet. De geboden van Christus omvatten precies dat wat de wet van de mens vroeg. Nee als het gaat om het middel van de wet. We hebben nog steeds de verantwoordelijkheid aan de wil van God te voldoen. De vraag is alleen hoe we dit in ons leven kunnen. Zie vanaf vers 13. Hoe kan een zondig mens dit doen? Door te weten dat de oude mens is gekruisigd met Christus en door het geloof een relatie met Hem aan te gaan. Ik herhaal het weer omdat het vandaag zo weinig wordt gehoord: Alleen door een helder zicht op de verheerlijkte Here Jezus is een gelovige in staat geestelijk te groeien 'naar Hem toe' (Ef4:15).

Vers 7

Gij liept goed. Wie is u in de weg gekomen, dat gij aan de waarheid niet meer gehoorzaamt?

Het grote probleem dat in het Nieuwe Testament aan de orde is, is dat men vaak goed begint, maar d.m.v. dwaalleraars een verkeerde weg opgaat. Er is een ernstige crisis gaande in de kerken door hun nadruk op de wet, maar ook in de evangelische wereld. Men drijft daar steeds verder weg van de Here Jezus door zich meer en meer te richten op ervaringen en verkeerde leringen over de Heilige Geest (Zie mijn boek: 'De invasie van een andere geest', 2011). Satan heeft talloze listen om de gelovigen bij de waarheid (dat is Christus Zelf) weg te lokken.

*Er zijn **vele** antichristen, 1Jh2:18*

*want **vele** valse profeten zijn uitgegaan in de wereld. 1Jh4:1*

*Want er zijn **vele** verleiders uitgegaan in de wereld, 2Jh:7*

Zie ook 2Ko11:2-4:

Want ik ben naijverig over u met een naijver van God; want ik heb u aan één man verloofd om u als een reine maagd voor Christus te stellen. Maar ik vrees dat wellicht, zoals de slang Eva verleidde door haar sluwheid, uw gedachten bedorven en afgeweken zijn van de eenvoudigheid en de reinheid jegens Christus. Want als

degene die komt een andere Jezus predikt die wij niet gepredikt hebben, of als u een andersoortige geest ontvangt die u niet hebt ontvangen, of een andersoortig evangelie dat u niet hebt aangenomen, dan zou u het heel goed verdragen.

Hier zien we precies hetzelfde als wat er bij de Galaten dreigde te gebeuren. Ze waren goed aan de wedloop begonnen. Paulus vraagt 'Wie heeft u tegengehouden' (Telosvertaling)? Dit is altijd een bezoeker die een andere leer brengt, zoals in bovenstaand citaat: 'degene die komt'. Zie ook bijv. Ko2:8,16; Fp3:2; 2Ts2:2. 'Achter' deze leraars gaat altijd een demonische invloed schuil. De vraag is niet of we goed beginnen, maar of we de race goed eindigen. En dit niet met het oog op onze eeuwige positie, want daar is een zwak geloof voldoende voor. Het is met het oog op de beloning, het ontvangen van de kroon der gerechtigheid (2Tm4:8) die tot eer zal zijn van de Here Jezus.

Vers 8

Die overreding kwam niet van Hem, die u roept.

De Galaten werden overtuigd om een andere route te gaan, maar dit was zeker niet van de Heer. Dwaalleraars doen zich wel voor als dienstknechten van God (zie 2Ko11:15), maar het is niet God die door hen spreekt. Hij roept de gelovigen als van voor de grondlegging van de wereld (2Tm1:9) om aan het beeld van zijn Zoon gelijkvormig te worden (Rm8:29). Hij roept ook een ieder die gelooft tot het gaan van de weg van het geloof en het zien op Christus. Iedere prediker en Bijbelleraar zou moeten worden onderworpen aan deze eenvoudige test: Staat de gekruisigde, opgestane en verheerlijkte Heer in alles centraal?

Vers 9

Een weinig zuurdeeg maakt het gehele deeg zuur.

Dit is een principe dat door weinigen echt wordt begrepen. Als er ook maar een beetje dwaalleer in de gemeente komt, is de hele gemeente besmet! 'Zuurdeeg' is een beeld van een bedervende invloed. In Ex12:15 moest Israël al het zuurdeeg uit de huizen wegdoen. De Here Jezus gebruikt dit woord in Mt13:33:

Het koninkrijk der hemelen is gelijk aan zuurdeeg, dat een vrouw nam en verborg in drie maten meel, totdat het geheel doorzuurd was.

Hoewel het koninkrijk der hemelen zich uit zou breiden is er ook sprake van een doorzuring van dwaalleringen en menselijke systemen. In Mt16:12 zien we de verbinding van het woord zuurdeeg met verkeerde leer.

In 1Ko5:6 heeft het woord 'zuurdeeg' betrekking op zonde die in de gemeente werd getolereerd, hier in Gl5:9 gaat het om verkeerde leer. In dit geval betreffende de wet. Als er in een gemeente een invloed is die het van de mens wil verwachten, is de hele gemeente besmet en zal snel blijken dat niemand meer door heeft dat men op een verkeerd spoor is beland. Het is nu eenmaal zo dat door wettische leringen men al heel snel het zicht op de vrijheid in Christus verliest. Als de mens en zijn pogingen God te behagen centraal staan, ontstaat er geestelijke blindheid. Vandaag de dag zien we bijv. in veel evangelische gemeenten dat men voorwaarden stelt om meer van de Geest in je leven te ontvangen: zonde wegdoen, overgave aan de Heer, etc. Toch zijn dit allemaal invloeden van het wettische denken. Wij kunnen vanuit onszelf deze dingen niet, maar moeten eerst vervuld worden met de Geest (zie de uitleg bij 5:16). Men moet al deze invloeden uit de weg gaan. Het is iedere keer weer de mens die centraal staat en niet dat wat God volbracht heeft in zijn Zoon.

Vers 10

Ik voor mij ben van u overtuigd in de Here, dat gij geen andere mening zult hebben. Maar wie u in verwarring brengt, zal zijn straf hebben te dragen, wie hij ook zij.

Ondanks de grote zorgen die Paulus had t.a.v. deze gelovigen weet hij diep in zijn hart ook dat het met hen wel goed zal komen. 'Een andere mening' is eigenlijk 'anders gezind'. Hoewel Paulus tegenover de dwaalleraars hard en duidelijk is, is hij hier vol goede moed tegenover de Galaten (hoewel in 4:19-20 het anders leek). De dwaalleraar 'die u in verwarring brengt' zal zijn straf dragen. Het gevolg van dwaling is altijd verwarring. Wat is er vandaag een hoop verwarring in kerken en gemeenten. Veel gelovigen weten niet meer naar wie ze nu moeten luisteren en welke prediker nu wel of niet de waarheid verkondigt. Een trieste zaak die aantoont dat we meer dan ooit het onderwijs van deze brief nodig hebben om ons in de ware vrijheid te leiden.

Er is ook sprake van een verwarring die niet verkeerd is overigens. Er is een 'goede verwarring' als ongelovigen een boodschapper van de gezonde leer zo ervaren (zie Hd9:21; 16:20; 17:6; 19:23; 21:31), maar hier gaat het om verwarring van gelovigen die goed begonnen waren, maar de weg kwijt dreigden te raken. Laten we bidden voor onze broeders en zusters en onszelf dat we bewaard mogen blijven voor verkeerde invloeden! Laten we ook zorgvuldig zijn met wat we tot ons nemen aan boeken, preken en dergelijke.

Vers 11

Wat mij echter betreft, broeders, indien ik nog de besnijdenis predik, waarom word ik dan nog vervolgd? Dan is immers het aanstotelijke van het kruis van kracht beroofd.

Sommigen beschuldigden Paulus zelf van het prediken van de besnijdenis. Paulus reageert met de logische stelling dat hij dan niet zo vervolgd was geweest, want zodra men de wet predikt, kan men rekenen op de gunst van de wereld.

Zij zijn uit de wereld; daarom spreken zij uit de wereld, en de wereld hoort hen...1Jh4:5

Als er in een kerk of gemeente iets wordt gepredikt dat de mens activeert, is er meestal wel instemming. De prediking van het kruis, die een radicaal oordeel brengt aan alle mensen, godsdienstig of niet, en radicaal afrekenet met het vlees, zorgde in het geval van Paulus voor heftige vervolging. Het aanstotelijke van de prediking van het kruis is juist dat God hierin de mens volkomen afschrijft. De prediking van de besnijdenis (of elke wet) zegt indirect dat er van de mens nog wel iets goeds te verwachten is. En dat wil de natuurlijke of vleselijke mens wel graag horen uiteraard.

Vers 12

Zij moesten zich maar laten snijden, die u verontrusten!

Paulus is hier cynisch en emotioneel. De Telosvertaling heeft: *Och, lieten zij die u opstoken zich maar verminken*. Dit laatste woordje kan worden vertaald met

‘versnijden’, doelend op castratie. Als de dwaalleraars dan zo nodig mensen willen besnijden en dus (gedeeltelijk) verminken, laten ze dat dan maar bij zichzelf doen. De Here Jezus stelt de besnijdenis als een contrast voor met het gezond maken van een mens:

Als een mens de besnijdenis ontvangt op sabbat, opdat de wet van Mozes niet wordt verbroken, bent u dan verbitterd tegen Mij omdat Ik een hele mens heb gezond gemaakt op sabbat? Jh7:23

Hiermee toont de Heer al aan dat de besnijdenis iets negatiefs is ten opzichte van het werk dat Hij kwam doen.

Vragen over Galaten 5:13-26

1. Hoe kunnen wij de vrijheid gebruiken als een aanleiding voor het vlees? zie vers 13
2. Waarop duidt vers 15?
3. Hoe wandelen wij door de Geest? vs16
4. Wat betekent het om ons door de Geest te laten leiden? vs18
5. Hoe houden wij door de Geest het spoor? vs25

Galaten 5:13-26

We zijn aangekomen bij een zeer cruciaal gedeelte van deze brief. Het is een gedeelte in het kostbare Woord van God dat uitermate belangrijk is. Het beschrijft de enige ware manier om te leven met God. De tegenstanders van Paulus, zij die de besnijdenis en dus de hele Joodse wet wilden invoeren, beschuldigden Paulus ervan dat hij een losbandige levensstijl in de hand zou werken met zijn leer. Hij sprak immers negatief (volgens hen) over de wet. In dit vijfde hoofdstuk laat Paulus het tegendeel zien in door de Heilige Geest geïnspireerde woorden die voor ons van het grootste belang zijn! Er wordt in het eerste gedeelte van dit hoofdstuk de nadruk op de christelijke vrijheid gelegd (vs1). We zijn vrijgemaakt om in de vrijheid te leven. Dit houdt in: geen juk van regels en wetten, maar een leven van binnenuit. Men zou kunnen tegenwerpen: Maar het NT staat toch ook vol regels en wetten? Dat is inderdaad het geval. Iemand heeft ooit 1050 gebiedende wijzen in het NT geteld! Deze zijn uiteraard voor ons geschreven om na te volgen. De grote vraag is alleen: hoe? Daarover gaat dit hoofdstuk.

Vers 13

Want gij zijt geroepen, broeders, om vrij te zijn; (gebruikt) echter die vrijheid niet als een aanleiding voor het vlees, maar dient elkander door de liefde.

Paulus sluit aan bij vers 1. Een gelovige is vrijgemaakt voor de vrijheid. We worden elders opgeroepen om 'waardig onze roeping' te leven (Ef4:1). We zijn geroepen tot vrijheid, omdat we vrij *zijn*. Onze positie, dat wat we voor God zijn, is vrijheid. Nu moet ook onze conditie, onze levenspraktijk deze vrijheid

etaleren. Wij behoren niet onder een christelijke belijdenis toe te geven aan de zonden, want dan is deze vrijheid een 'aanleiding' voor het vlees. Het vlees, de zondige natuur, wordt juist door het wetticisme geactiveerd, zoals Paulus uitvoerig in Rm7 uiteenzet. Zie daarvoor mijn boek 'Vastheid van het hart'.

...als vrijen, en niet door de vrijheid als een dekmantel van de boosheid te hebben, maar als slaven van God. 1Pt2:16

We zijn slaven van God en niet van onze eigen begeerten. Dit is alleen mogelijk door te leven in de kracht van de Heilige Geest (zie onder 5:16). Als de Heilige Geest de ruimte krijgt, zal er onderlinge liefde zijn in het dienen van elkaar, in plaats van op een egocentrische wijze het eigen ik te bevredigen. Ware vrijheid is een slaaf te zijn van de ander, niet van de eigen hartstochten.

Vers 14

Want de gehele wet is in één woord vervuld, in dit: gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.

De liefde tot elkaar betekent dat de eis van de hele wet is vervuld (zie Lv19:18). Dit is wat Paulus ook zegt in Rm13:9-10:

Want dit: 'U zult geen overspel plegen, u zult niet doden, u zult niet stelen, u zult niet begeren', en welk ander gebod er ook is, het wordt in dit woord samengevat: 'U zult uw naaste liefhebben als uzelf'. De liefde doet de naaste geen kwaad. Daarom is de liefde de vervulling van de wet.

De liefde zoekt zichzelf niet, maar de ander (1Ko13:5). Het probleem is dat wij, in onze eigen natuur, deze goddelijke liefde niet bezitten. De Heilige Geest brengt het leven van Christus in ons (zie Fp2:5), waardoor de liefde van God is uitgestort in onze harten (Rm5:5). De dwaalleraars brachten de Galaten onder de wet, Paulus zegt dan: de liefde is de vervulling van de wet. Deze liefde brokkelde juist af onder de Galaten.

Vers 15

Indien gij echter elkander bijt en vereet, ziet dan toe, dat gij niet door elkander verslonden wordt.

Zodra mensen onder een verkeerde leer worden gebracht, en dan vooral in relatie tot de wet, is het gevolg altijd twist, onenigheid, verwijdering, ruzie.

Blijf, zoals ik je toen ik naar Macedonie reisde aangespoord heb, nog in Efeze, om sommigen te bevelen geen andere leer te brengen en zich niet bezig te houden met fabels en eindeloze geslachtsregisters, die veeleer twistvragen tot gevolg hebben dan Gods rentmeesterschap dat in het geloof is. (...) Zij willen leraars van de wet zijn. 1Tm1:3,4,7

Als iemand een andere leer brengt en zich niet voegt naar de gezonde woorden van onze Heer Jezus Christus en de leer die overeenkomstig de godsvrucht is, die is opgeblazen en weet niets, maar lijdt aan twistziekte en woordenstrijd, waaruit afgunst ontstaat en twist, lasteringen, kwade vermoedens, voortdurend geruzie van mensen die verdorven zijn in hun denken en van de waarheid beroofd zijn, 1Tm6:3-5a

Er was een groot gevaar dat de Galaten, onder invloed van verkeerde leringen over de wet, in een sfeer van twist zouden worden getrokken doordat er verschillende partijen zouden ontstaan met ieder een eigen visie. 'Bijten', 'opeten' en 'verslinden' is Paulus' ironische taalgebruik om hen dit gevaar voor ogen te houden. Wat is er niet veel onenigheid in de gemeenten! We zouden ons daarvoor diep moeten schamen.

Vers 16

Dit bedoel ik: wandelt door de Geest en voldoet niet aan het begeren van het vlees.

Paulus verduidelijkt wat hij bedoelt. Het leven van een gelovige vandaag heeft maar één norm: leven in de kracht van de Heilige Geest. Het leven door de Heilige Geest is niets anders dan het leven van Christus in en door ons. Het is niet een last of een gebod, maar een spontane uitstroming van leven van binnenuit. 'Leer van mij' zei Jezus, 'dan zullen jullie rust vinden voor jullie zielen (Mt11:28v). We moeten onze zielen stil houden voor God, onze geestelijke ogen voortdurend op de Christus der Schriften richten.

Wij allen nu, die met onbedekt gezicht de heerlijkheid van de Heer aanschouwen, worden naar hetzelfde beeld veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als door de Heer, de Geest. 2Ko3:18

Onze verbondenheid met Hem is niet iets van enkel het verstand of van de emoties, maar een werkelijke, levende eenheid in hart en leven. Zo wordt een mentaliteit van vertrouwen en gehoorzaamheid aan de wil van de Heer ontwikkeld. Het 'wandelen door de Geest' is geen magische gebeurtenis waarbij ineens alles 'vanzelf' gaat. Het is niet een Geest die onze wil negeert en ons 'overneemt' zoals een boze geest. Het is de dagelijkse keuze vanuit een vernieuwd hart om Christus in alles te zoeken en te eren. Het is de beslissing om Hem Heer van ons leven te laten zijn, iedere dag opnieuw. Zodra een gelovige op deze manier dicht bij de Here Jezus leeft, is er geen ruimte voor het vlees. Zijn gedachten zijn immers gevuld met een hemels Persoon. Er is in dit vers en het volgende dus geen sprake van de strijd tussen het vlees en de Geest (zoals in Rm7 waar het ik centraal staat die in eigen kracht God wil dienen), maar van de normale christelijke wandel onder de leiding van de Heilige Geest. Als dit het geval is, is er geen ruimte voor het vlees.

Vers 17

Want het begeren van het vlees gaat in tegen de Geest en dat van de Geest tegen het vlees – want deze staan tegenover elkander – zodat gij niet doet wat gij maar wenst.

Onze oude natuur, waar geen goed in woont (Rm7:18) heeft tegenovergestelde prioriteiten dan de Geest. Ze gaan tegen elkaar in. Het vlees wil het eigen ik dienen, terwijl de Geest Christus wil vertonen. Deze twee 'machten' zijn beide in het leven van een gelovige aanwezig. Let op dat er over 'begeren' van het vlees wordt gesproken, maar niet over 'begeren' van de Geest. Het begeren van het vlees, staat tegenover de Geest. Dit zorgt vaak voor een echte strijd binnenin een gelovige die niet door de Geest geleid wordt. Wij hebben dus geen 'neutrale' wil, om te doen wat wij maar willen. Nee, óf wij worden beheerst door de Heilige Geest, óf door ons vlees. Er is geen tussenweg. We hebben wel de keuze aan wie we ons onderwerpen. Dit toont Paulus heel helder aan in Rm6:12-16.

Vers 18

Indien gij u echter door de Geest laat leiden, dan zijt gij niet onder de wet.

Iedere gelovige bezit het leven uit de Heilige Geest, maar niet iedere gelovige laat zich leiden door de Geest. Dit is een persoonlijke keuze. De Heilige Geest is een goddelijk Persoon die in de gelovige komt wonen (zie Jh14:15v.). De gelovige heeft een nieuwe natuur ontvangen, waarmee hij een nieuw verlangen heeft: God dienen. Hij is echter wel verantwoordelijk voor zijn leven. Geeft hij de Geest alle ruimte of zijn eigen vlees? Zodra hij onder de wet komt, krijgt het vlees de overhand (zie Rm7), maar als hij zich laat leiden door de Heilige Geest, dan is hij ook niet meer onder de wet, die immers een uiterlijke regel is buiten hem. De Geest is echter een levende Persoon binnen in hem.

Want de letter doodt, maar de Geest maakt levend. 2Ko3:6

De Heer nu is de Geest; waar nu de Geest van de Heer is, is vrijheid. 2Ko3:17

Het geleid worden door de Heilige Geest gebeurt als wij ons richten op Christus (2:20) en omgaan met die mensen die deze mentaliteit hebben ontwikkeld (Fp3:17) terwijl wij verkeerde invloeden ontvluchten en ons eigen hart onder het oordeel van God houden.

Vers 19

Het is duidelijk, wat de werken van het vlees zijn: hoererij, onreinheid, losbandigheid,

Paulus gaat de werken van het vlees contrasteren met de vrucht van de Geest in vs22. Dit zijn twee tegengestelde werelden. Het is duidelijk, zegt hij, wat de werken van het vlees zijn. Soms worden dit soort zaken toegeschreven aan demonische machten, maar het is toch de mens zelf en zijn zondige natuur van waaruit deze dingen voortkomen. Jezus leerde:

Hij nu zei: Wat uit de mens naar buiten gaat, dat verontreinigt de mens. Want van binnen uit het hart van de mensen gaan naar buiten de kwade overleggingen, hoererijen, diefstallen, moorden, overspel, hebzucht, boosheden, bedrog, losbandigheid, een boos oog, lastering, hoogmoed, onverstand; al deze boze dingen komen van binnen uit voort en verontreinigen de mens. Mk7:21-23

Als de Galaten definitief zouden kiezen voor een leven onder de wet, dan laat Paulus zien wat ze kunnen verwachten. We leren namelijk uit Rm7 dat de (uiterlijke) wet, de letter, het vlees activeert. Datgene waar Paulus van werd beschuldigd ('hij verkondigt afval van de wet') was precies dat wat

er zou gebeuren als de Galaten de dwaalleraars zouden volgen! Dan nu de opsomming van de werken van het vlees. Er volgen eerst drie woorden die met seksuele onreinheid te maken hebben.

- *Hoererij*: dit is alle ontucht, d.i. de seksuele omgang buiten het huwelijk om, zoals overspel, seks voor het huwelijk, homoseksualiteit, pedofiele omgang, bestialiteit etc. Wat een schade wordt er vandaag de dag aangericht onder gelovigen door zich in te laten met enige vorm van hoererij, hetzij in het praktiseren, hetzij in het bekijken ervan op internet.
- *Onreinheid*: De perversie in de seksualiteit, zelfs binnen een huwelijk, het is de smerigheid en vuiligheid die mensen van de seksualiteit maken. De Schrift roept ons niet op hiertegen te strijden maar om het te ontvluchten (1Ko6:18).
- *Losbandigheid*: Immorele taal, houding, gedrag, buitensporigheid op seksueel gebied. Het is heel goed mogelijk dat al de woorden die Paulus in deze verzen gebruikt, toepasbaar waren op de situatie van de Galaten. Wij moeten ervoor waken in geen enkel opzicht deel te nemen aan vulgaire praat. Ook het kijken naar films of programma's waarin overspel of losbandigheid wordt vertoond of wordt aangemoedigd moet ver van ons blijven!

Vers 20

afgoderij, toverij, veten, twist, afgunst, uitbarstingen van toorn, zelfzucht, tweedracht, partijschappen,

De trieste lijst van de werken van het menselijk vlees gaat verder. Eerst de godsdienstige zonden.

- *Afgoderij*: De verering van andere goden. Alles wat een mens in zijn hart boven de Schepper stelt is een afgod.
- *Toverij*: Dit woord (Gr. *pharmakeia*) duidt op het gebruik van gedroogde kruiden die als magisch middel werden verhandeld. Denk bijv. aan astrologie en allerlei andere occulte bezigheden. Nu volgen de sociale zonden.

- *Veten, vijandschap*: Haat en afkeer van bepaalde personen.
- *Twist*: Een geest van twist die de onenigheid zoekt, zie Fp1:15 onder gelovigen.
- *Jaloersheid* (met 'afgunst vertaald in NBG): Willen hebben wat een ander heeft terwijl jaloersheid is lett: *ijver*, maar dan voor het eigen 'ik'. De angst om te verliezen wat men heeft ('jaloerse echtgenoot').
- *Uitbarstingen van toorn, woede*: toorn waarbij het gemoed de zelfbeheersing volkomen verliest. Zie Pr7:9
- *Zelfzucht of partijzucht*: Egocentrisch gedrag.
- *Tweedracht* (meervoud): Om vleselijke redenen uitelkaar willen gaan van gelovigen (zie Rm16:17).
- *Partijenschappen* (meervoud) of *sekten*: Een geest van afscheiding van de anderen omdat men een favoriet leerstuk met eigen belangen hooghoudt. Men gaat niet feitelijk uit elkaar, maar staat wel tegenover elkaar (zie 1Ko3:3-4).

Vers 21

nijd, dronkenschap, brasserijen en dergelijke, waarvoor ik u waarschuw, zoals ik u gewaarschuwd heb, dat wie dergelijke dingen bedrijven, het Koninkrijk Gods niet zullen beërven.

- *Afgunst of nijd*: Het misgunnen van dat wat een ander heeft en het begeren van wat de ander heeft.
- *Moorden*: Staat tussen haken en niet in de NBG: de haat die de dood van de ander wenst.
- *Dronkenschap*: Het overmatig gebruik van alcoholische dranken waardoor men de zelfbeheersing verliest.
- *Brasserijen of zwelgpertijen*: Orgie, gelag, slempartij. Dit duidt op de feestelijke maaltijden en veel alcohol met daarbij behorende zonden die gebruikelijk waren in die tijd.

Paulus voegt er aan toe 'en dergelijke' om aan te geven dat de lijst veel langer gemaakt zou kunnen worden. Dit soort zaken horen niet bij een gelovige thuis, want dit zijn de werken van het vlees. Een ieder die deze dingen consequent bedrijft, dus een leven leeft dat wordt gekenmerkt door dit soort zaken, zal het koninkrijk van God niet beërven. Dit is het duizend jarig rijk straks, waar de gemeente een hemelse plek zal hebben, en op die wijze dit koninkrijk zal 'beërven'. We kunnen in de zonde vallen, maar het moet ons leven niet beheersen. Iedereen die belijdt een christen te zijn terwijl één of meerdere van bovenstaande zonden zijn/haar leven bepalen moet zich beseffen wat Paulus hier zegt.

Vers 22

Maar de vrucht van de Geest is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing.

Het vlees produceert niets dan 'werken' (meervoud), terwijl de Geest een vrucht produceert die groeit. Deze enkelvoudige vrucht heeft hier negen kenmerken. Dit is wat er in Fp1:11 de 'vrucht van gerechtigheid' wordt genoemd, in Hb12:11 een 'vreedzame vrucht van gerechtigheid', in Jk1:25 de 'volmaakte wet van de vrijheid' en in Jk3:17 de 'wijsheid van boven' wordt genoemd. Het is ten diepste het leven van de Here Jezus, zijn karakter. Ieder kenmerk is onderdeel van de vrucht van de Geest, ze zijn niet los verkrijgbaar. Als men geestelijk groeit, zullen alle negen tegelijkertijd toenemen. Laten we ze stuk voor stuk bekijken.

Innerlijke voortreffelijkheid:

1. Liefde: Dit is het Griekse woord *agape*, dat de natuur van God is (1Jh4:8,16). De eigenschappen van deze liefde staan geschreven in 1Ko13.
2. Blijdschap: Dit is de blijdschap 'in de Heer' (Fp3:1) en 'van de Heer' (Jh17:13).
3. Vrede: Rust in en van de Heer en vrede onder elkaar (zie Ef4:3).

Welwillendheid tegenover anderen:

4. Lankmoedigheid: Geduldig onder verdrukkingen en moeiten elkaar verdragend.
5. Vriendelijkheid: Goedgunstige houding tegenover anderen (zie Ef4:32; Ko3:12).
6. Goedheid: Het geven aan anderen wat rechtvaardig en billijk is (Rm5:7; Ef5:9).

Andere morele eigenschappen:

7. Trouw of 'geloof': Betrouwbaarheid en oprechtheid.
8. Zachtmoedigheid: Vreedzaamheid gepaard met innerlijke kracht, gestrengheid.
9. Zelfbeheersing: Drift, hartstochten in bedwang kunnen houden tegenover anderen.

Vers 23

Tegen zodanige mensen is de wet niet.

De Telosvertaling heeft hier: *Tegen zulke dingen is geen wet*. De lijst van vs22 zou nog wel uitgebreid kunnen worden, maar hoe dan ook, er is niet een wet die dit soort goddelijke kenmerken of mensen 'in bedwang' zou moeten houden. De wet is voor hen die juist wel de werken van het vlees vertonen (zie 1Tm1:9v.). De Heilige Geest werkt de vrucht uit in ons leven als wij ervoor kiezen op Christus te zien zodat de eis van de wet vervuld wordt in ons (zie Rm8:4). Al zou de mens in eigen kracht de wet kunnen houden, dan nog zouden de eigenschappen van vs22 niet zichtbaar worden, omdat deze van God afkomstig zijn.

Vers 24

Want wie Christus Jezus toebehoren, hebben het vlees met zijn hartstochten en begeerten gekruisigd.

Een gelovige behoort toe aan de Here Jezus. Zij hebben ‘het vlees’ gekruisigd, d.w.z. te kennen gegeven door hun geloofskeuze voor Hem, dat hun vlees niet deugt en daarom aan het kruis is veroordeeld (zie Rm8:3). Ze verwachten het niet meer van zichzelf, want ze weten ‘wat voor vlees ze in de kuip hebben’. Ze weten dat hun eigen natuur verderfelijk is en nergens voor deugt. Deze oude natuur is onverbeterlijk en blijft tot het overlijden of totdat de Heer terugkomt in de gelovigen. Daarom hebben ze zichzelf één gemaakt met Gods oordeel over hun vlees, de oude mens (zie Rm6:6). Iedere keer als dit vlees de kop weer opsteekt in concrete zonden, belijdt een gelovige dit (1Jh1:9) en brengt dit onder het oordeel. Er is geen wet nodig om dit vlees onder discipline te brengen want God heeft het in de dood gebracht.

Vers 25

Indien wij door de Geest leven, laten wij ook door de Geest het spoor houden.

Wij hebben ons geïdentificeerd met de dood van Christus (zie vorige vers), maar we zijn ook opgestaan met Hem (zie Ef2:5). Het leven is door de Geest voor iedere gelovige beschikbaar gesteld. Wij leven, omdat Hij leeft! ‘Christus leeft in mij’ zie Gl2:20. Maar laten we dan wel op het spoor van de Geest blijven en niet afzakken naar regels, wetten en voorschriften, want dan wordt juist het vlees weer actief. Dit is ‘Het leven is mij Christus’ wat veel verder gaat! Het is ‘het spoor houden’ of ‘in de pas lopen’ met de Heilige Geest.

...want als u naar het vlees leeft, zult u sterven; maar als u door de Geest de werkingen van het lichaam doodt, zult u leven. Rm8:13

Paulus deed zijn uiterste best de gemeenten die hij had gesticht in dat spoor te houden. De Galaten waren bezig een gevaarlijke wissel te nemen naar het spoor van het wetticisme.

Vers 26

Wij moeten niet praalziek zijn, elkander tartend, elkander benijdend.

De Telosvertaling heeft hier: ‘Laten wij niet streven naar ijdele eer’. De Galaten liepen groot gevaar om zichzelf te verheffen boven de ander door een bepaald

leerstuk (hier: de wet) te benadrukken. Er zouden twee of meer groepen kunnen ontstaan die elkaar tartend (de vrije groep tegenover de wettische groep) en benijdend (door in hun hart de vrijheid van de ander wel te wensen) kunnen 'verslinden' (zie vs15). Vandaag is er het grote gevaar om zichzelf boven de ander te verheffen vanwege bepaalde kennis. Dit alles zijn slechts werken van het vlees, terwijl wij de vrucht van de Geest zouden moeten produceren. Het is eenvoudig om te ontdekken of er een wettische geest in een gemeente heerst. Als er mensen zijn die op de één of andere manier neerkijken op anderen die 'het nog niet snappen' is er sprake van een wettische geest. Juist de Geest van Christus zorgt ervoor dat de één de ander uitnemender acht dan zichzelf (zie Fp2:3). Zie ook hierna de uitleg bij Gl6:1.

Vragen over Galaten 6:1-10

1. Wat is het verband van hoofdstuk 5 met 6:1?
2. Over welke last heeft Paulus het in vs5?
3. Waarom staat vers 6 er ineens tussen? Wat is het verband?
4. Wat is 'zaaien op de akker van zijn vlees'? vs8
5. Over welke oogst gaat vs9?

Galaten 6:1-10

De voorgaande vijf hoofdstukken heeft de apostel Paulus, geïnspireerd door de Heilige Geest, de Geest van de waarheid (Jh16:13), de gelovigen in de provincie Galatië en ons aangesproken om hen te behoeden voor de doodlopende weg van het wetticisme. Paulus spoort hen en ons aan om te wandelen door de Geest zodat de vrucht van de Geest zichtbaar wordt in hun en ons midden. Het leerstellige gedeelte is daarmee tot een einde gekomen. Paulus wordt nu persoonlijk.

Vers 1a

Broeders, zelfs indien iemand op een overtreding betrapt wordt, helpt gij, die geestelijk zijt,

Paulus doet een beroep om hen die 'geestelijk zijn'. Als een mens tot het geloof in Christus komt, 'leeft' deze door de Geest (5:25). Maar om te 'wandelen' door de Geest en een geestelijk mens te zijn, dat is een ander verhaal. Dit 'geestelijke' leven is niet iets zweverigs, maar heel nuchter en praktisch, wat de apostel in dit hoofdstuk aantoont. Als er bijv. nu iemand 'door een overtreding overvallen' (Telosvertaling: TV) wordt, wat moet een geestelijk mens dan doen? Na het betoog over het wandelen door de Geest, stelt Paulus dat er in die ideale situatie toch iemand zou kunnen zondigen. Het is niet de norm, maar de uitzondering (zie 1Jh2:1). Hoewel wij dikwijls struikelen (Jk3:2) is het toch de normale situatie dat een gelovige door de Geest wandelt en de werken van het vlees vermijdt. Hier is 'overvallen' een term die aanduidt dat de zonde op de loer ligt om ons te overmeesteren (zie Gn4:7). Als iemand, die zich christen

noemt, een *consequente* levensstijl heeft in de zonde, is er de toepassing van de tucht van de gemeente (Mt18:17; Rm16:17; 1Ko5:11,13; 2Ts3:14; Tt3:10v.). Over zo iemand gaat het hier niet. De gelovige die wordt overvallen door een misstap, wordt door een geestelijk mens weer hersteld. Deze brengt hem/haar weer terug in het spoor van de Geest.

Vers 1b

hem terecht in een geest van zachtmoedigheid, ziende op uzelf; gij mocht ook eens in verzoeking komen.

‘Terecht brengen’ is ‘in orde brengen’, terugbrengen in de juiste stand. Een gevallen broeder/zuster wordt weer hersteld in zijn relatie met de Heer en weer op het spoor van de Geest gezet. In Mt18:15-17 heeft de Here Jezus onderwijs gegeven over hoe dit ‘terecht brengen’ zou moeten gebeuren.

Als nu uw broeder tegen u zondigt, ga heen, overtuig hem tussen u en hem alleen; als hij naar u luistert, hebt u uw broeder gewonnen. Als hij echter niet luistert, neem nog een of twee met u mee, opdat door de mond van twee of drie getuigen elk woord vaststaat. Als hij echter hun geen gehoor geeft, zeg het aan de gemeente; als hij echter ook de gemeente geen gehoor geeft, laat hij voor u zijn als de heidenen en de tollenaar.

Hier in Gl6 voegt Paulus eraan toe: ‘in een geest van zachtmoedigheid’. Eén van de grote kenmerken van mensen die onder het wetticisme leven, is dat ze hard en oordelend zijn. Een geestelijk mens kent zachtmoedigheid, wat vriendelijkheid, zachtheid, behoedzaamheid en zachtaardigheid inhoudt. Dan volgt: ‘ziende op uzelf’. Wij moeten beseffen dat ons eigen hart in wezen net zo onbetrouwbaar is als die van de overtreder. Wij kunnen allemaal verzocht worden, vandaar de vele oproepen in de Bijbel tot waakzaamheid. Als wij te maken krijgen met een zonde van iemand, pas dan op dat wij ons niet teveel daarin verdiepen opdat wij niet verzocht worden.

Vers 2

Verdraagt elkanders moeilijkheden; zó zult gij de wet van Christus vervullen.

‘Draagt elkaars lasten’ heeft de Telosvertaling. Deze ‘lasten’ kunnen heel goed slaan op de overtreding van het vorige vers, maar kan ook algemeen worden opgevat. De dwaalleraars wilden de Galaten onder de wet brengen via de besnijdenis, Paulus zegt hier als het ware: ‘Willen jullie de wet vervullen? Vervul dan de wet van Christus door elkaars lasten te dragen in plaats van tegenover elkaar te staan’. ‘Willen jullie dan toch persé een last dragen, dan niet de wet, maar de lasten van elkaar’. Moeite, lijden, zorgen, ziekten, conflicten, etc. zijn lasten die wij samen hebben te dragen door er voor elkaar te zijn. Zo wordt de liefde, het eerste kenmerk van de vrucht van de Geest praktisch. De ‘wet van Christus’ is een hele bijzondere uitdrukking. Wij zijn niet onder de wet van Sinaï (Rm6:14) als *de weg* naar behoud, maar wel wettelijk onderworpen aan Christus (1Ko9:21), door de genade, als *vrucht* van ons behoud. Onze norm is de Heer (zie Ko1:10) en Hij leeft in ons (Gl2:20). Zijn opdracht om elkaar lief te hebben *zoals Hij dit gedaan heeft* (Jh15:12,17) is de wet van Christus. Zo geeft Paulus op een subtiele manier aan dat hij helemaal geen afval van de wet verkondigde, maar juist een verdieping. Wie aan Christus wettelijk onderworpen is (zie 1Ko9:21), vervult daarmee de eisen van de wet van de Sinai.

Vers 3

Want indien iemand zich verbeeldt, dat hij iets is, en het niet is, dan vergist hij zich zeer.

‘Want’ is de reden dat Paulus de eerste twee verzen heeft geschreven. Er was kennelijk een bepaalde atmosfeer waarin mensen opgeblazen waren en zichzelf nogal hoog achtten. Er was geestelijke trots, hoogmoed en de mens kwam centraal te staan in de gemeente. Paulus zegt dat als deze gelovigen menen ‘iets te zijn’, zich boven anderen stellen, ze zich vreselijk vergissen. Ze zijn niet wat ze denken te zijn. ‘Vergissen’ is hier ‘zichzelf misleiden’ wat een sterke uitdrukking is. Het denken van zulke personen draait voornamelijk om zichzelf en niet om de ander, of om Christus. Vandaag is dit een groot probleem, aangezien velen zich voordoen als ‘leiders’ terwijl ze niet zijn wat ze zelf zeggen te zijn. Juist het inzien van de eigen zwakheid (zie 2Ko12:10) is een voorwaarde om anderen te helpen in een geest van zachtmoedigheid.

Vers 4

leder moet zijn eigen werk toetsen; dan zal hij slechts voor zichzelf stof tot roem hebben en niet voor een ander.

Er is een onderscheid tussen de geestelijke mens (vs1) en de vleeselijke mens (vs3) die vooral met zichzelf bezig is. De geestelijke mens helpt niet alleen een ander (vs1), maar beproeft ook zijn eigen werk. Straks zal God al ons werk beproeven (1Ko3:13), maar nu hebben wij de verantwoordelijkheid om ons eigen werk te testen. Is wat we doen beïnvloed door de Heilige Geest? Zijn we bezig met onze eigen belangen en niet die van Christus (Fp2:21)? Leven we op het spoor van de wet of op die van de Geest? Staat de Here Jezus centraal in ons leven? Zijn we betrokken bij de broeders en zusters? Dan zullen we voor onszelf reden hebben om te 'roemen' omdat dit een 'onergerlijk' geweten geeft (Hd24:16). We hoeven niet voor een ander te roemen, we zijn niet verantwoordelijk voor het werk van anderen. De gelovige uit vs3 voelt zich te verheven om het werk van vs1 en 2 uit te voeren, maar moet zich wel beseffen dat hij dan niets is. De dwaalleraars keken neer op anderen, omdat die zich niet lieten besnijden. Daar was niets geestelijks aan.

Vers 5

Want ieder zal zijn eigen last dragen.

Iedere gelovige zal zijn eigen 'pak' moeten dragen, 'taak' moeten verrichten. De dwaalleraars zullen straks, voor de rechterstoel van Christus, als al onze daden worden beoordeeld (Rm14:10; 2Ko5:10), zich niet kunnen beroemen in het geestelijke werk van Paulus onder de Galaten. In vs2 gaat het om de zorgen en moeiten die wij van elkaar dragen, terwijl het hier om de eigen verantwoordelijkheid gaat in het werk voor de Heer. Wij hebben geen excuses als het om deze zaak gaat, want we hebben allemaal onze eigen specifieke verantwoordelijkheid in het koninkrijk van God.

Vers 6

En hij, die onderricht wordt in het woord, dele van alle goed mede aan wie dat onderricht geeft.

Paulus werkt het thema 'elkaars lasten dragen' nog verder uit. Er zijn in de gemeente leraars die het Woord onderwijzen. Laat hen die onderwezen worden, hem die onderwijst, financieel (materieel) ondersteunen en zo 'delen van alle goede dingen'. Paulus leert dat een dergelijke leraar van Gods Woord recht heeft op deze ondersteuning (1Ko9:4-14; 1Tm5:17v.). Hij is, om zijn werk goed te kunnen doen, veel tijd kwijt met de studie van het Woord. In de tijd dat Paulus dit schreef bestond dit onderwijzen uit:

1. De Schrift van het Oude Testament uitleggen
2. De woorden van de apostelen uitleggen

Op deze manier werd aan de gemeente de leer van het geloof onderwezen. Onder invloed van de dwaalleraars, was er tekort aan ondersteuning van goede leraren. Vandaag de dag zien we in de christenheid een enorme hoeveelheid aan dwaalleraars. Zij die Gods Woord recht snijden en Christus verkondigen zoals dat in de Bijbel wordt geleerd, zijn in de minderheid. Laten wij hen gedenken!

Vers 7

Dwaalt niet, God laat niet met Zich spotten. Want wat een mens zaait, zal hij ook oogsten.

Om zijn voorgaande betoog kracht bij te zetten, hanteert Paulus hier de regel van het zaaien en het oogsten. Dit is een geestelijk principe dat geldt in het leven van ieder mens en dat we vooral in het boek Spreuken vinden. Hoewel wij door het geloof mogen weten dat God onze Vader is en dat Hij vóór ons is en niet tegen ons, is Hij toch een heilig God. Hij laat niet met Zich spotten! Ook gelovigen krijgen te maken met zijn oordeel over hun daden. Ze zijn weliswaar 'veilig' in Christus voor de eeuwigheid, maar dat wil niet zeggen dat onverantwoordelijk gedrag geen gevolgen heeft. Vleselijk gedrag is een bespottig van God. In het verband met het voorgaande wil Paulus zeggen:

Als je de leraars van Gods Woord karig beloont, zul je zelf ook karig worden beloond.

En dit zeg ik: Wie spaarzaam zaait, zal ook spaarzaam maaien; en wie rijkelijk zaait, zal ook rijkelijk maaien. 2Ko9:6

Vers 8

Want wie op (de akker van) zijn vlees zaait, zal uit zijn vlees verderf oogsten, maar wie op (de akker van) de Geest zaait, zal uit de Geest eeuwig leven oogsten.

Hier volgt de uitleg van vers 7. We kunnen zaaien op twee tegenovergestelde 'akkers', op die van het vlees of die van de Geest. In 5:16-26 had Paulus de scherpe tegenstelling beschreven tussen de werken van het vlees en de vrucht van de Geest. Er staat: 'Wie voor zijn eigen vlees/voor de Geest zaait'. Dit is het motief van ons werk: of 'voor' het eigen vlees, om de eigen eer (zie vs3), of het is 'voor' de Geest (niet 'eigen' want een Persoon), om de heerlijkheid van Christus aan te vullen. Iemand die consequent leeft voor zijn eigen vlees, zal het eeuwig verderf (zie 2Pt2:12b) oogsten. Godsdienst van de mens is ten diepste de bevrediging van het vlees (Ko2:23). Zoals de Here Jezus zei over de farizeeën: 'Zij hebben hun loon al' (Mt6:2). Het leven voor eigen eer leidt tot verderf (Fp3:19). Dit is de eeuwige verlorenheid van de poel van het vuur, de hel. De enige weg tot het eeuwige leven is leven voor de Geest. Dit is alleen mogelijk voor hen die opnieuw geboren zijn en de Heilige Geest ontvangen hebben.

Vers 9

Laten wij niet moede worden goed te doen, want, wanneer het eenmaal tijd is, zullen wij oogsten, als wij niet verslappen.

De gelovigen worden opgeroepen om in het goeddoen niet moedeloos te worden. De 'oogsttijd' is nog niet aangebroken en daarom is het soms moeilijk de goede keuzes te maken. We zien geen voordeel of resultaat en bovendien zijn er vele moeiten zoals vs2 suggereert. Maar als de tijd daar is en er zal oogst zijn, zullen we werkelijk zien wat de vrucht is. Het zal 'door Jezus Christus'

(Fp1:11) zijn, tot zijn eer (2Ts1:10). Laten we daarom niet verslappen! Dit woord vinden we ook in Hb12:3

Want let op Hem die zo'n tegenspraak door de zondaars tegen Zich heeft verdragen, opdat u niet moe wordt en in uw zielen bezwijkt.

Als we niet blijven bij Christus en zijn belangen, zal de oogst anders uitvallen. Dit principe geldt ook voor Paulus zelf, vandaar het 'wij'.

Vers 10

Laten wij dus, daar wij de gelegenheid hebben, doen wat goed is voor allen, maar inzonderheid voor onze geloofsgenoten.

'Dus' is de conclusie van het voorgaande: Zaai voor de Geest en doe goed aan alle mensen als de gelegenheid er is, maar vooral ('het meest') aan broeders en zusters. Zij zijn 'huisgenoten van het geloof' (Telosvertaling) en verdienen de eerste plaats als het gaat om goeddoen. Zij zijn immers de ware familie van de gelovige.

Vragen over Galaten 6:11-18

1. Schreef Paulus zijn eigen brieven nooit zelf? zie vs11
2. Wat is de vervolging ter wille van het kruis? vs12
3. Wat staat centraal in Paulus' boodschap? vs14
4. Welke regel bedoelt hij in vs16?
5. Wat is het Israël Gods in vs16?

Galaten 6:11-18

We zijn nu aangekomen bij de slotwoorden van de apostel Paulus. In deze brief heeft hij een felle, emotionele toon aangeslagen tegen de Galaten, die het kruis van Christus dreigden in te ruilen voor de religie van de mens. Op allerlei manieren probeert Paulus hen duidelijk te maken aan welk gevaar ze zich bloot stelden. Vandaag is deze brief uiterst actueel zoals we meerdere malen hebben geconstateerd. Het kruis is het centrum van Gods handelen, de verhoogde Heer het centrum van zijn zegeningen, maar talloze stromingen voegen iets toe of halen iets weg.

Vers 11

Ziet, met hoe grote letters ik u eigenhandig schrijf!

Deze tekst kan op twee manieren worden gelezen. De eerste is de bovenstaande, de tweede is: 'Zie wat een lange brief ik jullie heb geschreven'. Het meest voor de hand ligt 'grote letters'. Deze brief aan de Galaten is niet een erg lange brief, vergeleken met andere zoals Romeinen of de beide aan de Korinthiërs. Waarschijnlijk heeft Paulus de laatste zinnen van deze brief zelf geschreven. 'Grote letters' zou dan kunnen duiden op zijn eigen handschrift dat misschien was beïnvloed door zijn slechte ogen, maar zeker is dit niet. Paulus wilde in ieder geval zijn waarschuwing nog eens benadrukken door zelf het laatste gedeelte te schrijven (zie ook 1Ko16:21; Ko4:18; 2Ts3:17). Misschien wilde hij dit door grote letters te schrijven nog eens extra benadrukken.

Vers 12

Allen, die zich uiterlijk goed willen voordoen, trachten u te dwingen tot de besnijdenis, alleen om niet vervolgd te worden ter wille van het kruis van Christus [Jezus].

Er volgt een zeer waardevolle toevoeging over de betekenis van het kruis van Christus. Dit kruis betekent het einde van de natuurlijke mens. God heeft op het kruis 'het vlees', de natuurlijke mens uit Adam, veroordeeld.

God heeft, doordat Hij zijn eigen Zoon in een gedaante gelijk aan het vlees van de zonde en voor de zonde heeft gezonden, de zonde in het vlees veroordeeld; Rm8:3

Dit houdt in dat geen vlees zal roemen (1Ko1:29), alleen dat wat Christus is en doet, is waardevol. Maar zodra men religie of een godsdienstig gebruik naast het kruis gaat brengen, krijgt de mens weer de eer. Zij doen zich uiterlijk goed voor, presenteren zich aan de hoorders zo mooi mogelijk om hen te winnen. Zie vandaag ook de vele sprekers die populaire taal gebruiken, aantrekkelijke presentaties hanteren en er vlot en hip uit willen zien. Vervolgens dwingen (let op de ernst van hun motieven!) zij anderen ook zo te leven opdat er geen vervolging is ter wille van het kruis. Het kruis is een pijniging voor de natuurlijke mens, omdat het hem veroordeelt en volkomen terzijde schuift. Dat wil de natuurlijke mens niet. Ook binnen de christenheid zijn er veel 'vijanden van het kruis' (Fp3:18). Men wil wel horen over Jezus, maar niet over het kruis. Daarom is de boodschap van het kruis altijd een boodschap die vervolging met zich meebrengt, omdat het de religieuze mens veroordeelt.

Vers 13

Want zij, die zich laten besnijden, houden zelf niet eens de wet, doch zij willen, dat gij u laat besnijden, opdat zij op uw vlees roem kunnen dragen.

De besnijdenis plaatst mensen onder de wet, terwijl geen mens de wet houden kan! Er is dus sprake van een vervloeking. In 5:3 zagen we dat de handeling van de besnijdenis iemand 'verplichtte' de hele wet te houden. Maar omdat niemand dit kan, is het duidelijk dat deze weg letterlijk dood loopt. Bovendien is er nog een motief van de dwaalleraars: ze willen roem voor zichzelf behalen op de Galaten. Hoe meer mensen zich lieten besnijden, hoe meer eer er ging

naar de bringers van dit systeem. Paulus bracht het kruis en eerde daarmee God. Vandaag zien we ditzelfde bij 'evangelisten' die met grote getallen bekeerlingen schermen, maar eer voor hun eigen naam zoeken.

Vers 14

Maar ik moge ervoor bewaard blijven te roemen anders dan in het kruis van onze Here Jezus Christus, door wie de wereld mij gekruisigd is en ik der wereld.

Dit vers wordt beschouwd als één van de belangrijkste van Paulus. Als het gaat over 'roemen' dan is hij zeer radicaal. Hij roemt enkel en alleen in het kruis. 'Ik wil volstrekt niet roemen dan alleen in het kruis' (Telosvertaling). Natuurlijk 'roemde' Paulus ook in zijn zwakheid (2Ko12:9) of in de verdrukkingen (Rm5:3), maar in deze kwestie van wet of genade alleen in het kruis. De mens wil altijd eer voor zichzelf. Dit gaat vaak bewust, maar ook vaak onbewust. Het kruis betekent het einde van de mens, zoals onder vs12 uitgelegd. Wij zijn gestorven voor de wereld en de wereld voor ons. Het vlees is door het kruis veroordeeld en de wereld, met zijn godsdienst die altijd weer dit vlees wil eren, is voor ons gekruisigd. We hebben er niets meer mee van doen. Wij roemen dan ook vanwege het kruis in 'onze Here Jezus Christus'. In Hem zijn wij volmaakt (Ko2:10; Hb10:14), gerechtvaardigd (Rm5:1), geheiligd (Hb10:10) en verlost (Ef1:7). Wij zijn een nieuwe schepping (zie volgende vers) wat een objectief gegeven is en geldt voor God. Onze ervaring is niet altijd zo, vandaar dat we, door het geloof, mogen roemen in het kruis. Het kruis zal ons eigen ego, ons ik-gerichte leven aanpakken. Er is een objectief werk van het kruis (dat wat voor God geldt) en er is een subjectief werk van het kruis (dat wat het in mij uitwerkt). Het laatste volgt op het eerste. Wij moeten eerst leren hoe God ons ziet om vervolgens te leren hoe dit kruis zijn werk doet in ons. Dit is het dagelijks opnemen van ons kruis.

Vers 15

Want besneden zijn of niet besneden zijn betekent niets, maar of men een nieuwe schepping is.

Dit vers lijkt op 5:6, waar Paulus het heeft over de praktijk van het geloof. Hier spreekt hij over onze positie. *We zijn* een nieuwe schepping.

Daarom, als iemand in Christus is, is hij een nieuwe schepping; het oude is voorbijgegaan, zie het is alles nieuw geworden. 2Ko5:17

God heeft maar één Mens in wie Hij zijn welbehagen vindt en dat is Christus. Wij zijn in Hem een 'nieuwe mens' (Ef4:24) geworden, verbonden met Hem en daarom aangenaam zoals Hij is voor God. Wat onze aardse godsdienstige staat ook is, het maakt niets meer uit. Als het gaat om wat wij zijn voor God, rechtvaardig, dan is dat alleen via het kruis, wat wij zelf ook aan godsdienst doen of hebben gedaan.

Vers 16

En allen, die zich naar die regel zullen richten – vrede en barmhartigheid kome over hen, en ook over het Israël Gods.

Er zijn twee manieren om als christen te leven. De ene is via de wet, de andere is via 'deze regel', dat is 'deze maatstaf', namelijk het kruis van Christus waardoor wij een nieuwe schepping zijn geworden. De Heilige Geest vraagt niet van ons dat wij ons eigen leven verbeteren via godsdienstige middelen als besnijdenis, eten of drinken, het houden van bepaalde dagen etc., maar dat wij ons door geloof onderwerpen aan het kruis. Ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij (2:20). Vrede en barmhartigheid (Gods genade onder moeilijke omstandigheden) is het deel van zulke mensen. Het 'Israël van God' wordt hier apart vermeld. Ondanks vele uitleggingen, denk ik dat Paulus doelt op de Joden die de Here Jezus kennen, wel besneden zijn, maar dit niet als voorwaarde voor de rechtvaardiging zien. Hiermee laat hij duidelijk zien dat hij niet de Joden veroordeelt die én in Jezus geloofden én ook de uiterlijke wetten onderhielden zoals gebruikelijk in het Jodendom. Dat het Israël Gods op het Israël zou slaan tijdens het duizendjarig rijk straks, is ook een uitleg waar ik niet negatief tegenover sta.

Vers 17

Overigens valle niemand mij lastig, want ik draag de littekenen van Jezus in mijn lichaam.

Zoals de godsdienstige farizeeën Jezus lieten geselen en kruisigen, zo waren het de Judaïsten die Paulus het felst vervolgd hadden. Ze waren verantwoordelijk voor de 'littekens van Jezus' (*stichmata*) in zijn lichaam. De moeiten die de Galaten hem nu bezorgden vanwege diezelfde Judaïsten, doen hem zeggen dat zij hem niet verder lastig moeten vallen. De merktekens die de Judaïsten wilden aanbrengen bij de Galaten waren via de besnijdenis. Verder hadden zij zelf geen littekens vanwege vervolging. Het kruis werd immers vermeden. Zij roemden dus in een lichamelijk 'litteken' van de besnijdenis, terwijl Paulus dit roemen in littekens juist deed vanwege het lijden omwille van Christus. Zie verder 2Ko4:7-11; 6:4-10; 11:23-27. Hij was gestenigd, met roeden geslagen, met stokken, etc. Hierin vulde hij in zekere zin het lijden van de Here Jezus van de kant van de zondaars nog verder aan.

Vers 18

De genade van onze Here Jezus Christus zij met uw geest, broeders! Amen.

Paulus wenst hen als broeders de genade toe die lijnrecht tegenover menselijke inspanning staat. Deze genade wenst hij te zij 'met uw geest', dat is in het innerlijk van hun hart. Het is het hart dat de vrije genade van God moet leren ontvangen en begrijpen. Menselijk verstand is niet per definitie een voordeel. De genade voedt ons op (Tt2:12) en wij dienen daarin op te groeien (2Pt3:18) en daardoor versterkt te worden (Hb13:9). Deze genade zal ons op doen groeien in een wereld die vijandig is naar het kruis. Het is de genade 'van onze Here Jezus Christus'. Het is in en door zijn Persoon! 'Amen' sluit deze brief af en betekent 'het is zo'. Laat het voor de lezer een 'amen' zijn dat zijn staat voor God niet een eigen gerechtigheid is, op grond van prestaties, maar een gerechtigheid die uit God is, gegrond op het geloof in het volbrachte werk van zijn Zoon Jezus Christus.
